

ESMASPÄEV, 17. NOVEMBER 2008

ISTUNGI JUHATAJA: HANS-GERT PÖTTERING

president

(Istung algas kell 17.00.)

1. Istungjärgu jätkamine

Juhataja. – Kuulutan neljapäeval, 23. oktoobril 2008 katkestatud Euroopa Parlamendi istungjärgu taasalanuks.

2. Tervitus

Juhataja. – Daamid ja härrad, täna ja eile toimus siin Strasbourgis EuroMedScola külastusprogramm. Meile tegi suurt rõõmu võimalus vastu võtta rohkem kui 250 noort, 16–18aastast inimest, kes tulid kõikjalt Euroopa ja Vahemere piirkonnast, teisisõnu Vahemere Liidust, kuhu kuuluvad 27 ELi liikmesriiki ja selles piirkonnas asuvad partnerriigid, kokku 37 maad.

Osalejad on nüüd rõdul istet võtnud. Viimase kahe päeva jooksul on nad arutlenud mitmesugustel teemadel, sealhulgas keskkonna, rände, võrdsuse, kodanike rolli, hariduse ja muude küsimuste üle. See on Euroopa Liidu ja Vahemere lõunakaldal asuvate riikide koostöö väljendus.

Siin viibisid ka kooliõpilased Iisraelist, Palestiinast, Araabia maadest ja kõigist Euroopa Liidu liikmesriikidest ning ma tahaksin öelda meie noortele sõpradele rõdul tere tulemast. Üritus oli suurepärase ja mul on hea meel, et sain võimaluse teiega kohtuda. Veel kord – tere tulemast Euroopa Parlamenti!

3. Eelmise istungi protokollu kinnitamine (vt protokoll)

4. Parlamendi koosseis (vt protokoll)

5. Volituste kontrollimine (vt protokoll)

6. Parlamendi komisjonide ja delegatsioonide koosseis (vt protokoll)

7. Kaasotsustamismenetlusel vastu võetud aktide allkirjastamine (vt protokoll)

8. Parandused (kodukorra artikkel 204a) (vt protokoll)

9. Kiirmenetluse taotlus (vt protokoll)

10. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

11. Suuliselt vastatavad küsimused ja kirjalikud deklaratsioonid (esitamine) (vt protokoll)

12. Kehtetud kirjalikud deklaratsioonid (vt protokoll)

13. Petitsioonid (vt protokoll)

14. Parlamendi seisukohtade ja resolutsioonide vastuvõtmisele järgnev tegevus (vt protokoll)

15. Nõukogu edastatud kokkulepete tekstid (vt protokoll)

16. Assigneeringute ümberpaigutamine (vt protokoll)

17. Tööplaan

Juhataja. – Käesoleva osaistungjärgu päevakorra projekti lõplik versioon, mille esimeeste konverents oma neljapäeva, 13. novembri 2008. aasta koosolekul kodukorra artiklite 130 ja 131 kohaselt koostas, on välja jagatud. Taotletud on järgmisi päevakorra projekti muudatusi.

Kolmapäev

Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon esitas taotluse lisada homse istungi päevakorda nõukogu ja komisjoni avaldused autotööstuse olukorra kohta. Tuleb juhtida tähelepanu, et selle päevakorrapunkti lisamise korral peab suuliselt vastatava küsimuse liikmesriikides teostatava keskkonnajärelevalve miinimumnõudeid käsitleva soovitusel läbivaatamise kohta viima üle neljapäevase istungi päevakorda.

Hannes Swoboda, fraktsiooni PSE nimel. – (DE) Härra juhataja, ma olen kindel, et kõik parlamendiliikmed on teadlikud, et Euroopa Liidu autotööstus on praegu väga raskes olukorras, mis on osaliselt tingitud Ameerika Ühendriikide autotööstuse kriisist. Seetõttu pean ma igati loogiliseks, et komisjon teeks avalduse selle kohta, milline on tema arusaam kriisist, milliseid võimalikke lahendusi ta ette näeb, sealhulgas näiteks riigiabi, millistest konkurentsieeskirjadest tuleb lähtuda ja nii edasi. See on minu arvates oluline teema.

Kuid tahaksin lisada, et me ei kavatsen autotööstusega seotud keskkonnanäesmärke nõrgemaks muuta ega edasi lükata. Me kinnitame endiselt vajadust need keskkonnanäesmärgid rakendada ja vastu võtta, ent samas peaks meil olema ka võimalus autotööstuse majanduslikke raskusi siin koos komisjoni esindajaga arutada. See küsimus on meie jaoks tähtis ja ma loodan, et me saame selleks laialdase toetuse.

(Euroopa Parlament võttis ettepaneku vastu.)

(Tööplaan kinnitati muudetud kujul.)⁽¹⁾

*
* *

Koenraad Dillen (NI). – (NL) Härra juhataja, tahaksin kodukorda puudutava märkusena kodukorra artikli 7 alusel hukka mõista asjaolu, et Klaus-Heiner Lehne raport, mis käsitleb kolleeg Frank Vanhecke puutumatumust ja oleks tavalisel puhul pidanud olema tänase õhtu aruteluteema, jäeti tänaõhtuse istungi päevakorrast välja. Seega nimetatud arutelu vastupidi esialgses päevakorras sätestatule ei toimu.

Teiseks tahaksin avaldada rahulolematust asjaolu suhtes, et härra Lehne keeldus pärast raporti arutamist parlamendikomisjonis seda raportit asjaomasele isikule saatmast, teatades, et too saab raportiga tutvuda pärast täiskogu istungil toimuvat arutelu. Samal õhtul aga pühendas Belgia telekanal VRT sellele teemale ohtralt eetriaega, nii et jäi mulje info lekitamisest. Seetõttu tahaksin, et te selgitaksite välja, kuidas sai seda konfidentsiaalset raportit, millega asjaomasel isikul polnud lubatud tutvuda, samal õhtul Belgia televisioonis arutada, nõnda et see ei näinud enam sugugi nii konfidentsiaalsena.

Juhataja. – Me võtame selle teadmiseks. Ma ei saa ega püüagi teid rahustada, ent võin teile öelda, et isegi minu kirjutatud kirjad, millega mu ametnikud tegelevad täieliku konfidentsiaalsuse juures, jõuavad mõnikord avalikkuse ette. Selline olukord ei puuduta üksnes teid, aga see on igal juhul kahetsusväärne. Me võtsime selle teadmiseks ja uurime juhtunut.

18. Üheminutilised sõnavõttud poliitiliselt olulistel teemadel

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on üheminutilised sõnavõttud poliitiliselt olulistel teemadel.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). – Härra juhataja, 4. ja 5. detsembril 2008. aastal arutab Euroopa Parlament ettepanekute paketti direktiivi 2003/87/EÜ muutmise kohta, mis puudutab 2013.–2020. aasta kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi.

⁽¹⁾ Muud tööplaan muudatused: vt protokoll.

Ettepaneku järgi suurendatakse kauplemist juba 2013. aastal hiiglaslikus ulatuses. Kui praegu antakse 90% saastekvootidest tööstuskäitistele tasuta, siis uue direktiivi kohaselt muutuks alates 2013. aastast reeglits täielik enampakkumine.

Rumeenia puhul mõjutab see väga rängalt kogu riigi majandust ja tööstus saab tõsiselt kahjustada. Paljud tööstusettevõtted peavad viima oma asukoha kolmandatesse riikidesse, kus kehtivad leebemad kliimakaitseõuded, see aga tõstab hindu ja aeglustab Rumeenia infrastruktuuri arendamist. Seetõttu palun ma eraldada CO₂ kvoodid Rumeenia tööstusettevõtetele kogu nimetatud ajavahemikul tasuta.

Miguel Angel Martínez Martínez (PSE) – (ES) Härra juhataja, eile öösel vahistasid Prantsusmaa ja Hispaania julgeolekujõud Prantsusmaa territooriumil läbi viidud ja erakordselt hästi sujunud ühisoperatsiooni käigus ühe ETA peamise ja võib-olla verejanulisema liidri Txeroki, keda oli mitmetes tapmistes ja rünnakutes kahtlustatuna jälitatud rohkem kui kuus aastat.

Säilitades sellistel puhkudel alati vajalikku ettevaatust, usun siiski, et tegu on väga hea uudisega, ning olen kindel, et Euroopa Parlament jagab meie rahulolu, mis korvab tülgaust, mida oleme pidanud tundma varasematel kordadel selle organisatsiooni kuritegudest rääkides.

See oli terroriorganisatsioonile väga ränk löök ning me peaksime Prantsusmaa ja Hispaania julgeolekujõududele, valitsustele ja rahvale tunnustust avaldama. Ühtlasi peaksime ka ise rõõmu tundma eeskju üle, mida rahvusvaheline koostöö kui terrorismivastase võitluse hädavajalik vahend meile pakkus.

Lõpetuseks, härra juhataja, tahan öelda, et terroristid peaksid teadma, et selline ongi nende saatus: vahistamine, kohtule üle andmine ja aastatepikkuse vabadusekaotusega vastutuse kandmine kuritegude eest, vähemalt nende eest, mida on võimalik tõendada.

Viktória Mohácsi (ALDE). – (HU) Aitäh, härra juhataja. Daamid ja härrad, peaaegu kümme kuud on möödunud sellest, kui võeti vastu Euroopa Parlamendi resolutsioon, millega paluti Euroopa Komisjonil sõnastada romisid käsitlev strateegia. Kui üks talituste töödokument välja arvata, ei ole komisjon esitanud ühtki uut ideed, isegi mitte ajalooliseks nimetatud ELI romide tippkohtumise eel.

Samal ajal elavad Kosovo romid siiani eluohtlikes pliireostusega mürgitatud asulates ja üheksas Ungari asulas on romi perekondade elamuid rünnatud Molotovi kokteilide või tulirelvadega. Viimane ja erakordselt kurbade tagajärgedega rünnak toimus Nagycsécis, kus kaks põlevast majast põgeneda püüdnud romi tapeti julmalt haavlipüssilaskudega.

Sama aja jooksul on kodanikuühenduste andmeil viimastel kuudel politseivägivalla ja romidevastaste meeleolude tõttu Itaaliast põgenenud ligi 30 000 romi. Olukorda raskendab praegune majanduskriis, mis mõjutab tõrjutud ja puudust kannatavaid sotsiaalseid rühmi ja romisid kahtlemata kõige rängemini. Tahaksin kõigile vastutustundlikele poliitikutele meenutada, et see on veel üks põhjus Euroopa romide strateegia väljatöötamiseks. Täna väga.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Härra juhataja, tahaksin tõstatada Poola linna Augustówi ümbersõidutee küsimuse. Euroopa Kohtu asjaomase otsuse viibimine tähendab jalakäijate surmaga lõppevate liiklusõnnetuste arvu edasist kasvu. Igal aastal läbib kesklinna umbes kaks miljonit kaubaveokit. Podlaasia vojevoodkonnas asuvate arvukate looduskaitsealade tõttu on Euroopa Komisjon külmutanud kõik piirkonna teedega seotud investeeringud ja võtnud sellega piirkonnalt võimaluse edasi areneda.

Euroopa Komisjoni otsus tähendab piirkonna muutmist vabaõhumuuseumiks, nii et sellest saab mõnede lääneriikide eeskujul maaliline turismipiirkond. Ent Augustówi ümbersõidutee ehituse peatamine, mille eesmärk on kaitsta iga hinna eest keskkonda, eirates samal ajal inimeste vajadusi, võtab Poola kirdeosa elanikelt arengu ja väärrika elu võimaluse. Euroopa Komisjon peab seda arvesse võtma. Loodust tuleb kaitsta, aga mitte inimelu hinnaga.

László Tóké (Verts/ALE). – (HU) Härra juhataja! „Ma ei taha ohvrit, vaid halastust” – need Jeesuse sõnad kajavad meie südames, kui puutume kokku maailmas pidurdamatult leviva vägivalla ja julmusega. Terror ja vägivald on veelgi julmemad, kui neid sooritatakse usufundamentalismi või usulise tõrjumise nimel.

Seetõttu peame avaldama protesti Somaalia lõunaosast pärit 13aastase tüdruku brutaaalse hukkamise pärast; ta visati islamikohtu otsusel kividega surnuks pärast seda, kui kolm meest olid teda vägistanud. Me peame protestima ka selle vastu, et kiusatakse taga Iraagi kristlikku vähemust, keda tuhanded sõjakad šiiidid sundisid Mosulis ja seda ümbritsevas piirkonnas kodunt lahkuma.

Euroopa Liit peab Euroopa kristliku traditsiooni, usulise sallivuse ja ülemaailmse vendluse väärtuste kohaselt häält tõstma ning usulise vägivalla ja tagakiusamise ohvrite kaitseks välja astuma.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Portugalis võitlevad paljude sektorite töötajad oma õiguste eest. Soovime väljendada solidaarsust kõigi nendega, kes seda võitlust peavad. Eriti toetame õpetajate julget võitlust ja silmapaistvat meeleavaldust, mis tõi 8. novembril kõikjalt üle riigi Lissaboni 120 000 õpetajat. See oli kuue kuu jooksul teine suur meeleavaldus, milles osales ligi 80% selle elukutse esindajatest. Sellele järgnesid muud üritused, mille eesmärk oli näidata, et õpetajad on kindlalt otsustanud jätkata riikliku koolisüsteemi kaitsmist ning võidelda enda väärikuse eest ja selle eest, et austataks elukutset, mis on hädavajalik noorte põlvkondade koolitamiseks ja Euroopa Liidu ühe viletsamate õppetulemustega liikmesriigi Portugali arengu ja edasimineku tagamiseks.

Samuti toetame Aljustrelis asuva Pirites Alentejanase töötajate võitlust kaevandustegevuse lõpetamise ja 600 inimese töötusjätmise vastu, mida rahvusvaheline firma otsustas teha kuus kuud pärast töö taasalustamist. Nii vaeses piirkonnas valitseva tööpuuduse kasvu ja riigi vaesemaks muutumise vältimiseks tuleb kiiresti meetmeid võtta.

Georgios Georgiou (IND/DEM). – (EL) Härra juhataja, ma tahaksin Euroopa Parlamendile teatada, et viimase kolme päeva jooksul, 14.–16. novembrini okupeeris Euroopa Liidu liikmeks saada sooviva riigi merevägi Kreeka mandrilava. Ma ei kavatse siinkohal esineda Kreeka eestkõnelejana. Kreeka mandrilava on ühtlasi Euroopa mandrilava ja ma ei näe Euroopa huvi kaitsta enda suveräänseid õigusi selles piirkonnas.

Tahaksin teada, kuidas saab sedasi käituv, niivõrd jultunult tegutsev ja selliseid kavatsusi omav riik liituda Euroopaga ja kuidas me kavatseme selle Aasia riigi, mis niimoodi käitub, Euroopasse vastu võtta.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Eelmise aasta oktoobris koostas ma kirjaliku deklaratsiooni, milles hoiatasin Ungari Kaardiväe nimelise äärmusparempoolse organisatsiooni esilekerkimise eest. Paraku on Ungari ametiasutuste tegevusetus koos meie Euroopa tasandil ilmutatud ükskõiksusega kandnud tagajärgi. Nüüd on seda fašismi eksporditud Slovakkiasse.

Me ei tohiks viimase kahe nädala jooksul toimunud provokatsioonidele reageerimata jätta. 8. novembril korraldasid nimetatud Ungari organisatsiooni 28 liiget, kes olid selga pannud fašistlike mundrite koopiad, Slovakkia linnas Kráľovský Chlmecis marsi ja panid sõjaohvrite monumendile pärja provokatiivse kirjaga „Ma usun Ungari taassündi”. Mind šokeerib, et Slovakkia ametiasutuste sekkumine jäi Euroopas tähelepanuta.

Kuidas on võimalik, et samal ajal, kui Euroopa mälestab Kristalliöö 70. aastapäeva, tohib üks liikmesriik oma territooriumil nõustuda selliste organisatsioonide tegevusega nagu Nyilas, Ungari Kaardivägi, Jobbik või Hnutie 64? Kas me tõesti suudame jääda ükskõikseks, arvestades, et see võrdub põlguseavaldusega miljonitele Teise maailmasõja ohvritele ja et fašistid võivad ühe meie liikmesriigi linnades marsse korraldada?

Ján Hudacký (PPE-DE). – (SK) Täna, kui me tähistame endises Tšehhoslovakkias toimunud sametrevolutsiooni 19. aastapäeva, tahaksin ma väljendada rahutust praeguse Slovakkia valitsuse poliitika, eriti majanduspoliitika pärast, mille jooned sarnanevad vägagi 1989. aasta novembri eelse aja omadega.

Valitsuse katsed kogu erasektorit poliitiliselt juhtida ja riigi nii laialdane reguleeriv sekkumine ei ole vastuvõetav, kui tahame hoida normaalset turusüsteemi. Hinnaseaduse ja karistusseadustiku muudatused võimaldasid seoses eurole üleminekuga hindu täiendavalt reguleerida, nii et seadust rikkunud väikekaubitsejatele ja teenusepakkujatele kehtestati kuni kolme aasta pikkune vanglakaristus.

Lisaks energiahindade tõusuga seotud meetmetele on valitsus teinud hulga populistlikke avaldusi ja ähvardusi, üritanud mitme energiasektorisse kuuluva eraettevõtte sundriigistamist ja esitanud ettepaneku võtta niinimetatud avaliku huvi kaalutlusel vastu rangeid, määratlemata ulatusega ja pealiskaudseid reguleerivaid meetmeid, mis on suunatud eraettevõtete vastu.

Rahanduskriisi ja majanduslanguse lahendamist ettekäändeks tuues takistatakse ülalmainitud meetmetega majanduse hädavajalikku edasist liberaliseerimist, moonutatakse turukeskkonda ja peletatakse eemale potentsiaalsed investorid.

Marek Siwiec (PSE). – (PL) Härra juhataja, 14. novembril toimus Poznańis iga-aastane võrdõiguslikkuse marss. Rühm minu noori kolleege, noorte sotsiaaldemokraatide föderatsiooni liikmeid võttis marsist osa. Nende hüüdlause oli „Jah erinevustele, ei sallimatusele”. See oli osa Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni poolt üle Euroopa korraldatavast laiemast sallivuseteemalisest kampaaniast, mis on nüüd kestnud juba mitu kuud. Kui meeleavaldus oli lõppenud, ründas seda rühma umbes kaksteist jöhkardit, kes peksid

nad läbi ja võtsid ära Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni logoga loosungid. Üks ohver vajab haiglaravi. Ma ootan, et Poola ametiasutused leiavad juhtunu eest vastutavad isikud ja karistavad neid. Ma ootan, et kõik poliitikas osalejad mõistavad hukka poliitilise jõhkutsemise, mis püüab tulla dialoogi asemele.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Härra juhataja, reedel lõppes Nice'is Euroopa Liidu ja Venemaa tippkohtumine, mis kutsuti kokku kiiruga, et võimaldada osalemist G20 kohtumisel. Euroopa Liit otsustas faktiliselt taasalustada partnerluslääbirääkimisi Venemaaga ja läks seega vastuollu omaenda käesoleva aasta 1. septembri otsusega, et Venemaaga ei alustata läbirääkimisi enne, kui Vene sõdurid on okupeeritud Gruusia territooriumilt lahkunud. Euroopa Liit käitub selles küsimuses nagu vananimene, kes mäletab täpselt, mida ta tegi 50 aastat tagasi Rooma lepingute sõlmimise ajal, kuid unustab, mida ta tegi kaks kuud tagasi, kui EL andis endale ja Euroopale selles olulises küsimuses lubadusi. Ühendus on praegu oma kohustustest taganemas ja 1. septembril ühiselt kokkulepitu on kõrvale heidetud.

Selles olukorras tekib küsimus, kas inimõigused, mille eest meie, Euroopa Parlamendi liikmed, sageli kõikjal maailmas välja astume, peaksid kehtima ka sellistes Euroopa riikides nagu Gruusia ja Venemaa, kuivõrd Euroopa Liit käitub selles küsimuses lihtsalt nagu Pontius Pilatus.

Monica Frassoni (Verts/ALE). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, võib-olla olete ka teie kuulnud, et Campanias ei ole enam prügikriisi. Tegelikult on see vale – mõni päev tagasi avastati Chiaianos, millest pidi saama üks Berlusconi kuulsatest prügimägedest, 12 000 tonni asbesti ja mürgiseid jäätmeid. Kust see pärit on, ei tea täpselt keegi.

Praegu kehtib Itaalias dekreet, mis on selgelt vastuolus Euroopa õigusaktidega, eelkõige nendega, mis puudutavad tervisekaitset ja mõju hindamist. Lisaks käsitatakse olukorda riigisalusena, sest piirkonda on sissepääs keelatud ja teavet seal toimuva kohta on võimatu saada.

Me palusime komisjonil sekkuda; arvame, et komisjon on selleks kohustatud, sest 10 000 tonni vabas õhus hoitavat asbesti ja mürgiseid jäätmeid ohustab kõiki. Me loodame, et volinik Dimas tegutseb ja teeb seda avalikult.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (HU) Härra juhataja, on vastuvõetamatu, et Slovakkia ja Ungari suhted peaksid kulgema äärmuslike jõudude soovi kohaselt. Me mõistame kindlalt hukka isikud, kes tahaksid kahe rahva suhteid rikkuda, sest teame, kes on süüdlased. Slovakkias õhutab valitsuserakond Slovakkia rahvuslik partei pingeid vähemuste vastu suunatud vaenuliku retoorikaga, oma rahvast teotavate vihapursetega ja Ungari-vastaste solvangutega. Ungaris seevastu ei ole sellistele rünnakutele alati üle reageerima valitsuse esindajad, vaid parlamendivälised äärmusrühmitused. See on põhimõtteline erinevus.

Mõlemad nähtused väärivad hukkamõistu. Üks asjaolusid, mis kahe rahva suhteid on mürgitanud, on see, et Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon pigistas silma kinni Slovakkia partei SMER juhitud koalitsiooni poliitika ees, toetades seega äärmuslikku, selgesti vähemustevaenulikku poliitikat. Seetõttu oli sotsiaaldemokraatide fraktsiooni otsus SMER tagasi oma ridadesse võtta halb ja see annab vabad käed äärmuslike Ungari-vastaste avalduste tegemiseks. Kahjuks ei võimalda Bratislava koalitsioonivalitsus Slovakkia ja Ungari suhteid parandada. Aitäh.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Härra juhataja, ma ei tahaks praegu piasiasjadele keskenduda, ent minu arvates teab mu hea sõber härra Duka-Zólyomi hästi, et Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon on koalitsiooni ja konkreetsemalt härra Slota partei suhtes väga kriitiline.

Praegu aga, eriti pärast väga teretulnud kohtumist kahe peaministri, härra Fico ja härra Gyurcsány vahel, on aeg korraldada asjad nii, et kaks riiki saaksid oma probleemid ühiselt ja rahumeelselt lahendada, jätmata ruumi radikaalidele. Selles küsimuses meie arvamused kattuvad: radikaalidel ei tohi lasta ühiskonna mürgitamist jätkata. See kehtib kindlasti härra Slota radikaalse retoorika kohta, ent see kehtib ka eriti Ungari Kaardiväe kohta. Kutsun mõlemat riiki ja mõlemat peaministrit ning kõiki Euroopa Parlamendi fraktsioone tegema kõik radikaalide vaigistamiseks, takistama neil piire blokeerimast ja tagama rahumeelsete, vähemusi kaitsta ja abistada soovivate inimeste hääle kuuldavuse.

19. Tervitus

Juhataja. – Daamid ja härrad, mul on väga hea meel tervitada rõdule saabunud Saksa Demokraatliku Vabariigi esimese vabalt valitud parlamendi endiste liikmete rühma.

See parlament läks ajalukku sellega, et otsustas Saksamaa taas ühendada ja end veidi aega hiljem laiali saata. Delegatsiooni juhhib tollaegne parlamendi esimees doktor Sabine Bergmann-Pohl. Tere tulemast Euroopa Parlamenti!

(Aplaus)

20. Üheminutilised sõnavõtted poliitiliselt olulistel teemadel (jätkamine)

Jim Higgins (PPE-DE). – Härra juhataja, mootorsõidukitesse paigaldatav süsteem eCall on suur edasimineku ja aitab hädaabiteenistustel võimalikult ruttu õnnetuspaigale jõuda. Seade teeb kindlaks õnnetuspaiga täpse asukoha, nii et kiirabi, politsei ja tuletõrje jõuavad sündmuskohale võimalikult ruttu. See on eriti oluline maapiirkondades ja kõrvalistes paikades ning eriti õnnetuste puhul, millesse on sattunud vaid üks auto.

Mitmetes Euroopa Liidu liikmesriikides kuulub eCall praegu kõigi uute autode standardvarustuse hulka. Kahjuks ei ole see kättesaadav minu kodumaal Iirimaa, kus surmaga lõppevate õnnetuste hulk on endiselt lubamatult suur. Ma usun, et see süsteem peaks olema kõigis liikmesriikides kohustuslik.

Küsimus on elude päästmises ja see seade päästab kindlasti elusid. Seetõttu palun ma komisjonil kohustada kõiki liikmesriike nõudma selle seadme lisamist kõigi uute mootorsõidukite varustuse hulka.

Vladimír Maňka (PSE). – (SK) Slovakkia Teaduste Akadeemia sotsioloogiainstituudi uuringu kohaselt on ungari rahvusest Slovakkia elanikud Slovakkia Vabariigi kodakondsuse üle uhked. Seda arvamust jagab rohkem kui 70% inimestest – see on Slovakkia ajaloo kõrgeim protsendimäär.

See tulemus on selge märk, mis lükkab ümber mõne Euroopat veenda püüdva poliitiku väited, et Slovakkia ungari vähemust diskrimineeritakse. Euroopa Parlamendis on mõned kolleegid kahe aasta jooksul eelistanud läbirääkimistelaua taha istumisele suhtlusmeetodit, mis muudab kodumaal valitsevat poliitilist õhkkonda veelgi radikaalsemaks.

Tahaksin paluda, et kõik, kes hoolivad Ungari ja Slovakkia sõbralikust koostööteostamisest, toetaksid pingutusi, mida mõlemad laupäeval kohtunud peaministrid teevad, et äärmuslusevastast võitlust kooskõlastada ja mõlemat riiki heanaaberlike suhete poole juhtida.

Ma tunnustan seda, et kaks päeva pärast kõnelusi võttis Ungari peaminister vastu meetmed, mis aitavad muuta äärmuslusevastaseid seadusi. See on kõige tõhusam relv nende vastu, kes ohustavad praegu selles piirkonnas demokraatiat ja jäävad siiski karistusest.

Eoin Ryan (UEN). – Härra juhataja, ELi valges raamatus spordi kohta on üks põhipunkte rassismi likvideerimine, eeskätt jalgpallivõistluste puhul. Kahjuks on rassism Šoti jalgpalliliigas pead tõstnud ja meis kõigis tekitab see väga suurt kahetsust. Mõnele mängijale, kes on teatanud, et mängib Iirimaa koondise eest, on tehtud rassistlikke solvanguid, samuti on lauldud laulu „Famine Song”, mis solvab lisaks mängijatele rängalt kogu Iiri rahvast.

Mul on hea meel, et Šoti jalgpalliliit ja Briti endine siseminister John Reid võtavad sellise tegevuse vastu meetmeid. Ent rassismi ei tohi sallida, sõltumata sellest, kus selle ilmingud levivad, ja ma usun, et me kõik peame välja astuma ja ütleva, et selline tegevus on täiesti vastuvõetamatu ja et seda ei tohi lubada, toimuigu see kus tahes.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Härra juhataja, eelmisel reedel Nice'is toimunud Euroopa Liidu ja Venemaa tippkohtumisel otsustati, et läbirääkimisi uue partnerlusleppe sõlmimiseks Venemaaga jätkatakse 2. detsembril, vaatamata asjaolule, et mõned liikmesriigid väljendasid muret ja et mõned probleemid, näiteks edasine tegevus Gruusias ja Kaukaasias, jäid lahendamata.

Olen jälginud Venemaal toimuvat tõsise murega. Üsna salapärasel kombel otsustas riigiduum nüüd pikendada presidendi ametiaega kuue aastani. Inimõigusi tallatakse endiselt jalge alla, nagu näitab viieks aastaks vangi mõistetud ärimehhe Mihhail Hodorkovski endise töötaja Svetlana Bahmina juhtum – võimud keelduvad endiselt nõustumast tema ennetähtaegse vabastamisega Siberi vangilaagrist, ehkki ta on viimaseid kuid rase. Euroopa Liit ei tohi läbirääkimistel anda järele Venemaa katsetele kasutada energiaküsimusi väljajäppimiseks, vaid peab inimõiguste rikkumisele selgelt reageerima.

József Szájer (PPE-DE). – (HU) Härra juhataja, daamid ja härrad, üks Euroopa kodanike olulisemaid õigusi on vaba liikumise õigus. Aasta tagasi, kui me avasime Schengeni piirid, tekkisid mõnedele uute liikmesriikide

piiridele, näiteks Austria ja Tšehhi piirile, Ungari ja Slovakkia piirile ning Ungari ja Austria piirile veidrad takistused. Minu kodulinna lähedal paigaldasid Austria võimud teele, kus muidu võivad autod vabalt sõita, märgi „Autoga sissesõit keelatud“.

Et meie arvates piirab see häiriv takistus üht Euroopa kodanike olulisemat õigust – vaba liikumise õigust –, katsime mina ja kolleegid Othmar Karas ja Lívia Járóka märgi sümbolse Euroopa Liidu lipuga, protestimaks selle kohalikele elanikele palju tüli tekitava takistuse vastu.

Austatud Euroopa Parlamendi liikmed, me ei pea enam võitlema raudse eesriide vastu – ma olen siia juba mitmel korral toonud oma kodulinna lähedalt pärineva tüki tegelikust raudsest eesriidest –, vaid üksnes mõne sissesõidu keelu märgi vastu, ent minu arvates peaksime kandma hoolt, et Euroopa väärtuste vaimus eemaldataks ka need.

Ungari ja Slovakkia konflikti kohta tahaksin öelda vaid seda, et äärmuslaste vastu protestijad mõjuksid usutavalt vaid juhul, kui nad oleksid käitunud samamoodi ka siis, kui koalitsioonipartei liige Ján Slota tegi ungarlastevastaseid avaldusi ja kutsus üles ungarlasi Slovakkias välja saatma.

Kristian Vigenin (PSE). – Härra juhataja, sel aastal meenutame me Kristalliöö pogromide 70. aastapäeva. Tundub, et kollektiivne mälu muutub järjest nõrgemaks, sest me näeme rassismi, ksenofoobia, antisemitismi ja agressiivse rahvuslusega seotud äärmusluse kasvu kogu maailmas, sealhulgas Euroopa demokraatlikes riikides.

2009. aasta Euroopa Parlamendi valimistele mõeldes on fraktsioon PSE veendunud, et poliitilised rahvaesindajad võivad vastastikuse austuse ja mõistmise üldisel edendamisel kasulikku osa täita.

Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon on võtnud kohustuse suurendada teadlikkust kultuurilise ja usulise mitmekesisuse väärtusest, sest see mitmekesisus on ühiskondade vastastikuse rikastamise allikas. Rõhutame alati, et avaliku elu tegelased peaksid hoiduma avaldustest, mis soodustavad inimrühmade häbimärgistamist. Lubage mul väljendada arusaamatust selle suhtes, et PPE on eelistanud ja eelistab siiani Bulgaarias oma peamise partnerina parteid, mille juht hindab Stalini, Hitleri ja Mao riigimehelikkust, usub, et lõimimist viib edasi see, kui kohustada kõigile mittebulgaarlastest vastsündinutele nime valides kasutama bulgaaria nimede loetelu, inimene, kelle väitel elavad Bulgaarias Bulgaaria kodanikud ja Türgis Türgi omad ning kui keegi on türklane, peaks ta minema Türgisse.

Härra juhataja, ma tahaksin teada, kas teie toetate või kas PPE toetab sama suhtumist Saksamaal elavatesse etnilistesse türklastesse. Ma pean väga oluliseks, et Euroopa Parlamendi fraktsioonid valiksid oma partnereid hoolikalt, sest kui kvantiteeti eelistatakse kvaliteedile, on esimesteks ohvriteks PPE usaldusväärsus, liikmesriikide poliitiliste süsteemide stabiilsus ja loomulikult tavaliste parempoolsete valijate vaated.

Juhataja. – Härra Vigenin, et te pöördusite isiklikult minu poole, võtan ma endale vabaduse märkida, et eelmisel esmaspäeval korraldas Euroopa Parlament Brüsselis Kristalliöö mälestuseks väga liigutava tseremoonia.

Mis puudutab minu fraktsioonilist kuuluvust, siis tegutsen ma siin Euroopa Parlamendi presidendina, mitte partei liikmena, ehkki tunnen loomulikult sidet oma parteiga. Kuid te peate oma küsimuse esitama otse vastutavatele isikutele, sest see ei ole küsimus, mida saaks esitada presidendile.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). - (RO) Esmalt väljendame heameelt viimasel G20 kohtumisel vastu võetud tegevuskava üle, samuti härra Barroso ja härra Sarkozy isiklike jõupingutuste üle. Lõppotsustes kajastus Euroopa Liidu liikmesriikide läbiarutatud ja vastuvõetud strateegia.

Samuti peaksime rõõmustama kõigi osalejate püüdluste üle võidelda üheskoos finantssektoris valitseva kriisiga. Praegu ei ole inimesed huvitatud väitlustest, vaid reaalsetest lahendustest. Vastastikune sõltuvus loob kahesuunalised kanalid, mis võimaldavad kriisil levida, ent mis võivad kaasa aidata ka majanduse taastumiseks loodud lahenduste levimisele.

Tööpuudus ükskõik millises Euroopa Liidu liikmesriigis muudab areneva majandusega Rumeenias tööpuuduse kasvu kaks korda kiiremaks. See toimub esiteks välismaal töötanud inimeste kojunaasmise tõttu ja teiseks oma tegevust piiravate välisettevõtete pakutud töökohtade arvu vähenemise tõttu.

Praegu tuleb tööpuudust analüüsida kogu Euroopa Liidu tasandil, ent lahendusi tuleb ellu viia ja rahastada mõlemas kanali otsas.

Gábor Harangozó (PSE) – (HU) Härra juhataja, tänan väga. Daamid ja härrad, tahaksin juhtida teie tähelepanu maisiturul esinevatele pingetele, mis on eriti sagedased Kesk-Euroopas. Suur saak, ebasoodne olukord rahvusvahelisel turul ja Kesk-Euroopas tavapärase toodangu suuruse kõikumine on viinud hinnad mõnes Ungari piirkonnas selgelt nii madalale, et on vaja sekkuda.

Me peame tootjate ja turu stabiilsuse huvides meetmeid võtma. Praeguses olukorras ei ole Ungari üksi võimeline ülejääki ära ostma, kuid turu stabiliseerimiseks on teisi meetodeid. Esiteks tuleb meresadamateta riikides lubatud sekkumise määra suurendada. Süsteem peab siin toimima julgestusköiena, nagu esialgu mõeldud.

Teiseks tuleb meresadamateta riikide huvides esitada pakkumiskutsed väljaveoks kolmandatesse riikidesse. Viimaseks tuleb rajada ka spetsiaalsed erakätesse kuuluvad hoidlad. Nende meetmete elluviimine aitaks suuresti vähendada olukorra halvenemise ohtu ja lubaks meie viljakasvatajatel erakorraliste oludega toime tulla. Tänan teid tähelepanu eest.

Juhataja. – Sellega on päevakorrapunkti käsitus lõppenud.

21. Majandus- ja rahaliidu esimesed kümme aastat ja tulevik (arutelu)

Juhataja. – Me alustame nüüd arutelu majandus- ja rahaliidu esimese kümne aasta ja tuleviku üle. Sellega seoses tahaksin Euroopa Parlamendis südamlikult tervitada Luksemburgi peaministrit ja rahandusministrit ning eurorühma presidenti Jean-Claude Junckerit.

(Aplaus)

Muidugi on mul rõõm tervitada ka pädevat volinikku Joaquín Almuniat.

Pervenche Berès, raportöör. – (FR) Härra juhataja, lugupeetud eurorühma president, härra volinik, ma usun, et see on tähtis hetk ja et teema, mida me hakkame täna arutama, mõjutab palju kõiki eurooplasi.

Ma usun, et euro on meie suurim kapital, meie parim investering, ja selles on nüüdseks kõik veendunud. Praegu on aeg olukorda hinnata, ent seejuures on selge, et just kriisiaegse hindamise abil peame leidma vahendid, mis võimaldavad edasi liikuda. Millises olukorras me oleksime ilma eurota? Selleta oleks Island praegu üsna sarnane Iirimaga või õigemini meenutaks Iirimaa Islandit.

Me alustasime nüüdse kriisi ajal uuesti arutelu, sest kõik on mõistnud, kui palju mõjutab euro meie võimet reageerida sündmustele peale tavaolukorra ka kriisiajal.

Härra volinik, ma tahaksin teid tänada ettenägelikkuse eest, sest kui te 2008. aasta mais Euroopa Parlamendile selle dokumendi esitasite, ei aimanud keegi, et see osutub nii kasulikuks ja vajalikuks, et sellest saab alus tuleviku huvides tehtavale hädavajalikule tööle ja et see aitab meil meie ees seisva kriisiga toime tulla euro pakutaval kindlal toel.

Kuid ma olen täiesti teadlik, et teie arutelus majandus- ja rahandusministritega liikusid nende mõtted järsku teistele teemadele; nende mõtted liikusid järsku teemale, millele nad varem tähelepanu ei pööranud – finantsturgude olukorrale. Te peate neile meelde tuletama, et kui nad tahavad meie praegusest kriisilukorrast tulevikus välja tulla, ei pääse nad kahest asjast.

Nad peavad majandus- ja rahaliidu tasakaalu seadma. Me oleme näinud, kuidas seda tehakse finantsturgude kriisi reguleerimiseks. Me näeme, kuidas seda praegu tehakse meie ees seisva reaalmajanduse kriisi reguleerimiseks. Rahapoliitikaga saab palju ära teha, kui suurendada turgude toimimise hõlbustamiseks likviidsust ja langetada investeerimise elustamiseks intressimäärasid. Aga see on kõik! Pärast seda peavad valitsused võtma meetmeid pankade päästmiseks, mürgiste toodete väljatõrjumiseks ja edaspidi Euroopa Liidu sise majandustegevuse taaselustamiseks.

Seega on aeg, et majandus- ja rahandusministrid kasutaksid asutamislepingut, mis ütleb, et nad peavad oma majanduspoliitikat käsitama ühist huvi pakkuva poliitikana. Sellelt põhjalt, härra volinik, alustage uuesti arutelu majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus, nõudke seda tegevuskava, mida te neile soovitasite, ning ühinege meie ettepanekutega ja toetage meie ettepanekuid, et euro teeniks tulevikus tõesti majanduskasvu ja tööhõive eesmärki.

Mis puutub rahapoliitikasse, siis toetame loomulikult Euroopa Keskpanga sõltumatust, ent austame ka asutamislepingut tervikuna ning artiklis 105 on lisaks hinnastabiilsuse säilitamise kohustusele sätestatud,

et Euroopa Keskpank peab kaasa aitama ka muude ühenduse eesmärkide saavutamisele. Kas ma pean seda rõhutama? Kas ma pean ütlema, et homme võime me alustada ka uut arutelu? Seda ei ole küll meie raportis, kuid kas ei ole tulevikus vaja algatada arutelu finantsturgude stabiilsuse eesmärgi lisamise kohta rahapoliitika eesmärkide hulka? Selline on minu küsimus.

On selge, et majandus- ja rahaliit ei hakka paremini toimima, kui me ei võta senisest rohkem arvesse reaalmajanduse ja finantsturgude suhet. Praegu maksame me selle asjaolu unustamise eest.

Kui rääkida laienemisest, siis see kriis loob taas tingimused aruteludeks, kuid ma leian, et me peame jätkama ranget joont. Enne euroalaga liitumist on lihtsam reformi läbi viia kui pärast euroalaga liitumist, ehkki see on ülimalt raske ülesanne. Härra volinik, see on üks teie aruande põhipunkte – mõte, et euroala toimimisel esile kerkinud erinevused tekitavad muret. Need erinevused on suuremad, kui me esialgu arvasime.

Seetõttu kutsume meie, Euroopa Parlament, teid üles andma Euroopa Liidule vahendid, mis võimaldaksid jälgida riigi kulutuste kvaliteeti, et näha, milline on liikmesriikide reaktsioon, ning tagama, et sellest ei tuleks üksnes arutelu piirmäärade suuruse üle, sest see võimaldab üksnes üldist mõttevahetust, mitte arutelu riigi kulutuste kvaliteedi üle, mis on majandus- ja rahandusministrite ülesanne.

Härra volinik, me usume ühtlasi, et tegevuskavas, mida te meile pakute, peaksite nüüd pöörduma ka liikmesriikide poole ja paluma neil oma kavad üle vaadata. Nende riiklikes reformikavades ei võeta praegu arvesse teie esitatud viimaseid prognoose.

Kui me kavatseme majanduspoliitika ühist kooskõlastamist tõsiselt võtta, tuleb need kavad nüüd üle vaadata, lähtudes teie esitatud kasvuprognosidest, mida toetavad ja kinnitavad IMF ja OECD.

Lõpetuseks tahaksin seoses meie sõnastatud ettepanekutega juhtida teie tähelepanu küsimustele, mis on seotud euroala välisesindusega. Meie hoiak on liiga kaua olnud passiivne. Euro on meid kaitsnud. Ent lisaks meie kaitsmisele peab see nüüd võimaldama meil saada rahvusvahelisel areenil kaaluka häälega jõuks, nii et me ei oleks lihtsalt ülejäänud suurte rahandusjõudude vahelises arutelus hõljuv lüli. Me oleme suur rahandusjõud, me peame selle tõsiasja tagajärgi täielikult arvesse võtma ja sellel teemal tuleb ka ministrite nõukogus järjekindlalt ja kooskõlastatult arutleda.

Nagu te teate, oleme meie siin Euroopa Parlamendis enam kui valmis oma rolli selles ülesandes täitma.

Werner Langen, raportöör. – (DE) Härra juhataja, soovin öelda euroala esindajatele, peaministrile ning majandus- ja rahandusvolinikule tere tulemast. Üldisi tulemusi vaadates arvan, et euro esimese kümne aasta edu võib pidada seninägematuks. Kõik ei ole kulgenud täiesti ladusalt, ent eriti praeguse finantsturgude kriisi ajal on institutsioonid oma väärtuslikkust tõestanud. Euroala raames tehtava institutsioonidevahelise koostöö alusel saab otsuseid kiiresti ette valmistada, kohe ellu viia ja eelkõige anda eeskuju kõigile 27 liikmesriigile.

Esitasime raporti, mis sisaldab 62 üksikasjalikku punkti, sealhulgas varasema töö hindamist ja tulevikuväljavaateid. Proua Berès rääkis juba mõnest tulevikuväljavaateid puudutavast punktist ja ma tahaksin sel teemal jätkata. Hoolimata kogu eurole antud positiivsest vastukajast tuleb ikkagi küsida, mis saab edasi. Kas euroala ja Euroopa Keskpank on eesseevateks ülesanneteks valmis? Kindlasti tekib üks või teine probleem, mida tuleb analüüsida. Tahaksin teile meelde tuletada, et konkurentsivõime arengus valitsevad euroalal erinevused, sest kuigi meil on tsentraliseeritud rahapoliitika, on eelarve- ja rahanduspoliitika endiselt kohapealne. Stabiilsuse ja kasvu pakt saab neid kaht tasandit tasakaalustada vaid juhul, kui liikmesriigid on valmis paktist kinni pidama, tingimustega nõustuma ja vajalikku distsipliini ilmutama. Seega on stabiilsuse ja kasvu pakti ees praegu esimene suur proovikivi – kuidas tulla toime finantskriisiga. Minu arvates on pakt piisavalt paindlik ning igal juhul on äärmuslike olukordade puhul võimalik teha ajutisi erandeid, kuid stabiilsuse ja kasvu pakti ei saa lihtsalt kõrvale heita.

Teine küsimus on, mis saab võlaga. Finantsturgude pakett koostati kiiresti, valitsused võtsid meetmeid ning otsustajad, sealhulgas komisjon, näitasid üles kriisiolukorras tegutsemise võimet, kuid küsimus on selles, kas me heidame nüüd euro stabiilsust hoida aidanud põhimõtted kõrvale või õnnestub meil neid põhimõtteid edasi arendada ja säilitada.

Lisaks tegime tohutu hulga ettepanekuid, mida ma ei saa loetleda, sest mulle anti kõnelemiseks üllatavalt lühike aeg. Ent kindel on see, et me vajame euro jaoks autoriteetsemat ja ühtset välisesindust – selles küsimuses jagame täielikult Luksemburgi peaministri ja eurorühma presidendi seisukohta. Mind hämmastas, et eurorühma presidenti Junckerit ei kutsunud viimasele, Washingtonis toimunud tippkohtumisele. Ma võin seda üsna avameelselt öelda, sest see on kogu positiivse arenguga märgatavas vastuolus. Loomulikult soovime ka Euroopa Parlamendi asjakohast kaasamist ning tegevuskavas on üks punkt, mille üle me oleme pikka

aega arutlenud, täpsemalt on see küsimus, kas eelarve- ja finantspoliitika suuremast kooskõlastamisest piisab või – nagu arvab Prantsusmaa – sellest ei piisa ja me peame selle asemel looma niinimetatud majandusvalitsusele institutsioonilise vormi, mis tekitab Saksamaal tugevaid vastuolusid. Milline tee on õige? Minu fraktsiooni jaoks on vastus selge: me ei vaja majandusvalitsust, aga me vajame suuremat kooskõlastamist, sealhulgas seoses poliitikasuundade kombineerimisega, milles on juba kokku lepitud. Ent ühtlasi on meil vaja, et liikmesriigid näitaksid üles vajalikku distsipliini, vastasel korral võivad eurot pikas plaanis tabada raskused ja seda ei taha keegi.

Täna kõiki selles töös osalenuid. Euroopa Parlament on valmis tihedat koostööd tegema ja me oleme kindlad, et suudame selle raportiga tooni anda.

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Härra juhataja, lugupeetud eurorühma president, daamid ja härrad, esiteks pean ma komisjoni nimel tänama mõlemat raportööri – proua Berès ja härra Langenit – ning kõiki, kes selle suurepärase raporti kallal on töötanud.

Majandus- ja rahaliidu kümnendaks aastapäevaks koostatud raporti omadused väärivad tunnustust. Samuti tuleb tunnustada fraktsioonidevahelist koostööd, mis näitab Euroopa Parlamendi suurt ühtekuuluvustunnet. See on majandus- ja rahaliidu järjekordne eelis ja järjekordne positiivne tegur, nii praegu kui ka edaspidi.

Majandus- ja rahaliit on olemas olnud kümme aastat. See oli meie analüüsi lähtepunkt ja ühtlasi ka komisjoni koostatud aruande lähtepunkt. See oli lähtepunkt ka komisjoni teatises, mida mul oli au teile 7. mail tutvustada. Ent euro ning majandus- ja rahaliidu kümnes aastapäev langeb kokku erakordselt raske ja keeruka majandusolukorraga. See võimaldab meil analüüsida majandus- ja rahaliitu sellest küljest, kui kasulik võib euro – meie ühisraha ja meie lõimumise märk – sellise ennenägematu olukorra lahendamisel olla.

Järeldus on, et euro esimesed kümme aastat on olnud väga positiivsed. Ka selles mõttes, kui kasutoov on majandus- ja rahaliit praeguse olukorra lahendamiseks, on järeldus positiivne. Me elame keerulisel ajal, ent meie käes on ülimalt kasulik tööriist, mis võimaldab nende raskustega toime tulla.

Mõistagi tuleb 7. mail siin minu tutvustatud teatises sisalduva analüüsi järeldusi ja teie raporti järeldusi praktikas rakendada, et seda vahendit võiks õigeaegselt ja tõhusalt kasutada. Nõustun mõlema raportööriga, et võti on kooskõlastamine.

Sel nädalalõpul Washingtonis toimunud kohtumisel räägiti samuti kooskõlastamisest. Ilma selleta ei saa me praeguseid raskusi tõhusalt lahendada. Mitte keegi ei saa sellises olukorras oma majandusprobleeme lahendada ilma, et sellega kaasneks majanduspoliitika kooskõlastamist. See oli ilmne mõni nädal tagasi, kui me pidime vastu seisma finantsüsteemi kokkuvarisemise ohule. See on ilmne ka praegu, mil me peame vastamisi seisma võimalusega, et enamiku meie riikide majandust tabab langus, ning mil me seisame esimest korda oma elu jooksul silmitsi isegi deflatsiooniohuga.

Eelarvepoliitikat tuleb kooskõlastada. Majandus- ja rahaliitu käsitlevas raportis räägitakse vajadusest suurendada eelarvealast järelevalvet ning laiendada rahandus- ja eelarvepoliitika kooskõlastamiseks kasutatavaid meetodeid, nagu härra Langen märkis. Samas peame silmas pidama ka jätkusuutlikkust, nagu proua Berès mainis, riigi rahanduse kvaliteeti ja tõsiasja, et 2005. aastal läbi vaadatud stabiilsuse ja kasvu pakt seab meile ette eeskirjade süsteemi. See läbivaatamine osutub nüüd väga kasulikuks, sest majanduse taastumise ajal võimaldas see meil eelarve konsolideerimisega edasi liikuda. Euroala oleks 2007. aasta lõpul peaaegu murdunud – esimest korda ajaloos oli puudujääk 0,6–0,7% –, kuid see tähendab, et me saame nüüd tegutseda piisavalt paindlikult, nii et meie fiskaalpoliitika aitab tõesti nõudlust säilitada, nagu peaks tegema ka meie rahapoliitika.

Meie aruande järeldused on praegu eriti kasulikud, kui mõelda vajadusele ühendada eelarvepoliitika ja struktuurireformid, ning selles mõttes olen ma proua Berèsiga nõus – me peame Lissaboni strateegia riiklikud programmid, riiklikud reformiprogrammid läbi vaatama ja neid kohandama ning me peame ühtlasi läbi vaatama liikmesriikide stabiilsus- ja lähenemisprogrammid ja kohandama neid praeguse olukorraga. Me arutame seda eelolevatel kuudel ning nagu te teate, esitab komisjon sel põhjusel 26. novembril tegevuskava, mis sisaldab eesmärke, vahendeid, tegevuspõhimõtteid ja kohustusi. Selles kavas osutatakse vajadusele kohandada riiklikke programme, et muuta liikmesriikide poliitika ühtseks ja ühtlustatuks ning viia see vastavusse Euroopa strateegia, poliitika ja vahenditega. Ma nõustun teiega ja raportis väljendatud arvamusega, et me peame tugevdama euro ning majandus- ja rahaliidu välismõõdet.

Nagu härra Juncker hästi teab, vajame mitmepoolsete organisatsioonidega ja teiste peamiste asjaosalistega suhtlemiseks strateegiat, mis võimaldaks meil kaitsta meie ühisvaluuta ja majandus- ja rahaliiduga seotud huvisid ning ühtlasi Euroopa Liidu majandushuvisid.

See strateegia peab tuginema põhimõtetele ja prioriteetidele, aga ka tegutsemiseks vajalikele vahenditele, mis võimaldavad meil kõnelda ühel häälel ja aitavad seega tugevdada iga Euroopa kodaniku ja konkreetsemalt euroala mõjujõudu. See küsimus puudutab ka juhtimist. Ma nõustun täielikult mitmete juhtimist käsitlevate punktidega, mille olete oma raportisse lisanud, ning loodan, et majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus ja eurorühmas osalevad rahandusministrid nõustuvad nendega samuti.

Proua Berès – ma lõpetan kohe – ütles oma sõnavõttus, et volinik ja komisjon peaksid veel kord juhtima rahandusministrite tähelepanu käesoleva raporti järeldustele. Molière'il on tegelaskuju, kes ütles, et ta arvas end kõnelevat värssides, ent kõneles tegelikult proosas, ilma sellest aru saamata. Ma usun, et praegu Jean-Claude Junckeri eesistumisel peetavad eurorühma ministrite arutelud, majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus peetavad ministrite arutelud ja Washingtoni kohtumisel peetud ministrite arutelud sobivad ideaalselt kokku komisjoni aruandes ja teie raportis viidatud prioriteetide ja kooskõlastamisvajadusega, ehkki mõned osalejad ei ole sellest tõenäoliselt teadlikud.

(Aplaus)

Jean-Claude Juncker, eurorühma president. – (FR) Härra juhataja, härra volinik, proua Berès, härra Langen, daamid ja härrad, tahaksin alustuseks tunnustada mõlemat teie raportööri selle raporti eest, mille nad teile ja meile lugemiseks ja mõtete vahetamiseks esitasid. See on õiglane raport ja läheb piisavalt süvitsi, et anda meile järgmisteks kuudeks tegevust.

Ma nõustun proua Berès'i ja härra Langeni raportis tehtud analüüsiga, mis puudutab hinnangut ühisraha esimese kümne aasta kohta. Sellele, mida nad on raportis öelnud, pole midagi lisada, ja sealt ei ole ka midagi välja võtta. Lisaks toetab seda raportit Euroopa Parlamendi suur enamus, vähemalt nendes punktides, mille kohta komisjon on arvamust väljendanud. Ma märkan, et Euroopa Parlamendi suhtumine ühisrahasse on märksa entusiastlikum kui kaksteist, kolmeteist või isegi kümme aastat tagasi, ja me peaksime selle üle rõõmsad olema.

Majanduslike lahknevuste, struktuurireformide vahel esinevate lõhede ja riigi rahanduse juhtimist puudutavate erinevuste kohta tahaksin esmalt märkida, et ma ei saanud aru, mida peeti silmas teatistes esitatud väitega, et tulemused ei vasta ühisraha kehtestamise aja ootustele. Ma ei tea ühtegi kvantitatiivset aruannet, mis käsitleks euroala riikide vahelisi lahknevusi. Võttes arvesse, et sellist aruannet ei ole, on tegu kaudse väitega, mida ma ei mõista. Samas olen nõus väitega, et need lahknevused kalduvad aeg-ajalt suurenema; see asjaolu ei ole seni euroala ühtekuuluvust kahjustanud, ent kui lahknevused jätkuvad, võib ühtekuuluvus pikema aja jooksul kahju saada.

Kui aga rääkida muust, siis selles mõttes peaksime olema rahul, et Euroopa – Euroopa Liit üldises plaanis ja konkreetsemalt eurorühm –, mis on praegu ühes tõsisemas kriisis, mida tal on tulnud viimaste aastakümnete jooksul ületada, on seda kriisi, milles me end praegu leiame, suutnud täielikult ohjata, ja osalt on see tingitud sellest, et me oleme vältinud vigu, mida tehti Euroopas 1970. aastatel. See, et me ei ole samu vigu korranud, ei ole väike saavutus, sest see andis meile majandusliku ja poliitilise võimaluse takistada kriisil suurendamast rahaliidusiseid lahknevusi ja kahjustamast rahaliidu ühtekuuluvust.

Tõsi on see, et seistes silmitsi niisuguste mõõtmatega kriisiga, nagu meil praegu on, ja seistes silmitsi kriisiga, mis laieneb üha enam reaalmajandusse, vajame me tugevat ja kooskõlastatud majanduspoliitilist reageerimist Euroopa tasandil; me peame arutlema, milline on parim viis selle korraldamiseks, võttes arvesse ühest küljest meie kontseptuaalset ja õiguslikku raamistikku – ma viitan stabiilsuse ja kasvu paktile ja Lissaboni strateegiale – ning teisest küljest kriisi tõsidust, sest selle tagajärjed on märksa rängemad, kui me mõni kuu tagasi oletasime.

Maailma suuruselt teise valuuta loomine pakub kindlasti eeliseid, ent sellega kaasnevad ka kohustused, ning ka eelmisel reedel ja laupäeval Washingtonis toimunud G20 kohtumisel tuletati meile meelde meie ja teiste kohustusi. Me peame maksimaalselt ära kasutama kolme nädalat, mis meid detsembrikuisest Euroopa Ülemkogu kohtumisest lahutavad, et Euroopa strateegiat oskuslikult viimistleda ja vältida kokkusobimatuid reaktsioone liikmesriikide tasandil. Mõistagi on sellised kokkusobimatud reaktsioonid meile ohtlikud. Ma märkan liigutusega üha uusi majanduspoliitika kooskõlastamise üleskutseid, mida tehakse enamasti Voltaire'i keeles.

Mulle meeldiks, kui need, kes kutsuvad üles majanduspoliitikat kooskõlastama, annaksid ise kõigepealt eeskuju ja tõendaksid oma sõnade siirust. Ma märkan, et mitmete euroala liikmesriikide mitmed valitsused sööstavad ägedalt – ja õigustatult – oma riigi autotööstust ohustavate probleemide kallale. Ma tahaksin, et need, kes räägivad autotööstusest ja kes räägivad jätkuvalt majanduspoliitika kooskõlastamisest,

kooskõlastaksid autotööstust puudutavate algatuste kavandamisel meetmeid, mida võetakse riigi tasandil. Ülejäänud on tühi. Tuleb kooskõlastada ja käegakatsutava näitega tõestada, et need sõnad on siirad.

(Aplaus)

Mis puudutab rahapoliitikat, siis te teate, kui tagasihoidlik ma olen, ma ei ütleks selle kohta ühtegi sõna, välja arvatud seda, et ma usun jätkuvalt, et Euroopa Keskpannga tegevus on viimastel kuudel olnud tõeliselt eeskujulik.

Finantsturgude lõimimine ja järelevalve on veel üks valdkond, mida teie raportöörid oma raportis kajastasid. G20 on meile seadnud kaugemaleulatuvad sihid; nende elluviimiseks on vaja G20 ja seega ka Euroopa Liidu ja eurorühma konkreetset tegevust. Te mäletate kahtlemata, et eurorühma ja Euroopa Liidu liikmesriigid olid esimesed, kes nõudsid, et kriisist võetaks asjakohaselt õppust, ja ma ei tahaks oma mälestuste selle episoodi valgustamist edasi lükata. Neli aastat järjest me – ma räägin nendest, kes vastutasid eurorühma riikide juhtimise eest – kordasime Jaapani ja USA rahandusministritele ühte ja sama ning juhtisime oma USA sõprade tähelepanu nii nende kahekordse puudujäägiga seotud ohtudele kui ka riskidele, mis tekkisid ohtude järjekindlast alahindamisest, eriti kinnisvara puhul.

Kaks aastat järjest nõudsid mitmed meie seast G7 tasandil, eriti Saksamaa G7 eesistumisel üsna ilustamata toonil finantsturgude ulatuslikumat reguleerimist. Mulle on vastuvõetamatu, et need, kes varem selle vastu olid, püüavad nüüd jätta muljet, et nemad juhivad Euroopa reageerimist. USA ja Ühendkuningriigi valitsustel oli piisavalt aega, et nõustuda eurorühma ettepanekutega finantsturgude parema reguleerimise kohta; nad ei tahtnud seda teha. Nad ei peaks praegu püüdma jätta muljet, et nemad juhivad teisi.

Euroala laienemise kohta ei ole mul öelda midagi, mis erineks teie raportööride sõnadest. Ma mainiksin lihtsalt, et euroalasse kuulumine on loomulikult eelis ja võimalus, aga see toob kaasa ka kohustusi, millest mõned tuleb täita enne, kui euroalaga liitumine saab võimalikuks.

Arusaadav entusiasm G7 uue koosseisu suhtes põhjustab aga probleeme euroala välisesindusega. Me oleme eurorühmas kogu aeg taotlenud, et Euroopa Liidul ja eurorühmal oleks G20-s, Rahvusvahelise Valuutafondis ja Finantsstabiilsuse Fondis suurem esindatus. Meie eurorühmas olime esimesed, kes nõudsid komisjonile G20-s alalist kohta, mis aga ei takistanud komisjoni presidendil loobumast eurorühma eesistuja kohast – selle otsuse tagajärgi näeme hiljem. Siiski usume, et Euroopa Keskpank ja komisjon nagu ka eurorühm peaksid olema G20-s pikaajaliselt esindatud, olenemata sellest, kas neid esindab eurorühma president, kes püüab tagasihoidlikult juhtida rahandusministrite tööd, mille kohta härra Sarkozy ütles, et see pole piisavalt kõrgetasemeline, või keegi teine. Põhjus, miks ma soovin saada rahandusministrite tasandil kohtuva eurorühma presidendiks tagasi valitud, ei ole minu isiklik kasu ja kuulsusejanu, mis pole kaugeltki ammendamatu, vaid ma teen seda kohusetundest. Kui teised arvavad, et suudaksid neid ülesandeid paremini täita, siis las nad teevad seda, kuid nad peavad neid kõigil järgmistel aastatel täitma samasuguse energiaga, millega nad näitavad praegu üles oma soovi seda teha.

Mis muusse puutub, usun, et seoses majandus- ja rahaliidu majandushoobade ja meie rühma juhtimisega oleme viimastel aastatel teinud märkimisväärseid edusamme, ent kui me arutleme rahvusvahelisel tasandil valuutapoliitika ja rahapoliitika üle, siis on mõeldamatu, et maailma suuruselt teist valuutat ei esinda poliitilises ja rahalises mõttes need, kes nende kahe aspekti ja meie ühise poliitika kahe valdkonna eest vastutavad.

Kui me tahame, et eurorühma rahandusministrid juhiks majandus- ja rahaliidu majandusarengut asjakohaselt, siis peavad paljud riigi- või valitsusjuhid andma oma rahandusministritele vajalikud korraldused. Luksemburgis, nagu te teate, ei ole see üldse probleem.

(Aplaus)

Juhataja. – Suur tänu, härra Juncker, nii selle aruande eest kui ka pühendunud töö eest, mida te selles valdkonnas eurorühma juhina olete teinud.

Jean-Pierre Audy, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamuse koostaja. – (FR) Härra juhataja, lugupeetud eurorühma president Jean-Claude Juncker, härra volinik, daamid ja härrad, alustuseks kiidan ma kolleege Pervenche Berési ja Werner Langenit väärt raporti eest ning tänan neid, et nad lisasid sellesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni esitatud muudatusettepanekud.

Kümme aastat pärast majandus- ja rahaliidu loomist tuleks seda vaadata kui Euroopa edulugu, mille üle me peaksime uhkust tundma. Keegi ei saa vaidlustada tõsiasja – ja rohked uurimused tõendavad seda –, et

valuutapoliitika ja kaubanduspoliitika vahel on side ja sellest tulenevalt on rahvusvahelise kaubanduse jätkusuutlikuks kasvuks vaja valuuta stabiilsust.

Euroala liikmetele on euro suurenev kasutamine rahvusvahelise valuutana kasulik, sest see vähendab Euroopa ettevõtete vahetuskursiriske ja suurendab nende rahvusvahelist konkurentsivõimet.

Ent kuigi Euroopa Keskpank on hinnastabiilsuse põhieesmärgiks seadmisega euro usaldusväärsus suurendanud, ei saa keegi tõsiselt vaidlustada seda, et inflatsioon on üleilmne nähtus ja et avatud turumajanduse tingimustes ei õnnestu sellega võidelda üksnes Euroopa rahapoliitika toel.

On selge, et euro vahetuskursid on liiga kaua liiga kõrgel püsinud ja sellel on negatiivseid mõjusid, muu hulgas ekspordi takistamine ja siseturule importimise soodustamine. Paljud tööstusettevõtted on selle pärast muret väljendanud. Rahvusvahelise kaubanduse komisjoni tellitud uuringu kohaselt on EKP kõrgete vahetuskursside poliitika läinud meile viimastel aastatel maksma 0,5 kasvupunkti aastas.

Seetõttu tuleb mul väljendada kahetsust, et komisjon ei ole analüüsinud täpsemalt euro rahvusvahelist rolli ja selle mõju siseturule rahvusvahelise kaubanduse valdkonnas.

Mõnede Euroopa Liidu partnerite rahapoliitika, mis seisneb riigi raha allahindamises, mõjutab kaubavahetust ebaausal viisil. Rahvusvahelises kaubanduses võib seda pidada mittetariifseks tõkkeks. Selliseid asjaolusid silmas pidades teeme ettepaneku uurida võimalust luua rahatülide lahendamise organ, lähtudes mudelist, mille liikmesriigid löid Maailma Kaubandusorganisatsiooni kaubandusruumis.

See organ, mis tegutseks IMFi raames, aitaks stabiliseerida rahvusvahelist rahasüsteemi, vähendada kuritarvituste ohtu ja anda maailmaturgudele tagasi vajalik usaldus.

Ma toetan komisjoni ettepanekut töötada välja Euroopa Liidu ühised rahandusalased seisukohad, mis tagaksid pikas plaanis rahvusvahelistes finantsinstitutsioonides ja rahvusvahelistel foorumitel euroala ühtse esindatuse.

Viimaseks väljendan ma kahetsust, et raportis ei käsitleta majandusvalitsuse ideed. Härra Juncker, küsimus ei ole siiruses; see on poliitiline ettepanek meie ühenduse vahendite korraldamiseks.

Minevikus lahendasid valitsused suuri rahvusvahelisi ebakõlasid sõjaga. Praegu oleme me majanduslikus ja sotsiaalses sõjas, ent inimesed ei saa surma, vaid jäävad tööst ilma, ja me ei tea enam täpselt, kes on vaenlane.

Sellises olukorras ei tohi me olla naiivsed, vaid peame väsimatult töötama selle nimel, et Euroopat oleks võimalik majanduslikult ja sotsiaalselt juhtida. Sellest ei pruugi kindlasti piisata, ent see on Euroopa sotsiaalse turumajanduse edu tagamise eeldus.

ISTUNGI JUHATAJA: MARIO MAURO

asepresident

Karsten Friedrich Hoppenstedt, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahaksin raportööri tänada euro tulevikku ja asjaomaseid poliitikavaldkondi käsitletud kommentaaride eest, ja märkida, et tal on õnnestunud parlamendikomisjonis laialdast toetust koguda.

Ma tänan ka teisi asjaosalisi, sealhulgas härra Junckerit, kes esindas Euroopat Washingtonis toimunud IMFi kohtumisel ja sai väga hästi hakkama. Me oleme tema üle uhked ja ma tahaksin lihtsalt öelda: ärge laske negatiivsetel vaidlustel end heidutada, vaid jätkake oma ülimalt edukat tööd.

Kümme aastat tagasi oli mul au kõnelda eurost Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide esindajana ning tol korral ütlesin ma, et eurost saab tugev raha, hoolimata halvustavatest märkustest nagu need, mida tegi hilisem kantsler Gerhard Schröder, kes ütles siis, et euro on enneaegne ja haiglane laps. Me lükkasime selle ümber ja minu arvates edukalt.

Lõppude lõpuks sündis euro pärast mitme aasta pikkust ranget ja järjekindlat dieedipidamist ning pingutusi saatis edu. Ma ei soovi sellel taas pikemalt peatuda. Sel ajal oli Gordon Brown nõukogu eesistuja ja ta kinnitas siis üsna selgelt, et Euroopa Parlament mängis rahaliidu ajaloolises loomises olulist rolli. Kõnelesid ka teised asjaosalised, sealhulgas Jacques Santer ja ka Wilfried Maartens, kes kirjeldas tookord euroala riike – keda oli esmalt 11, siis 15 ja seejärel 16 – julge Euroopa pioneeridena.

Ma usun, et me vajame Euroopas tulevikuks julgust, et saaksime jätkata sama edukat tööd ja seista oma euroga muude suurte maailma jõudude – USA, Aasia ja teiste kõrval jätkuvalt püstipäi. Eurodes hoitavad maailma valuutareserveid on parim võimalik tõend euro ja euroala edukuse kohta.

Elisa Ferreira, *fraktsiooni PSE nimel.* – (PT) Tahaksin tunnustada raportööri, aga ka komisjoni, kes valmistas ette käesoleva dokumendi, milles antakse hinnang majandus- ja rahaliidu esimesele kümnele aastale. See on strateegiline dokument ja see analüüs on väga tähtis.

Nagu täna juba öeldud, on euro olnud vaieldamatult edukas. Lissabonist Helsingini ja Dublinist Bratislavani on euro osutunud tugevaks ja vastupidavaks isegi praeguses rängas keerises. Kindlasti on väga vajalik, et selle klubi piire laiendataks.

Kuid praegu pannakse Euroopa projekti vastupidavust proovile mitmetes muudes valdkondades. Nagu öeldud, on euro meie finantssüsteemi toimimises keskne tähtsus. Ent isegi komisjoni dokumendis viidatakse selgelt põhjapanevale järeldusele, et ei reaalmajanduse kasvus ega sotsiaalses või geograafilises lähenemises ole olnud ühtviisi edukad. Vastupidi, komisjon leiab selgelt, et ühisraha esimese kümne aasta jooksul on lahknevused hüppeliselt suurenenud.

Need lahknevused mõjutavad minu kodumaal asuvaid piirkondi, eeskätt Portugali põhjaosa, ja ka muude liikmesriikide piirkondi. Ühtne rahapoliitika ja eriti väga kõrge vahetuskurss on mõjutanud rohkem neid piirkondi, kus avaldub rahvusvahelise konkurentsi suurem toime, ja ka neid, kus eksporditakse enim.

Praegu mõjutab finantsturgude liiga vähesest reguleerimisest põhjustatud kriis tõsiselt reaalmajandust ja halvendab veelgi arvukate piirkondade paljude elanike olukorda. Need piirkonnad, mida mõjutab rahvusvaheline konkurents, need, mis sõltuvad väikestest ja keskmise suurusega ettevõtetest, ning need, mille jaoks on krediidi kättesaadavus väga oluline, langevad nüüd selle protsessi ohvriks ja surutis ähvardab neid endiselt.

Euro edu sõltub Euroopa kodanike usaldusest. Võimsaimad Euroopa riigid on oma majanduse elavdamiseks juba meetmeid võtnud. Me võime viidata eeskätt algatustele, mis on seotud mootorsõidukitööstusega. Ometi on Euroopa midagi enam. Euroopa peab olema palju enam kui eri riikide poliitikasuundade rohkem või vähem kooskõlastatud summa. On tulnud aeg muuta euro üheks Euroopa peamiseks vahendiks, millega tagada vastupidav rahastusteam ja ka vastupidav reaalmajandus. Euroga peavad kaasnema mehhanismid, mis kindlustavad peamise eesmärgi – sotsiaalse ja piirkondliku lähenemise elluviimise –, sest sisuliselt on see Euroopa projekti põhiküsimus.

Arutelu euroala majanduspoliitika kooskõlastamise üle on praegu vaieldamatult asjakohasem ja teemakohasem. Ent riikide poliitika kooskõlastamisest ei piisa. Tuleb teha rohkem. Lissaboni strateegia, mis on puhtalt riiklike algatuste summa, ning stabiilsuse ja kasvu pakt, mis avaldab eri määral survet paljudele riikidele, mis seda kasutavad ja mis sellega seotud on, kujutavad endast piiranguid, ja neile võib lisada veel olemasoleva piiratud eelarve.

Kriisid loovad uusi võimalusi. Rahaliit saab püsida vaid juhul, kui liikmesriikide ja nende kodanike heaolu muutub võrdsemaks ega sõltu inimeste sünnikohast. Kuidas muidu saame me veenda inimesi ühisraha toetama? Komisjon peab järgima omaenda antud hinnanguid ja seetõttu ootame kannatamatult konkreetseid ettepanekuid, mille komisjon 26. novembril Euroopa Parlamendile ja Euroopa kodanikele esitab.

On ülimalt tähtis, et see kriis viiks Euroopa Liidu uude etappi, kus finantssüsteemi konsolideerimise ja tugevdamisega kaasneb tegelik jõukus, mis põhineb ühtekuuluvusel ja arusaamal kodakondsusest, mis on ühtaegu ka majanduslikku laadi.

Wolf Klinz, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, me elame praegu läbi aastakümnete tõsisemat finantskriisi ning Euroopa Keskpank ja euro on seniajani selle kriisi lakmustesti suurepäraselt läbinud. EKP reageeris kriisile kiirelt ja otsustavalt ning on teinud paremat tööd kui mõned muud keskpangad; nii on EKP keerulisel ajal ilmutanud muljetavaldavat kriisiohjamise oskust. Euro on näidanud ennast tugeva valuutana, mis on aidanud euroalal stabiilsust hoida ja suutnud sihtmeetmete kaudu isegi mõnele väljaspool euroala asuvalle riigile abikäe ulatada.

Euroopa majandusvalitsuse loomisele üles kutsudes ei võeta arvesse, et üksikute liikmesriikide poliitika kooskõlastamiseks ja ühtlustamiseks on juba palju ära tehtud ja tehakse ka edaspidi. Selles valdkonnas saavutatu on esmajärjekorras teie teene, härra Juncker, ja ma tahaksin seetõttu kasutada võimalust teid eraldi tänada.

Väljaspool euroala asuvad riigid, näiteks Taani ja Ungari, õpivad praegu kibedast kogemusest, kui kulukaks võib osutuda euroalasse mittekuulumine ja euro kaitsva vihmavarju alt välja jäämine. Riigid, mis olid varem euroalaga ühinemise vastu, näiteks Taani ja Rootsi, muudavad nüüd meelt ja kaaluvad lähiaastatel liitumist.

Finantskriis näitab ühtlasi seda, kui tihedalt seotud ja kui haavatavad on finantssüsteemid. Seega on meie endi huvides, et riigid, kes pole selleks seni valmis olnud, liituksid euroalaga võimalikult ruttu, ning et ühisrahast loobunud riigid muudaksid meelt, ehkki selleks ei tohi teha järeleandmisi, mis ei vasta ühinemiskriteeriumidele. Euroopa majandus- ja rahaliit on stabiilne ala, millega ühinemiseks on kindlad kriteeriumid ja neid ei tohiks lahjendada. Ainus, mida tasuks kaaluda, on see, et inflatsioonimäära puhul ei kasutataks võrdlusalusena Euroopa Liidu kolme parimat riiki, vaid euroala käsitataks tervikuna, arvestades, et meil on nüüd suurem, 16-liikmeline klubi.

Pärast seda, kui stabiilsuse ja kasvu pakt mõni aasta tagasi läbi vaadati, on see olnud piisavalt paindlik, et võimaldada majandusliku ebastabiilsuse ajal selliste probleemidele nagu praegune kriis asjakohaselt reageerida. Seega oleks viga püüda paktis sisalduvaid nõudeid leevendada ja uuesti määratleda.

Kriis näitab täiesti selgelt ka seda, et ülemäärased eelarvepuudujäägid, nagu USAs on nähtud, ei ole pikas plaanis jätkusuutlikud ja et ulatuslikule laenule tuginev majandusareng ei toimi, ning seetõttu ei ole eelarve järjepideva konsolideerimise meetmetele alternatiivi. Me oleme kindlad, et vastupidi sellele, mida praegu finantsturgudel räägitakse ja meedias korratakse, tugevdab finantskriis kokkuvõttes rahaliitu, mitte ei nõrgesta seda.

Eoin Ryan, *fraktsiooni UEN nimel*. – Härra juhataja, esiteks tahaksin ma tunnustada proua Berèsi ja härra Langenit selle väga olulise raportiga tehtud töö eest. See on suurepärase raport ja sellele tuleks tähelepanu pöörata.

Kui see teema parlamendikomisjonis esmakordselt tõstatati, oli majandusolukord täiesti teistsugune. Riskilaenude kriis Ameerika Ühendriikides oli juba alanud, kuid ma ei usu, et keegi nägi ette selle kriisi mõju ja tagajärgi kogu maailma finantsturgudele.

Koos finantsolukorra halvenemisega on muutunud ka meie majandus- ja rahanduskomisjonis peetud arutelude tonaalsus. Praegune kriis on üleilmne ja sellega toimetulekuks vajame kooskõlastatud üleilmset reageerimist, nii et mul on väga hea meel nädalavahetusel tehtud algatuse ja selle tulemuste üle. Tuleb teha palju rohkem tööd, ent ma arvan, et see on väga hea algus.

Iirimaa jaoks on euro toodud stabiilsus, eriti seoses intressimäärade ja välisvaluuta vahetuskurssidega, olnud põhitegur, mis on võimaldanud meil keerisest välja tulla mitte küll vigastamatult, ent kindlasti endiselt jalgadel püsides.

Kui Iirimaa või mujal euroalal või mujal Euroopas on veel keegi, kes kahtleb euroala liikmesuse eelistes, siis heitke lihtsalt pilk Euroopa loodeosasse ja pange tähele, mis toimub Islandil.

Kui Iiri rahvas oleks kuulanud neid, kes polnud vastu mitte üksnes Lissaboni lepingule, vaid ka Maastrichti ja Nice'i lepingule, siis kus oleks Iirimaa praegu? Me oleksime väljas. Me ei oleks euroalas ja meie majandus oleks rängalt kahjustatud, sest meil ei oleks stabiilsust, mille euro riiki tõi.

Ma ei oota, et sellised parteid nagu Sinn Féin, kes on järjepidevalt Euroopale ja meie sammudele vastu seisnud, mulle vastaksid, ent ma usun tõesti, et neil on aeg tulla avalikkuse ette ja öelda, mida nad täpselt arvavad ja mis on nende seisukoht kogu Euroopa küsimuses ja meie majanduse tuleviku suhtes.

Pierre Jonckheer, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (FR) Härra juhataja, lugupeetud eurorühma president, härra volinik, tahaksin oma fraktsiooni nimel samuti tänada proua Berèsi ja härra Langenit selle olulise raporti eest, mille nad meile esitasid. See 62 lõikest ja neljateistkümnest tiheda kirjaga täidetud leheküljest koosnev dokument annab palju mõtlemisainet. Ma tahaksin kasutada ära eurorühma presidendi ja voliniku siinviibimist, et jagada nendega taas oma fraktsiooni nimel mitmeid tähelepanekuid, mis meie arvates väärisksid põhjalikumat vaatlust, kui raportis sisaldub.

Esimene tähelepanek puudutab euro vahetuskursi poliitikat. Ma tunnistan, et ei saa siia maani aru, kas on olemas poliitika, mis reguleerib euro vahetuskursi teiste rahvusvaheliste valuutade suhtes, ja kas G20 kohtumisel või mujal on arutatud, kuidas kavatakse rahastada Ameerika Ühendriikide väga suure eelarvepuudujäägi katmist.

Minu teine tähelepanek puudutab kooskõlastamise teemat. Ma usun, et euro on olnud edukas, eriti poliitilises mõttes, sest see annab Euroopa Liidule poliitilise võimu staatuse. Ent ma usun samuti, et see kooskõlastamine ei toimi väga hästi, vähemalt mitte kolmes punktis.

Esimene punkt on maksustamise küsimus. Te teate, milline on Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni arvamus sellest – me pooldame Euroopa Liidu sisest maksukonkurentsi, kuid üksnes õiglast maksukonkurentsi. Meie arvates oleme maksuparadiiside, sealhulgas Euroopa Liidus asuvate maksuparadiiside vastu võitlemisega liiga kaua viivitanud ja meie arvates oleme ka hoiuseintresside maksustamise direktiivi laiendamisega liiga kaua viivitanud.

Teine punkt on eelarvepoliitika kooskõlastamine ja selle kohta tuleb märkida, et kõik liikmesriigid on alustamas taaslustamiskavasid. Ma kuulen näiteks Euroopa tasandil rääkimas härra Strauss-Kahni, et tuleb eraldada üks protsent ühenduse SKTst, mis on sisuliselt sama suur kui kogu ELi ühe aasta eelarve. Milline on meie arvamus selle seisukoha suhtes? Ma usun, et kooskõlastamine ei kulge väga hästi, ja ma usun samuti, et lahendused, mida te seoses ülevaadatud stabiilsuse ja kasvu paktiga pakute, on ebapiisavad ja meie ees seisva ülesande jaoks liiga tagasihoidlikud.

Lõpetuseks, kolmas punkt, mille puhul on kooskõlastamine minu arvates olnud vilets ja ebapiisav, on Euroopa Liidu eri riikides elluviidav palgapoliitika. Tegelikult ehitas Saksamaa viimase kümne aasta jooksul oma tugeva majanduse üles palgapoliitika abil, mis Saksamaa majanduse suurust arvestades vastutab kogu euroala majanduskasvu eest. Ma usun, et see tekitab probleeme seoses sisenõudluse tasemega ja mitmete kutsekategoriate palgatasemega, rääkimata töökohtade ebakindlusega seotud probleemist.

Neis kolmes punktis, lugupeetud eurorühma president, ootan ma nii teilt kui ka teie esindatavalt rahandusministrite nõukogult tulevikus nõudlikumat lähenemist, sest me räägime ühtlasi tulevastest ülesannetest.

Sahra Wagenknecht, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, kümme aastat pärast rahaliidu loomist leiab Euroopa ennast suures kriisis. Pangad varisevad kokku või püsivad elus riigieelarvest saadud miljardite toel, turg on kokku varisemas ning miljonid inimesed on oma töö ja tuleviku pärast hirmul.

Mitte ainult turg pole läbi kukkunud, valitseva poliitika järgijad tunduvad olevat võimetud vigadest õppima. Meie seisukoht on, et majandus- ja rahaliidu loomisel tehti tõsiseid vigu. Üks neist vigadest oli raha- ja fiskaalpoliitika struktuurne eraldamine – ühisraha ei ole võimalik luua, kui samal ajal ei ühtlustata maksu- ja kulupoliitikat, vähemalt üldises plaanis. Mulle näib, et majanduslik ebavõrdsus on euroala sees tohutult suurenenud. Me vajame praegu tõepoolest majanduspoliitika ja eriti maksupoliitika paremat kooskõlastamist. Me vajame tõhusaid meetmeid maksudumpingu vastu võitlemiseks, samuti tuleb sulgeda maksuparadiisid ja võtta kapitali liikumine lõpuks uuesti kontrolli alla.

Teine tõsine viga on meie arvates stabiilsuse ja kasvu paktis olemuslikult sees. Praegusel ajal on igaüks, kes arvab, et eelarve konsolideerimine on esmatähtis, ilmselgelt pärit teiselt planeedilt – miski ei oleks katastroofilisemate tagajärgedega kui majanduskriisile nüüd veel ka varjamatute riiklike säästuprogrammidega reageerimine. Stabiilsuspakti läbikukkumine on selgelt tõestatud. See tuleks asendada ühtse Euroopa solidaarsuse ja säästva arengu strateegiaga. Meie arvates vajame rohkeid investeeringuid riikliku infrastruktuuri uuendamiseks ja Euroopa sotsiaalselt tõrjutud rühmade elu parandamiseks.

Kolmas viga peitub meie arvates Euroopa Keskpannga struktuuris; tema suhtes ei kohaldata demokraatlikku järelevalvet ja tema ainuke eesmärk on hinnastabiilsus. Me pooldame demokraatliku järelevalve kehtestamist Euroopa Keskpannga suhtes ja kutsume üles ka EKP rahapoliitikaga seotud volitusi muutma, nii et tulevikus oleks majanduskasvul ja tööhõivvel vähemalt sama suur kaal kui hinnastabiilsusel.

Praegune kriis pakub ühtlasi võimalust Euroopa rahapoliitikat ja finantsstruktuuri ulatuslikult reformida. Seda võimalust ei tohi raisku lasta.

Nils Lundgren, fraktsiooni IND/DEM nimel – (SV) Härra juhataja, kui Euroopas oleks ühtne kirjanduslike viidete raamistik, alustaksin ma oma kõnet suure Rootsi luuletaja tsitaadiga: „Meelituse hääl uinutab su: kuula veidi tõe häält.” Rootsi keeles on värsimõõt aleksandriin koos tsesuuriga. Mõlema raportööri hinnangul on rahaliit olnud edukas. Selle tulemusel aitavad nad luua eurot ümbritsevat müüti, mis ei tugine lääne kriitilisele mõtteviisile.

Euro tegelikkus on üsna teistsugune. Esiteks on see esimese kümne aasta jooksul toonud majanduskasvu vähenemise ja tööpuuduse suurenemise näol kaasa hiiglaslikke kulusid. Teiseks pole rahaliitu seni raskel ajal proovile pandud. Uuring osutab asjaolule, et mõju väliskaubanduse mahule võib olla üsna suur, ehk koguni 3–4% SKTst. Teisest küljest on ilmne, et kaubanduse mahu suurenemisest tingitud sotsiaal-majanduslik kasu on väga tagasihoidlik, võib-olla 3–5 promilli SKTst, ja see on ühekordne kasu. Sellise vaevumärgatava jõukuse

kasvu hind on see, et euroala riigid pole saanud raha- ja finantspoliitikat iseseisvalt korraldada. Saksa valuuta oli rahaliiduga liitudes tugevalt ülehinnatud ning Saksamaa on pidanud elama kõrgete intressimäärade ja liigsete piirangutega finantspoliitika tingimustes.

Kulud on olnud suured; ja kuidas meil praegu läheb? Meile räägitakse, et euroala riigid on jõuliselt ühinenud ja juhtinud võitlust finantskriisi vastu. Nagu igitiks teab, on see müüt. Ohjad haarasid Ühendkuningriik, kes ei kuulu rahaliitu, ja Gordon Brown. Euroala järgnes neile hiljem.

Roger Helmer (NI) – Härra juhataja, lubage mul kiita härra Lundgrenit tema märkuste eest ja vaielda vastu härra Ryanile fraktsioonist Liit Rahvusriikide Euroopa eest, kelle sõnul on eurost tulenev stabiilsus olnud Iirimaa jaoks otsatu õnnistus. Kui ta oleks jälginud Iiri majanduse lähiajalugu, teaks ta, et euroala rahapoliitika paindumatus on aidanud süvendada tõsiseid inflatsiooniga seotud probleeme, eriti kinnisvaraturul, ja et Iirimaa kinnisvaramull paisus märksa suuremaks, kui see oleks võinud olla siis, kui Iirimaa oleks saanud oma rahapoliitikat ise kontrollida.

Meile pakuti euroga kaasnevaid suuri eeliseid; meile pakuti hõlpsaid reisivõimalusi, majanduskasvu ja tõhusust ning liikmesriikidevahelised rahaülekanded pidid ühtäkki lihtsamaks muutuma. Kuid nii ei läinud. Jah, reisimine muutus hõlpsamaks, kuid me ei ole näinud majanduskasvu ega tõhusust, ning ma arvan, et euroala riikide vahelised rahaülekanded on peaaegu sama keerukad ja kulukad kui varem.

Õigus on olnud nendel meie hulgast, kes euros kahtlesid. Enamikus riikides kehtib enamiku ajast vale intressimäär. Itaalia konkurentsivõimet on tabanud kõige hirmutavam kriis, ühiku tööjõukulud on võrreldes Saksamaaga 40% suurenenud. Meile öeldakse, et euro on väga edukas tänu sellele, et ta on valuutana tugev. Me peaksime siis küsima euroala eksportijatelt, mida nemad euro tugevusest arvavad. See tekitab neile ränka kahju.

Valuuta edukuse tegelik näitaja on turul valitseva usalduse määr ja antud juhul mõõdetakse seda euroala riikide võlakirjade hinnavahe kaudu. Viimati oli Kreeka ja Saksamaa võlakirjade hinnavahe üle 150 baaspunkti. Selline olukord ei ole jätkusuutlik. See näitab, et turgudel puudub igasugune usaldus euro vastu. Küsimus pole selles, kui kaua euro vastu peab, vaid selles, milline liikmesriik euroalast esimesena lahkub.

Ján Hudacký (PPE-DE). – (SK) Härra juhataja, härra volinik, lubage mul esmalt tänada mõlemat raportööri tasakaaluka raporti eest.

Seoses selle raportiga käsitlen ma kõigepealt euroala praeguseid probleeme. Ning vaatamata euroala kümneaastase tegutsemise tulemusel saavutatud positiivsele mõjule on euroala ees uued proovikivid – kuidas tulla toime finantskriisi ja sellele järgneva majanduslangusega.

Tahaksin omalt poolt viidata mõnele juhtumile, mil mitme liikmesriigi valitsus on uue olukorra lahendamise ettekäändel turu reguleerimiseks ebajärjekindlalt sekkunud.

Ma pean mõningase üllatusega nentima, et mõned Euroopa Liidu esindajad on teatud avaldustega julgustanud liikmesriikide valitsusi finantssektorisse kahjulikul viisil sekkuma ja selle sekkumisega saab olukorras sageli lahendada üksnes kõrvalise tähtsusega probleeme.

See kehtib näiteks stabiilsuse ja kasvu pakti tingimuste järgimise kohta, sest mõned valitsused annavad juba märku, et nad ei kavatse nähtavasti oma riigi rahanduse planeeritud puudujäägist kinni pidada, ja viitavad seoses sellega Euroopa Liidult saadud julgustusele.

Probleemidesse sattunud finantsasutuste ülevõtmine mõnede liikmesriikide valitsuste poolt loob ohtliku pretsedendi, mis võimaldab võõrandada ükskõik millisesse sektorisse kuuluvaid eraettevõtteid, kes ei soostu kohanema ebajärjekindla ja diskrimineeriva sekkumisega, mida viiakse läbi näiteks inflatsiooni madalal hoidmise eesmärgil.

Laiaulatuslik finantssekkumine mõnes majandussektoris, näiteks autotööstuses, paneb küsima, kas selline sekkumine põhjustab turu ülemäärast moonutamist ja teiste sektorite diskrimineerimist.

Ilma selge ja ettevaatliku kooskõlastamise ning Euroopa Liidu või euroala tasandil kehtivate selgete eeskirjadeta on neid väga keerukaid protsesse raske ohjata.

Sellega seoses tahaksin Euroopa Komisjoni, Euroopa Keskpanka ja muude asjaomaste ELi institutsioonide esindajaid tungivalt paluda, et kui nad otsivad praegusel raskel ajal, mil kogu Euroopa seisab silmitsi majanduslangusega, parimat lahendust, siis oleks nende seisukoht kaalutletud ja kooskõlastatud.

Lühikeses plaanis võib ülemäärane reguleerimine ja valitsuse sekkumine vaba turu toimimisse Euroopa Liidu edasise majanduskollapsi ajutiselt peatada, ent keskpikas plaanis ei kaasne nendega kindlasti arengutõuget, mida nii väga oodatakse.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Härra juhataja, volinik Almunia, daamid ja härrad, majandus- ja rahaliit lisas Euroopa lõimumisse uue mõõtme. Selle valitsemine põhineb kahel ebasümmeetrilisel tugisambal: föderaalne olemusega rahaliidul ja valitsustevahelisel majanduslikul kooskõlastamisel. Mõlemad peavad tagama stabiilsuse, majanduskasvu, õigluse ja jätkusuutlikkuse, mida meie kodanikud nõuavad.

Euroala kümnele esimesele aastale antud hinnang on positiivne. Seda tõendab tõsiasi, et eurot peetakse järjest enam liikmesriikide ohutuks pelgupaigaks. Ent me peame tegema veel enam ja laiendama euroala ulatust. Seda tuleb teha üleilmastumise, kliimamuutuse ja rahvastiku vananemisega seotud probleemide lahendamiseks, samuti selleks, et astuda vastu praegusele finantskriisile, mis nõuab meilt oma tegutsemismeetodite parandamist. Me peame seda tegema ka selleks, et võidelda esimest korda väljailmunud mõõnatondiga.

Euro ei saa toimida üksnes turvavööna, vaid see peab olema ka mootor, mis paneb majanduskasvu liikuma. Euroala ning majandus- ja rahaliit peavad suutma neid ülesandeid täita.

Ma pean tunnustama raportööre suurepärase töö eest ja tänama neid eriti selle eest, et nad lisasid raportisse kaks minu ettepanekut. Esimene ettepanek oli võtta meie rahapoliitika määratlemisel lisaks majanduslikule ja rahalisele teljele arvesse ka vajadust teha selle poliitika korrektseks kindlaksmääramiseks finantsanalüüs. Poliitika määratlemisel tuleb võtta arvesse rahapoliitika ülekandmist, krediidi- ja finantsvarade arengut, uute toodete omadusi ning riskide ja likviidsuse kontsentreerumist.

Teiseks peame arvesse võtma liikmesriikidevahelisi lahknevusi, mis suurenevad koos laienemisega. Sageli ei sobi kõigile ühesuguse lahenduse põhimõtet järgiv rahapoliitika eri riikides valitseva olukorraga. Seega tuleks seda poliitikat muuta, nii et neile riikidele, mille majandus võib kõigile ühesuguse lahenduse põhimõtet järgiva rahapoliitika tõttu tõmbuda, võimaldatakse finantsvahendid, arvestades, et kriisi laiendavaid mõjusid saab fiskaalpoliitika abil kergesti korrigeerida.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). - (LT) Öeldakse, et igasugune kriis toob esile kõik majanduslike ja institutsiooniliste struktuuride tugevad ja nõrgad kohad. Ma pean tunnustama, et varem olin üsna kindel, et euroala riikidele suurema tähelepanu pööramine looks eeldused kahel eri kiirusel liikuva Euroopa tekkeks ja et areneva majandusega riigid, näiteks Leedu, kohtaksid euroalasse sisenemisel takistusi. Kuid finantsturgudel praegu toimuv on muutnud minu suhtumist eurorühma rolli ja selle mõjusse Euroopa Liidule.

On ilmne, et euroala on finantskriisi esimesele tugevale lainele vastu pannud. On selge, et majanduslangust saab peatada, kui rakendada majanduspoliitikat, mis on liikmesriikide vahel paremini kooskõlastatud ning mis kiirendab lõimumist ja siseturu laienemist. Euroalast välja jäänud riigid on rohkem kannatanud. Valdavalt olid meie kannatused ja finantskriisi ohvriks langemine tingitud kapitali tagasitõmbumisest. Just seetõttu oleme mõnikord väga tugevalt vastu otsustele, mis lihtsustaksid kapitali liikumist Euroopa Liidu riikide vahel, mitte seetõttu, et me oleme lõimumise vastu. Elukutselise ökonomistina tean ma, et lõimumine soodustab majanduskasvu. Ent me tahaksime tõesti, et euroalast saaks kalju, millelt finantskriisi lained tagasi pörkuvad, kalju, mille peale me saaksime ronida ja millelt jääste tuulte eest varju otsida.

Mida tuleks teha, et euroala tugevus muutuks kogu Euroopa Liidu tugevuseks? Me peaksime kindlasti vältima ohtrate uute meetmete väljapakkumist. Härra volinik, täna vaatasin ma läbi resolutsioone, mida Euroopa Parlament on majanduspoliitika kohta vastu võtnud. Meile tuleks kasuks, kui vähemalt osa neist ettepanekutest oleks juba ellu viidud. Ettepanekuid on suur hulk ja mulle tundub, et me ei mõtle enam midagi enamast välja. Nüüd tuleks meil neid ettepanekuid konsolideerida.

Praegu arutletakse, kas meil on majanduslangusest ülesaamiseks vaja riigi suuremat sekkumist või liberaalsemat poliitikat. Ma ütlesin, et kasutada tuleb mõlemat majandusstrateegiat. Eelkõige on ilmne, et me vajame sotsiaalset turvavõrgustikku, kus riik pakub toetust ja abi, nii et kriisi ja ümberkorralduste tõttu töö kaotanud inimesed võiksid leida uue koha elus. Teisest küljest vajame liberaalseid reforme, et lõimumine muutuks tugevamaks ja looks Euroopa Liidus ettevõtluse laiendamise võimalusi. Siin on euroala osatähtsus suur.

Kokkuvõttes tahaksin ühineda kolleegidega ja öelda teile, eurorühma president, et me hindame teie tööd ja teame, kui keeruline see kõik on; vähemalt Euroopa Parlamendis toetatakse teid.

Dariusz Maciej Grabowski (UEN). – (PL) Härra juhataja, majandus- ja rahaliidu esimese kümne aasta õnnestumist tuleks hinnata rahvusvahelisest vaatepunktist. Tuleks küsida, kas Euroopa Liit on näidanud enda eeliseid peamiste maailma konkurentide, s.t USA ja Aasia ees. See vaatepunkt näitab selgelt, et euroala

bilanss on miinuses. Euroopa Liit on arenenud konkurentidest aeglasemalt. Töökohtade arvu kasv ja eriti töövõime kasv on olnud väiksem kui Ameerika Ühendriikides, Aasiast rääkimata. See tähendab, et ühisraha ei täida oma põhilist ülesannet.

Veel üks aspekt puudutab euroala tulevikku – Euroopa Keskpanka ja ELi institutsioonide dokumentides pannakse järjest enam rõhku vajadusele kasutada eurot selleks, et suruda liikmesriikidele peale ühtset majanduspoliitikat, eelkõige eelarve- ja fiskaalpoliitikat. Selline mõte valmistab muret mahajäänud riikidele, eriti uutele liikmesriikidele. Kuidas nad saavad areneda ja vähendada lõhet vanade liikmesriikidega, kui neile sunnitakse peale poliitika, mis aeglustab kõigis liikmesriikides majanduskasvu?

Euroopa Keskpanka tuleb kritiseerida peamiselt selle eest, et oma püüdes muuta euro üleilmseks valuutaks eirab ta piirkondade ja vähem arenenud liikmesriikide majandusprobleeme. Samuti ei võta ta arvesse sotsiaalseid asjaolusid, näiteks rahvastiku koosseisu ja kodanike liikumist.

Euroopa Liidu asutuste seisukoht on veelgi vastuvõetamatum, kui arvestada, et mitmeid aastaid ei täitnud Saksamaa ega Prantsusmaa Maastrichti jätku tingimusi, sest nad teadsid, et see on nende riigi huvides. Pealegi ei võetud neid vastutusele ega karistatud. Seega pole minu arvates vaja euroala praeguse majandusdoktriini jätkumist, vaid järsku muutust, mis võimaldaks käesolevale finantskriisile vastu astuda, aga vabastaks eelkõige ka iga ELi liikmesriigi energia majandusarenguks.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). – (EL) Härra juhataja, Euroopa Komisjoni ettepanek majandus- ja rahaliidu esimese kümne aasta kohta sisaldab hulka vastuolusid. Ettepaneku eesmärk on viia lõpule turu piirangute kaotamise tsüklil, samal ajal kui reaalmajanduses on toodete ja teenuste hinnad kõigi aegade kõrgeimad ning euroala tööpuudus tõuseb prognoosi kohaselt 2009. aastal 8,6%ni ja 2010. aastal 9%ni.

Suundumused näitavad, et rikaste ja vaeste vaheline lõhe ei ole sugugi vähenenud. Üleilmne majandus- ja finantskriis on otseselt seotud riigile seatud piirangute ja dereguleerimist toetava poliitikaga. Enamgi veel, samal ajal, kui me saame kinnitust, et rikkuse jaotumine on olnud ebavõrdne, propageerib komisjon stabiilsuse ja kasvu pakti jätkuvat kohaldamist ja võrdsustavat mõju ning Rahvusvahelisele Valuutafondile suuremate ülesannete andmist.

Sellise lähenemisviisiga eiratakse liikmesriikide majanduse eripärasid ja minnakse vastuollu põhimõttega, et iga liikmesriigil on oma majanduskasvu määr.

Hanne Dahl (IND/DEM). – (DA) Härra juhataja, tänavu möödub kümme aastat euro kasutuselevõtmisest mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis. Taanis oleme me euro kasutuselevõtmist kaks korda pärast pikki ja põhjalikke arutelusid loobunud ning nüüd on aeg olukord ülima tähelepanuga üle vaadata. Me peame oma ühisrahale väga kriitilise pilgu heitma. Juulist alates on euro kurss dollari suhtes langenud finantskriisi algusega võrreldes 30%. Investoritel puudub euro vastu usaldus. Küsimus on: miks? Osaliselt on vastus ilmselge – paljud asjaolud näitavad, et ELis elluviidav rahapoliitika üksnes näib inflatsiooniga võitlevat ega ole õige. Väga jäik finantspoliitika, mida liikmesriigid on stabiilsuspakti kohaselt sunnitud järgima, lihtsalt ei ole praegu õige tee. Euro madal kurss dollari suhtes on tingitud usalduse puudumisest euro kasutuselevõtmise võtmise riikide majanduspoliitika vastu. Lisaks võib öelda, et finantskriis osutab ka millelegi muule – sellele, et euro puhul kehtiv kõigile ühesuguse lahenduse norm ei toimi. Üha enam ökonomiste on arvamusel, et järgida tuleks ekspansiivset finantspoliitikat. Kui me tahame kasutada sellist poliitikat, siis vajame palju individualiseeritumat majanduspoliitikat, kui euro võimaldab. Kõigile ühesugune lahendus ei sobi kunagi kellelegi kuigi hästi. See jääb kõigi puhul alati sobimatuks.

Lõpetuseks pean ütleva härra Klinzile, kes teatas, et meie Taanis tahaksime euroalaga ühineda ja et meie riigi valuuta on nõrk, et Taani majandus on tugev nagu kalju ja et me oleme finantskriisiga paremini toime tulnud kui keskmine euroala riik.

Andreas Mølzer (NI). – (DE) Härra juhataja, majandus- ja rahaliidu kümnendal aastapäeval on tähistamisväärtet väga vähe. Me üritame meeleheitlikult kasutada tervet hulka päästepakette, et takistada oma finantssüsteemi tammipurunemist, kuid kõik, mida suudame teha, on praod ebapiisavalt kinni mätsida. Pangad on pannud tasku miljardite kaupa valitsuse raha ja jaganud samal ajal välja preemiaid ja kasumeid ning keskmine kodanik on mitu korda narriks tehtud – tema maksuraha on jõudnud pankade ruletilaudadele ning vastutasuks ähvardatakse teda töötusega ja võib-olla isegi hoiuste ja pensionifondi vähendamisega.

Selle dilemma keskpunktis on nüüd kuulda häält, mis ütlevad, et meil tuleb lõppude lõpuks midagi teha, et Euroopa ettevõtteid ei satuks Euroopa-väliste, näiteks Hiina omanike kätte. Euroopa mahamüümine algas aastaid tagasi koos piiriüleste laenude ja muude selliste mahhinatsioonidega. Lisaks on Euroopa majandus-

ja rahaliit teatud probleemides, võttes arvesse Kreeka laenuspiraali ja Itaalia hooletust, mida ta pärast euroklubiga liitumist üles näitas.

Seega tuleb meil hoolitseda selle eest, et uued liikmed ei kordaks euroga seoses tehtud vigu ja et riigi rahaga, teisisõnu rahva rahaga ei mängitaks rohkem riskantseid finantsmänge. Me ei vaja üksnes kahtlaste finantsmoodustiste jälgimist kogu Euroopa Liidus, vaid me peame ka nõudma, et spekulatsioonidest kasumit teeninud isikud panustaksid kriisi lahendamisse solidaarselt. Eelkõige peab Euroopa Liit põhimõtteliselt mõistma täielikult hukka kammitsematu kapitalismi ning kaitsma pigem oma kodanikke ohjeldamatu ahnuse ja kontrollimatu üleilmastumise halbade mõjude eest.

Othmar Karas (PPE-DE). (DE) Härra juhataja, härra Juncker, daamid ja härrad, tundub, et härra Mölzer ei mõistnud teema sisu, sest kogu tema jutul polnud euroga erilist seost.

Euro ja laienemine on Euroopa Liidu viimase kümne aasta kõige ilmsemad edusammud. Kuid me peame meeles pidama ka seda, et need edusammud ei oleks saanud toimuda ilma Maastrichti kriteeriumideta, stabiilsuse ja kasvu paktita ja Euroopa Keskpangata ega ka mitte ilma poliitilise tahte ja soovita võtta Euroopa tasandil vastutus. Praegu räägime koostööst ja kooskõlastamisest. On tõsi, et me vajame rohkem koostööd ja kooskõlastamist, ent selle võimaldamiseks peame üksteist rohkem usaldama. Me vajame suuremat koostööd ja kooskõlastamist, sealhulgas ka selles mõttes, mis puudutab suurema Euroopa mõõtmee toomist majandusse.

Euroopa Keskpang, Föderaalreserv ja Jaapani Pank on paljude kriiside ajal aidanud Euroopat rahakriiside eest kaitsta. Seetõttu rõhutaksin ma veel kord, et ilma euroala ja Euroopa Keskpanga esindajateta ei saa toimuda ühtegi tippkohtumist. Finantskriis tõestas, et euro aitas meil valuutaspekulatsioonide vältida ja takistada neil euroala piirides toimumast. Taanis, Ühendkuningriigis, Rootsis ja Ungaris ilmnenu näitab meile väga selgelt, mida euro on meie jaoks teinud.

Härra juhataja, minu viimane argument on, et me tahame ka seda, et Euroopa Liit oleks IMFi, Maailmapanga ja maailma finantsmajanduse juures oma tugevuse kohaselt esindatud. Me kutsume kõiki neid, kes nõuavad praegu kärarikkalt üleilmset reguleerimist, üles tegema Euroopas ja oma liikmesriikides seda, mida nad teistelt nõuavad.

Olle Schmidt (ALDE). –(SV) Härra juhataja, härra volinik, härra Juncker, ma tahaksin alustuseks südamest õnnitleda täiskasvanud kümneaastast ja tänada mõlemat raportööri suurepärase raporti eest.

Viimased kuud on muidugi näidanud euro tugevust. Kümme aastat tagasi uskusid vähesed, et euro võiks nii edukas olla. Mõned riigid, sealhulgas minu enda oma, ootasid ärevalt ukse taga. Mõned kriitikud uskusid ilmselt, et euro ei pea proovile vastu, nagu härra Lundgren ütles. Ent tema ja teised maailmalõpuprophetid eksisid. Pärast kuudepikkust finantsvaldkonna ebakindlust on selge, et üksnes eurot ankruna kasutatav majanduslik koostöö võib anda kindluse, mida praegused üleilmsed majandussüsteemid vajavad. Just asjaolu, et turuolukorra paranemiseni viis ühismeetmete kasutamine, tõestab eurokoostöö tugevust.

Euro peaks olema kogu Euroopa valuuta. Kui me tahame, et see kujutus muutuks reaalsuseks, ei tohi praegu niigi jätku lähenemiskriteeriume veelgi jäigemaks muuta. Seetõttu arvan, et oleks viga muuta euroala kinniseks klubiks ja kehtestada sellele rangemad ühinemismõõdud, nagu ühes muudatusettepanekus nõutakse.

Lubage mul rääkida veidi Rootsi olukorrast väljaspool euroala. Rootsi puhul, mis on vaid ühe jalaga Euroopa Liidus ja endiselt väljaspool euroala, on eelised ja puudused selgemad kui kunagi varem, loodetavasti isegi härra Lundgreni jaoks. Kui eelmine finantskriis Rootsit 1992. aastal tabas, ei suutnud me kokkuvõttes teha muud, kui lasta kroonil kukkuda. Tookord saadud õppetundide tulemus oli meie otsus saada Euroopa perekonna liikmeks. Viimase aasta jooksul on Rootsi krooni väärtus euro suhtes langenud. Nüüd, kui tegeldakse finantskriisi ohjamisega, avastab Rootsi, et ta jääb euro pakutava kaitse alt ning eurorühmas kriisiohjamiseks vajalikuks peetud ja vastu võetud otsuste mõjualast välja. Just praegu peaksid Rootsi-sugused väikeriigid mõistma ühisraha väärtust. Eurost tulenev stabiilsus võimaldab pikaajalist väljavaadet, mis on ekspordist nii suurel määral sõltuva riigi jaoks nagu Rootsi oluline. On tõsi, et Rootsi majandusareng on olnud edukas, kuid euroala liikmesus oleks muutnud meie rahapoliitika stabiilsemaks, loonud töökohti juurde, suurendanud majanduse stabiilsust ja tugevdanud ekspordi.

Rootsi parteid peaksid seega olema valmis muutma oma passiivset hoiakut Rootsis euro kasutuselevõtmise suhtes. Rootsi peaks saama Euroopa Liidu täisliikmeks. Seega on aeg, et me hakkaksime minu kodumaal tõsiselt rääkima uuest rahvahääletusest. Mina omalt poolt loodan, et Rootsi liitub viie aasta jooksul.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). –(PL) Härra juhataja, ma tahaksin juhtida tähelepanu kahele selles arutelus käsitletud küsimusele – küsimustele, mis minu arvates heidavad varju majandus- ja rahaliidu

toimimisele. Esiteks arenevad väljaspool euroala asuvad riigid kiiremini kui sellesse kuuluvad riigid. Aastatel 2002–2007 arenesid väljaspool euroala asuvad vanad liikmesriigid Inglismaa, Rootsi ja Taani palju kiiremini kui euroalasse kuuluvad riigid. Nende riikide SKT kasv oli euroala keskmisega võrreldes peaaegu kahekordne ja tööpuuduse määr oli märkimisväärselt madalam kui euroalal. Euroala riikide ja uute liikmesriikide erinevused on veelgi kõnekamad.

Teiseks koheldakse majandus- ja rahaliiduga ühineda soovivaid ja sinna juba kuuluvaid riike ebavõrdset. Rahaliidu kandidaadid peavad kahe aasta jooksul enne ühisha kasutuselevõtmist vastama rangetele eelarve ja rahandusega seotud kriteeriumidele, samal ajal kui ELi kaks suurimat riiki Saksamaa ja Prantsusmaa, kes on juba euroalas, ületasid 2002–2005 neli aastat järjest eelarvepuudujäägi piirmäära. Selleks et need kaks riiki saaksid vältida mitme miljardi euro suuruste trahvide maksmist kriteeriumide täitmatajätmise eest, tuli muuta stabiilsuse ja kasvu pakti.

Jens Holm (GUE/NGL). – (SV) Selles raportis kiidetakse majandus- ja rahaliitu. Mind huvitab, mida siin tegelikult tähistada on. Euroala on majanduslanguses ja tööpuudus suureneb järsult. Mitu suurt majandus- ja rahaliidu liikmesriiki ei täida enam peamisi liikmesuseks vajalikke majandusnõudeid. Juba see näitab, kui jäiga projektiga on tegu.

Viis aastat tagasi hääletas Rootsi rahvas majandus- ja rahaliidu vastu. Ent ma olen korduvalt kuulnud komisjoni ütlemas, et Rootsi peab varem või hiljem majandus- ja rahaliiduga ühinema. Kasutaksin seega võimalust ja paluksin komisjonil see küsimus lõplikult selgeks teha. Kas Rootsi peab majandus- ja rahaliiduga ühinema?

Majandus- ja rahaliit vajab põhjalikku reformi. Euroopa Kesk pangale tuleks seada selgeks eesmärgiks võidelda tööpuudusega. Tuleks lubada suuremat majanduslikku paindlikkust. Need oleksid mõned olulised sammud õiges suunas.

Zsolt László Becsey (PPE-DE). – (HU) Täna, härra juhataja. Ma pean euro kasutuselevõttu edukaks, sest tänu euro pakutavale stabiilsusele oleme näinud tööpuuduse vähenemist ja tööhõive suurenemist. Praegune kriis on seda veelgi tõestanud, sest ühelgi riigil, mis saab seda tugevat reservvaluutat kasutada, lihtsalt ei saa tekkida maksebilansiga seotud raskusi, samal ajal kui teistel riikidel, näiteks Ungaril, on selliseid probleeme.

Siiski ei ole euroalal õnnestunud Ühtekuuluvusfondi toetusele vaatamata lähenemist saavutada ja me peaksime hoopis selle põhjuseid uurima. Euroala on kapitali jaoks väga tugev tõmbekeskus. Seepärast leian, et toimunud analüüsid tuleb lisaks SKT-le arvesse võtta ka rahvamajanduse kogutulu.

Mul on hea meel, et raport sisaldab punkti, mille kohaselt tuleks võtta meetmeid liikmesriikide vastu, kes on jätkuvalt esitanud ebatäpseid ja liigoptimistlikke prognoose, nagu me teame Ungaris 2006. aastal toimunu tõttu, ja ma usun, et see on tõepoolest vajalik.

Ma pean ELi liikmesuse maine hoidmist oluliseks. Ühest küljest ei peaks Euroopa Liitu mittekuuluvad riigid euroalaga ühinema, sest see tähendaks, et me ei suuda põhjendada tähelepanuväärseid jõupingutusi, mida osa riike on liikmeks saamise nimel teinud.

EKP vahendeid peaksid saama kasutada kõik liikmesriigid, eriti praeguse kriisi ajal ja iseäranis seoses likviidsusega; me ei tohi selles küsimuses isekad olla. See annab tähenduse ELi pakutavale kaitsekilbile ja siseturu liikmesusele, mis nõuab olulist jõupingutust eriti vähem arenenud liikmesriikidelt. Ent samamoodi tuleks meil seda arvesse võtta EKP juhatuse moodustamisel.

Kõige olulisem küsimus on aga euroala välisesindus. See on vajalik, kuid euroala välisesinduse volitusi puudutavas arutelus peaksid osalema kõik liikmesriigid; välisesindus ei tohiks olla kinnine klubi, sest EL on ühtne organisatsioon.

Lõpuks tahaksin öelda, et liikmesriigid peavad ühinema euroalaga nii ruttu kui võimalik ja rangete, kuid loogiliste tingimuste alusel. Seetõttu teeb mulle heameelt härra Klinzi mõistlik ettepanek, mille kohaselt võiksid võrdlusriikideks olla kõik ELi ala riigid. Täna tähelepanu eest.

Vladimír Maňka (PSE). – (SK) Seoses finantskriisiga on Euroopa elanikud viimastel nädalatel märganud, et euroalasse kuuluvad liikmesriigid on suurte vapustustega toimetulekuks paremini valmis. Inimesed märkavad seda ka minu kodumaal Slovakkias, mis ühineb euroalaga 1. jaanuaril.

Finantsinvestorid ja valuutaturgude spekulandid peavad meid juba praegu euroala osaks. Meie valuutaga spekulatsioon ei tasu enam ära, sest me kehtestasime fikseeritud vahetuskursi. Samal ajal langeb meie

naaberriikide valuuta väärtus. Spekulantide arvates on sealne riskimäär nii kõrge, et nad ei taha ennast finantsturgude kriisi tõttu sinna segada. Mõned valuutad on langenud viimaste aastate madalaimale tasemele.

Kui väikese ja avatud majandusega riik võtab kasutusele euro, kaitseb see ettevõtjaid ja elanikke vahetuskursi kõikumise eest. Isegi maailma suurima tööhõivemääraga riigis Taanis, mille konkurentsivõime ja elatustase on olnud pikka aega maailma kõrgemaid, on elanikud avastanud, et kui nad kuulusid euroalasse, kehtiksid neile soodsamad vahetuskursid ja nad suudaksid praeguste üleilmsete probleemidega paremini toime tulla. Sama kehtib muidugi ka Rootsi kohta, mille üle me oleme siin täna arutanud. Võib-olla on praegu nende riikide jaoks õige hetk kaaluda uuesti euroalaga ühinemist.

Minu enda kodumaalt pärit kolleeg kritiseeris täna Slovakkia valitsust reguleerimise ja järelevalve raamistikku tugevdavate meetmete väljatöötamise eest. Ma tahaksin juhtida tema tähelepanu Euroopa Parlamendi hiljutisele resolutsioonile, milles paluti komisjonil tugevdada reguleerimise ja järelevalve raamistikku kogu ELis. Teist võimalust ei ole. Seepärast hääletas selle ettepaneku poolt enamik eri fraktsioonidesse kuuluvaid Euroopa Parlamendi liikmeid.

Lõpuks tahaksin mõlemale raportöörile suurepärase raporti eest tunnustust avaldada.

Danutė Budreikaitė (ALDE). - (LT) Majandus- ja rahaliit on kümneaastane. See on tore tähtpäev, ent ühtlasi annab see võimaluse kaaluda, kuidas EL ja maailma majanduslik, poliitiline ja finantsolukord on muutunud ja kuivõrd Maastrichti kriteeriumid praeguste üleilmsete muutustega kokku sobivad.

Stabiilsuse ja kasvu pakti muudeti 2005. aastal võib-olla seetõttu, et euroala suurimad riigid ei olnud selle nõudeid täitnud.

Kümne aasta jooksul ei ole peaaegu ükski euroala riik kõiki Maastrichti kriteeriume täitnud.

Me teame, et Euroopa Keskpanga inflatsioonieesmärk on kaks protsenti. Kui praegu vaadata, siis näeme, et seda eesmärki ei ole saavutatud üheski ELi riigis; liikmesriikide inflatsioon ulatus selle aasta septembris Hollandi 2,8%st Läti 14,7%ni ning Maastrichti hinnastabiilsuse kriteerium on 4,5%.

Kui euroala liikmesriigid ei suuda hinnastabiilsuse kriteeriumi täita, kuidas me siis saame rääkida stabiilsest inflatsioonist? Stabiilsest inflatsioonist hakati rääkima 2006. aastal, kui euroala hakkas laienema. Kas me räägime uutest nõuetest, mis kehtivad üksnes uutele euroala liikmekandidaatidele? Millised on euroala laienemise väljavaated?

Kutsun Euroopa Komisjoni ja Euroopa Keskpanga üles majandus- ja rahaliidu põhimõtteid, juhtimist ja Maastrichti kriteeriume uuesti üle vaatama ja küsima, kuivõrd neid praeguses maailma majandus- ja finantsolukorras rakendatakse ning mida toob tulevik majandus- ja rahaliidule ja euroala liikmekandidaatidele.

Ryszard Czarnecki (UEN). - (PL) Härra juhataja, härra Juncker, teie õnnetuseks toimub tänane arutelu Eurolandi edukuse üle ajal, mil Eurostat teatas, et ühisraha kasutusele võtnud riikides algab suurem majanduslangus. See peaks kallutama teid enesekriitika, mitte ohjeldamatu edupropaganda poole. Raporti koostajad kiidavad selles tööpuuduse langust, mis on viimase üheksa aasta jooksul mõõndavasti püsinud veidi rohkem kui 1,5% juures, ent nüüd ennustatakse järgmiseks aastaks euroalal tööpuuduse märgatavat kasvu. Nagu ka raportis rõhutatakse, on mündi teine pool ebameeldivam, see näitab väga ebarahuldavat majanduskasvu ja tootlikkuse olulist vähenemist (1990. aastate 1,5%-lt viimase kümnendi 0,75%ni).

On selge, et euro ei ole majandusprobleemide vastane imeravim ega vahend, mis tagaks iseenesest kiirema majanduskasvu ja suurema jõukuse kui väljaspool euroala asuvates ELi riikides Rootsis, Taanis ja Suurbritannias.

Margaritis Schinas (PPE-DE). - (EL) Härra juhataja, pole kahtlust, et majandus- ja rahaliidu ning euro sünd on üks Euroopa lõimumise kuuekümnendaastase ajaloo teetähiseid.

Esimest korda Euroopa ja maailma ajaloos on üleminek ühisrahale toimunud nii hästi korraldatult, ilma sõja ja verevalamiseta, üksmeele ja poliitilise tahte toel, mida näitasid üles iseseisvad riigid, kes otsustasid ühiselt ja demokraatlikult püüelda rahasüsteemi stabiilsuse poole. See tee on olnud raske, ent on sobinud mõlemale Euroopa osale: nii nendele riikidele, kes olid harjunud finantsstabiilsusega ja järgisid edasi sama inflatsioonivastast poliitikat, kui ka nendele riikidele, kes leidsid pärast aastakümneid kestnud finantsdistsipliini puudumist esimest korda euro näol oasi, kus nad said oma majanduse aluseid ratsionaliseerida ja ümber korraldada.

Nii palju siis minevikust. Nüüd oleme aga väga keerulises faasis, määrava tähtsusega etapis, kus peame keskenduma majandus- ja rahaliidu majanduslikule osale. Siiani on majandus- ja rahaliidu rahapoliitilised tahud aidanud meil jõuda sinna, kus me praegu oleme, ent ma kardan, et ilma Euroopa sidusa, tervikliku ja ühtse lähenemiseta selle teema majanduslikele aspektidele võivad paljud meie saavutused nüüd uuesti käest libiseda.

Nii et tulevikus seisab meie ees kaks ülesannet: luua eeskirjad Euroopa majanduse juhtimise kooskõlastamiseks, mis muudaks ühtlasi üleilmse süsteemi immuunseks käesoleva kriisi põhjustanud liialduste ja anarhia suhtes, ning teiseks mõista hukka kõik majanduslikud kupeldajad, kes tahavad kriisi kasutada selleks, et rahva silmis nende olulistele saavutustele varju heita.

Manuel António dos Santos (PSE). – (PT) Pean alustuseks raportööridele selle suurepärase raporti eest tunnustust avaldama. Ainult üksikud pimedusega löödud või täiesti mõistmatud inimesed võivad kahelda, et euro ja sellega seotud rahapoliitika on olnud hiiglaslik edusamm inimkonna jaoks ja suur edusamm Euroopa majanduse jaoks. Euro tähtsuse mõistmiseks tuleb vaid vaadata Euroopas euro kehtivuse ajal loodud töökohtade tohutut hulka. Samuti ei saa pidada väheoluliseks, et kriisiolukorras, millele Euroopa majandus reageerib tänu oma vahenditele paremini kui muud piirkondlikud majanduskeskkonnad, paluvad need, kes olid veidi aega tagasi ühise rahapoliitika ja euro suhtes skeptilised, nüüd võimalust euroalaga koostööd teha ja isegi sellega lõimuda.

See ei ole siiski kõik ja see ei tähenda, et ma isiklikult oleksin rahul viisiga, kuidas Euroopa Liit on finantssektori konsolideerumise ja finantsstabiilsuse küsimustele lähenenud. Ma olen Euroopa Parlamendi ees korduvalt öelnud, et pooldan finantsstabiilsust ning stabiilsuse ja kasvu pakti, kuid mul on tunne, et see pakt ei ole alati reaalmajandust soodustanud. Ei see pakt ega rahapoliitika ole reaalmajandust tegelikult soodustanud. Reaalmajanduses on stabiilsuse ja kasvu pakti eeskirjade liiga jäiga rakendamise tõttu sageli esinenud väga suuri probleeme.

Ma ei ole üheltki ökonomistilt ega ühestki majandusõpikust saanud kinnitust, et arvudel kaks, kolm ja kuuskümmend, stabiilsuse ja kasvu pakti maagilistel numbritel (inflatsioon, puudujääk ja võlakordaja), oleks teaduslik alus. Ma ei ole kohanud kedagi ja kindlasti mitte ühtegi ökonomisti või majandusteoreetikut, kes oleks kunagi öelnud, et sellisest korraldusest truult kinnipidamine on tingimata vajalik. Üks mõte, mida komisjon ja Euroopa konservatiivsemad ringkonnad pühendunult kaitsevad, on see, et meie eelarve peab olema tasakaalus või nullis. See on täiesti absurdne mõte. Igasugusel kasvuetapil tähendab tasakaalus eelarve tulevase laenuvõtmise täielikku välistamist. See ei ole õiglane sotsiaalses mõttes ega põlvkondadevahelise suhte mõttes ning sellel puudub seos reaalsuse ja reaalmajandusega.

Jim Higgins (PPE-DE). – Härra juhataja, Berèsi-Langeni raport on suurepärane, sest selles kirjeldatakse majandus- ja rahaliidu viimase kümne aasta ajalugu ja öeldakse, kuidas me peaksime tulevikus edasi minema. Euro on olnud väljapaistvalt edukas – see on tähtsuse poolest maailma teine valuuta, inflatsioon on viimasel kümnel aastal püsinud valdavalt EKP kaheprotsendilise eesmärgi raamides, lisaks on euro hõlbustanud reisimist, kaubavahetust ja tööhõivet ning kõige tähtsam on see, et euro sümboliseerib järjekordset sammu ELi lõimimiseks.

Eelmise nädala teadaanne, et euroala on majanduslanguses, tähendab nüüd, et nii ELi piires kui ka kogu maailmas tuleb võtta kiiresti meetmeid, ent üks asi, mida me teha ei või, on euro süüdistamine praeguses kriisis. Kuigi stabiilsuse ja kasvu pakti eeskirjad on koostatud heade kavatsustega, et kehtestada liikmesriikidele maksimaalsed laenusuunised, ei nähtud nende koostamisel ette praegust üleilmset majanduskriisi ja keegi ei saanudki seda ette näha. Minu arvates nõuab praegune kriis paindlikkust, sest kui finantsinstitutsioonidele kehtivaid laenukitsendusi ei lõdvendata, on täiesti võimalik, et kriis muutub veel hullemaks ja üha enam töökohti kaob.

Ma pean ütleva, et president Barroso ja president Sarkozy väärivad tunnustust selle eest, kuidas nad eelmisel nädalal Washingtonis toimunud G20 kõnelustel Euroopa Liitu esindasid. Ma arvan, et meie ja Euroopa peaksime nende üle uhkust tundma.

Lõpuks peame vaatama, kuidas me praegusesse kriisi sattusime ja millised olid selle põhjused. Me peame õppetundidest järeldused tegema ja tagama, et see ei juhtuks enam kunagi. Kui see tähendab reformi – institutsioonide reformi, Rahvusvahelise Valuutafondi reformi –, siis teeme seda. Kui see tähendab Euroopa Keskpannga tegevuse ülevaatamist, siis teeme seda. Nüüd tuleks meil läbi viia kohtueksperiment ja olgu Euroopa praegune kriis milline tahes – me ei tea, kui tõsine see on, kuidas see lõpeb ja millised on selle tagajärjed –, tuleks meil seda kohtu põhjalikkusega uurida ja lahendused välja töötada.

Dariusz Rosati (PSE). - (PL) Härra juhataja, härra volinik, härra Juncker! Ma jagan seisukohta, et ühisraha on olnud Euroopa suur õnnestumine. Mitu aastat järjest on meil olnud madalad hinnad, madalad inflatsioonimäärad ja madalad intressimäärad, riikidevahelised hinnad on olnud läbipaistvad, valitsenud on makromajanduslik stabiilsus – ja riikidele, millel oli varem probleeme inflatsiooni ja eelarvepuudujäägiga, on see olnud eriti edukas. Ma jagan seisukohta, et see tähendab edu.

Tahaksin kommenteerida oma Poola kolleegi paari minuti taguseid sõnu euroala tööpuuduse suurenemise ja finantskriisi kohta. Kahjuks on ta nüüdseks saalist lahkunud, kuid kui ta oleks siia jäänud, võiks ta mõne tarkusetera kõrva taha panna. Sest ta vaatab mööda tõsiasjast, et ilma eurota oleks Euroopa palju halvemas olukorras kui praegu. See on eriti ilmne siis, kui me vaatame olukorda sellistes riikides nagu Island ja Ungari, mis on praegu tohututes majandusraskustes. Kui nad oleksid kuulunud euroalasse, oleks nende seisukord märksa parem.

Ma tahaksin öelda, et iga valuuta pikaajaline edukus sõltub reaalistest teguritest ja pikaajalisest majandusarengust, kuid Euroopas see puudub. Me peaksime tähele panema, et viimastel nädalatel on USA dollar euro suhtes tugevnenud, mis tõestab, et isegi majanduskriisi ajal usuvad investorid, vähemalt enamik neist, et dollar on investeerimiseks kindel koht. Seetõttu tuleb meil luua alus Euroopa pikaajaliseks majandusarenguks, mis tugevdaks Euroopa valuutat. Ent selleks on vaja reformi, selleks on vaja majanduslikult sobivat hetke ja selleks on vaja suuremat tootlikkuse määra.

Teiseks arvan, et me peaksime nominaalsed lähenemiskriteeriumid üle vaatama ja tagama nende kriteeriumide, sealhulgas inflatsioonikriteeriumide ja lävendi arvutamise meetodi vastavuse uutele tingimustele, nii et need võimaldaksid kiiresti areneva majandusega uutel liikmesriikidel euroalaga ühineda.

Paolo Bartolozzi (PPE-DE). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, ma tahaksin tänada eurorühma presidenti ja volinikku ning mõlemat raportööri, kes raporti koostasid, sest ma olen veendunud, et euro kasutuselevõtt on muu hulgas võimaldanud kodanikel oma perekonna eelarvet tõhusamalt korraldada ning aidanud neil toodetele ja teenustele tehtud kulude pealt säästa.

Nagu teised kõnelejad osutasid, on inflatsioonimäära hoitud keskmiselt 2% juures, nende kümne aasta jooksul on loodud umbes 16 miljonit töökohta ja vähendatud riigieelarve puudujääki, mis oli 2007. aastal, nagu volinik ütles, umbes 0,6% SKTst, võrreldes 1980. ja 1990. aastate 4%ga.

Lisaks on euro saavutanud rahvusvaheliselt hea maine ja muutunud väljapaistvaks valuutaks isegi ühenduseväliste riikide jaoks ning vaatamata hiljutistele finantsvapustustele, mis andsid maailma finants- ja pangandussüsteemile tõsiseid lööke, on euro kahtlemata leevendanud üleilmse mõõtmega finantskriisi hävitavat mõju. Ent nüüd ähvardab meid oht, et nõudluse pidurdumine maailmas nõrgestab jätkuvalt ekspordi ja vähendab euro eeliseks olevat sooduskursi, mida ohustab dollari väärtuse langus.

On selge, et me peame uuesti kaaluma euro alusstruktuuri märkimisväärset kohandamist, et anda keskmisest madalama SKTga liikmesriikidele võimalus oma ebasoodsat olukorda parandada. Seetõttu oleks väga teretulnud majandus- ja rahaliidu tegevuskava, mis aitaks majanduslikke lahknevusi paremini analüüsida, viia läbi struktuurireforme ning jälgida riigi rahandust ja finantsturge, kiirendades nende lõimumist. Seda kõike on võimalik ja vajalik vähehaaval saavutada, kui me hakkame väljuma – loodetavasti teeme seda võimalikult ruttu – praegusest ebastabiilsest olukorrast, mis mitte üksnes ei raskenda kiireid otsuseid, mida liikmesriikide valitsused peavad vastu võtma, vaid suurendab ka hoiustajate segadust. Hoiustajate usaldus tuleb taastada, et panna investeerimine ja tarbimine uuesti liikuma ning parandada kogu üldist raamistikku, milles me saaksime siis rahulikumalt tegutseda. Teisisõnu peab vastutus olema ühine, kuid pädevad asutused peavad tegema kooskõlastatud jõupingutusi, et hinnata, milliseid reforme range haldamise ja autoriteetse poliitilise juhtimise tingimustes toetada.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE). - Härra juhataja, kõigepealt tahaksin tänada mõlemat raportööri – proua Berèsi ja härra Langenit – väga tasakaalustatud raporti eest, mis vaatlleb teemat mitme nurga alt. Teiseks arvan, et raporti algatamisel ei mõelnud keegi sellele, kui ajakohaseks see praegu osutub. Ma arvan, et see on märk ELi võimest üleilmsetele probleemidele reageerida, konkurentsivõimet tagada ja stabiilsust luua.

Ilma Euroopa rahaliiduta oleksid nii euroala riigid kui ka väljaspool euroala asuvad riigid olnud finantskriisi suhtes märksa haavatavamad. Viimase kümne aasta jooksul on Euroopa Keskpank täitnud väga positiivset rolli ning see algatus on taganud väga stabiilse rahapoliitika ja majanduspoliitika, mis on meil tegelikult võimaldanud kriisile õigel ajal reageerida ja astuda ennetavaid samme nii ELi alal kui ka kogu maailmas, kui jutt on üleilmse finantsüsteemi muutmise aruteludest.

Ma arvan, et selle kriisi olemus pole üksnes finantsiline: see on otsuselangetamise ja mängureeglitega seotud kriis. Me vajame praegu, et Euroopa võtaks järelevalves ja Euroopa Keskpanga suhtes kindlama rolli. Me vajame kõigi eri finantsinstrumentide ühtlustatumat reguleerimist. Me vajame asjakohaste menetluste abil tagatavat läbipaistvust ning eelkõige vajame eurooplaste järjekindlust ja ühtsust selle poliitika üleilmisel edendamisel. Me peame olema ühtsed, sest turud on paisunud meie rahvusriikide võimete jaoks liiga suureks, ja me vajame kooskõlastatud tugevsemist riiklikul, Euroopa ja maailma tasandil.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Euro saab ka Kesk-Euroopa piirkonnas välisinvestorite jaoks parimaks investeringute stimuleerijaks. Seetõttu on seoses euro kasutuselevõtuga Slovakkias alates 1. jaanuarist 2009 Robert Fico valitsuse ülesanne seda võimalust maksimaalselt ära kasutada.

Inflatsiooni jätkusuutlikkust ja riigieelarve puudujääki jälgitakse Slovakkias edaspidi väga tähelepanelikult ning praegune Slovakkia valitsus peab seetõttu jätkama eelmise, Mikuláš Dzurinda valitsuse reforme. Vastasel korral võib Slovakkial pärast euroalaga liitumist inflatsiooni ohjeldamisega probleeme tekkida.

Ma usun, et Slovakkia valitsus võtab Euroopa Parlamendi raportööride soovitusi kuulda ega koorma riiki edasise laenuvõtmisega. Valitsus ei peaks mängima pensionireformiga, et proovida eraisikutest hoiustajate raha omandada ja riigieelarve puudujääki lühiajaliselt parandada, valitsus ei võta vastu turueeskirjadega vastuollu minevaid seadusi ja aitab kaasa ettevõtluskeskkonna parandamisele.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Härra juhataja, härra volinik, Euroopa Liidu tugevus seisneb umbes 490 miljonis Euroopa kodanikus. Euroala on Euroopa ja kogu maailmamajanduse stabiilsuse tugisammas. Ainuüksi viimase kümne aasta jooksul on euroalal loodud kuusteist miljonit töökohta. Tulevikus peab ühendus toime tulema demograafilisest muutusest ja kliimamuutusest tulenevate probleemidega. Vananev rahvastik põhjustab suuri sotsiaal-, majandus- ja eelarveprobleeme. Ma usun, et kaupade, inimeste, kapitali ja teenuste vaba liikumist tuleb kaitsta, eriti praegu, finantskriisi ja majanduslanguse taustal.

Töötajate vaba liikumise takistuste kõrvaldamisega tagatakse kõigile Euroopa töötajatele kohased ja väärivad töötingimused ning antakse tõhusad vahendid sotsiaalse dumpinguga ja maksudest kõrvalehoidmisega võitlemiseks. Kutsun Euroopa Komisjoni ja eurorühma liikmeid üles võtma koos liikmesriikide valitsustega vajalikud meetmed Rumeenia ja Bulgaaria töötajatele kehtestatud piirangute kõrvaldamiseks. Euroala peab sotsiaalse turumajanduse valdkonnas eeskujuna näitama.

Vittorio Prodi (ALDE). - (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, ma tahaksin tänada Almuniat ja president Junckerit selle ülimalt olulise dokumendi väljatöötamisel tehtud töö eest. Euro on kaalukas reaalsus, mis on meid praeguse kriisi käigus kaitsnud.

Seetõttu peame liikuma edasi ja töötama nii edukaks osutunud rahapoliitika kõrval välja majanduspoliitika; see poliitika puudutaks eurorühma tervikuna, aga potentsiaalses mõttes ka kogu liitu – just sellepärast, et praeguses olukorras on meil vaja alustada päästeprogrammi oodatavate majandusraskustega toimetulekuks.

Sellepärast usun, et on vaja tõsiselt pingutada; me peame töötama välja mõjuka programmi, et liidu energიაinfrastruktuur üles ehitada ja energiat säästa. Ma olen veendunud, et me peame seda tegema nii kiiresti kui võimalik.

Gay Mitchell (PPE-DE). - Härra juhataja, lubage mul esitada oma sõnavõtt liigendatud punktidenä.

Meie süsteemi äpardumise peamiseks põhjuseks on homogeenised turud ning kui nii head organiseerijad nagu härra Juncker ja härra Almunia ei suuda turge taas heterogeenseks muuta, lükkame me läbikukkumist vaid edasi. Homogeenised turud on selle probleemi peamine põhjus.

Teiseks, Iirimaa ennustati, et euro hakkab valuutana meenutama ilma pidurite, rooli ja tuledeta sõidukit. Kuidas nad küll eksisid! Kus oleks Iirimaa praegu ilma euro ja Euroopa Keskpangata? Miks me seda asjaolu enda kasuks rohkem esile ei too? See on üks asi, mis võiks meid Lissaboni lepingu ratifitseerimisel aidata.

Lõpuks ütlen vaksineerimist puudutava argumendi kohta, et lastevanematel on küll õigus otsustada, ent kui kõik vanemad otsustavad vaksineerimisest loobuda, siis epideemia levib.

Ma ütleksin vaid seda, et keegi pole üksik saar. Suurbritannia võib ju saar olla, ent tal on aeg euroga ühinemist uuesti kaaluda, sest me ei saa kõik eri suundades liikuda.

Gerard Batten (IND/DEM). - Härra juhataja, see, et erisuguse kasvuga majanduskeskkondadele peavad kehtima ühised intressimäärad ja vahetuskursid, on alati olnud majanduslik absurd. Peale selle on Euroopa

Keskpannga põhiülesanne ja seaduslik kohustus inflatsiooni kontrollimine, mis on suurenevas majanduskriisis meie väikseim probleem.

Nende vigade tõttu laguneb Euroopa ühisraha tulevikus koost. Ent Ühendkuningriigi eurofiilid kasutavad nüüd argumenti, et naelsterlingi kursi langemine pakub meile võimalust euroga ühineda. Majandusteaduse aluste tundmine aitaks neil mõista, et just sel põhjusel ei peaks Ühendkuningriiki ühinema.

See, kas naelsterling suudab teiste riikide valuuta suhtes oma õige väärtuse leida, on peamine tegur, millest sõltub, kas Suurbritannia suudab saabuvate majandusvapustustega toime tulla. Ühendkuningriigile on Euroopa ühisraha vaja sama palju kui uppujale hullusärki.

Dragoş Florin David (PPE-DE). - (RO) Härra juhataja, härra volinik, tahaksin alustuseks tunnustada mõlemat raportööri – proua Berèsi ja härra Langenit. Kümme aastat ei ole palju ega vähe, ent nende aastate jooksul on kindlasti astunud olulisi samme ühisturu suuremaks sidumiseks ja nüüd ka finants-spekulatsioonide vastase kaitsekilbi loomiseks. Ma usun, et praeguse kriisi ajal võiks märksa tõhusamaks lahenduseks olla finants- ja pangandussektori rangem reguleerimine, millega kaasneks teadus- ja arendustegevusse investeerimise soodustamine, konkurentsi edendamine ja kodanike harimine rahaasjades.

Ma arvan, et Euroopa Liidu riigid peavad praegu üles näitama majandus- ja finants-solidaarsust, sest üksnes finants- ja pangandussektoriga piirduv sekkumine võimaldab majanduskriisi vaid pealiskaudselt stabiliseerida. Härra volinik, ma loodan, et kriisi tagajärjed ei mõjuta 2007.–2013. aasta eelarveplaane, sest Euroopa vahendite kasutamine võiks soovitud tulemusteni jõudmisele kaasa aidata ja tagada ühenduse säästva arengu.

Christopher Beazley (PPE-DE). - Härra juhataja, kui rääkida Suurbritannia ühinemisest euroalaga, arvan ma, et Suurbritannia on alati Euroopa kokkulepetega ühinemise suhtes nende sõlmimise ajal vastumeelsust üles näidanud. Meie riik on sellist otsust alati ruttu kahetsema õppinud. Seejärel esitame ühinemisavalduse kõige halvemal hetkel. Kui me oleksime olnud euroala asutajariikide hulgas, nagu see oleks pidanud olema, oleksime praegu märksa paremas olukorras. Ma ootan pikisilmi, et võimule tuleks järgmine, konservatiivide valitsus, kes esitaks üsna kiiresti euroalaga ühinemise avalduse.

(Aplaus)

Kurt Joachim Lauk (PPE-DE). - (DE) Härra juhataja, ma tahaksin esitada vaid kaks märkust. Esiteks on euro proovile vastu pidanud. Ilma eurota ei oleks me praeguse finantskriisi käigus tõenäoliselt pääsenud spekulatsioonidest, mis oleks kahjustanud tervete Euroopa riikide majandust. Seega tegi euro selles mõttes katse läbi. Ilma eurota oleksime kriisi tekkides ilmselt seisnud tõsiste probleemide ees, kui mitte täielikus kaoses.

Minu arvates on tulevikus tingimata vajalikud kaks asja. Euro saab stabiilsena püsida ja dollari juhtivat kohta üleilmse reservvaluutana kõigutada vaid siis, kui suudetakse tagada kaht: esiteks, nagu juba öeldi, peab kriisis enda väärtust tõestanud EKP jääma sõltumatuks ja teiseks tuleb stabiilsuse ja kasvu pakti mõjuala laiendada. Pakt on juba praegusel kujul erakordselt kasulik, ent vaja on ka selle kohaldamist ja kaitsmist.

Joaquín Almunia, komisjoni liige. - (ES) Härra juhataja, tahaksin tänada kõiki arutelu käigus sõna võtnud parlamendiliikmeid. Usun, et selle mõttevahetuse põhjal võib väita, et arutatava raporti suhtes valitseb väga suur üksmeel ning ühtlasi on olemas väga suur toetus majandus- ja rahaliidu projekti jätkamisele ja ka meie ühisrahale. Ma ei ütle seda soovist korrata nende inimeste argumente meie seast, kes kümme aastat tagasi majandus- ja rahaliidu loomist toetasid, vaid toetudes analüüsile, mis käsitles kümne aasta jooksul toimunut ja seda, mida me praeguses väga raskes majandusolukorras tegema peame.

Loomulikult ei saa praeguseid probleeme panna euro süüiks. Nagu me kõik teame, ei peitu selle väga sügava kriisi põhjused Euroopas ega euroalas. Ometi on selge, et peame kriisi tagajärgi kandma, nagu ka ülejäänud tööstusriigid, tärkava majandusega riigid ja arengumaad. Põhjuseks on, et maailmamajanduses pole eralduda võimalik. Ent majandus- ja rahaliit annab meile vähemalt vahendid probleemide tõhusamaks lahendamiseks. Me usume, et koostööd tehes suudame sellest kriisist välja tulla kiiremini kui siis, kui iga riik üritaks üksi tegutseda.

Ma olen nõus kõigiga – ja neid oli palju –, kes väitsid, et Euroopa Keskpank on asutus, mis on loomisest saati enam kui piisavalt õigustanud usaldust, mille me talle Maastrichti lepinguga andsime. Ma usun, et EKP on oma tööd väga hästi teinud ja seda tööd tuleks toetada, sest see on majandus- ja rahaliidu hädavajalik osa.

Ma nõustun ka kõigi nendega, kelle sõnul peaks stabiilsuse ja kasvu pakt jääma praeguse, 2005. aastal muudetud kuju juurde, et saaksime ära kasutada selle muudatusega kaasnenud paindlikkust, mille üle siin

on mitmel korral arutletud. See paindlikkus võimaldab meil säilitada eelarvedistsipliini ja eelarvedistsipliiniga seotud eeskirju. See võimaldab meil tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkuse. Kuid samal ajal võimaldab see meil kasutada fiskaalpoliitikat olukorras, mis nõuab aktiivsust seoses maksu- ja fiskaalpoliitika vahenditega.

Eelarvestiimuleid tuleb tõhususe huvides kooskõlastada. Meie eelarvedistsipliini tagav raamistik muudab kooskõlastamise lihtsamaks, ent seab samas piirid, mis ei lase eelarvestiimulite kooskõlastamise käigus kahjustada riigi rahanduse jätkusuutlikkust. Kolmandaks, nagu mitmed kõnelejad täna juba mainisid, peame kahtlemata tugevdama euro häält oma valuuta stabiilsuse kaitsel ning kahe- ja mitmepoolsetes suhetes meie valuuta kasutajatega, muude valuutade esindajatega ja eriti maailmamajanduse suurte mõjutajate valuutadega.

See kriis on kokkuvõttes tingitud makromajandusliku tasakaalu puudumisest, millega oleks tulnud tegelda, ent millega ei tegeldud, sest polnud tõhusaid mehhanisme üleilmse tasakaalu puudumise kõrvaldamiseks. Me arutasime seda Washingtonis ja peame seda arutelu jätkama. Meie, eurooplased, saame sellega tõhusalt toime tulla vaid siis, kui anname eurole jäägitu poliitilise toetuse ja vajalikud juhtimismehhanismid, et meie valuuta vahetuskursi abil saaks meie huvisid kaitsta nii, nagu need väärivad. Ma usun, et see on õige tee, nagu märgitakse raportis, nagu ütles eurorühma president, nagu nõustus komisjon ja nagu järgmistel kuudel nõustuvad järjest enam ka liikmesriikide juhid.

See nõuab kooskõlastamist, eeldusel, et tegu on õiget laadi kooskõlastamisega. See ei tähenda Euroopa Keskpanga sõltumatus vaidlustamist ega majanduspoliitiliste otsuste kunstlikku kooskõlastamist, sest sellised otsused tuleb endiselt teha igas riigis valitseva olukorra põhjal. Selline kooskõlastamine ei ole tõeline kooskõlastamine. Vaja on kooskõlastamist, mis on alati majandus- ja rahaliidu majandusliku osaga kaasas käinud, kooskõlastamist, mis teenib majandus- ja rahaliidu eesmärke nii makromajandusliku poliitika mõttes kui ka seose mõttes, mis peab valitsema makromajandus- ja struktuuripoliitika vahel.

Kui me räägime komisjonis kooskõlastamisest, siis mõtleme sedalaadi kooskõlastamist. Ma leian, et praeguses olukorras tõestab meid ähvardav majanduslanguse oht, et selline kooskõlastamine on esmatähtis, ning majandus- ja rahaliit annab meile selleks vajalikud vahendid.

Jean-Claude Juncker, *eurorühma president*. – (FR) Härra juhataja, ma teen väga lühidalt, sest enamik neist, kes üritasid seda arutelu suunata, on praeguseks saalist lahkunud. Seega pole vaja neile vastata.

Muu kohta pean ütleva, et Euroopa Parlamendis toimunud aruteludest välja paistnud laialdane üksmeel avaldab mulle muljet, sest peaaegu kõik meist nõustusid, et euro on olnud edukas. Mul on hea meel märkida, et nii ütlevad need, kes kuuluvad euroalasse. Mul on hea meel märkida, et need, kes soovivad oma riigi ühinemist euroalaga, väidavad sedasama. Pean märkima, et need, kes on alati öelnud, et me teeme ainult täielikke rumalusi, on jäänud oma seisukoha juurde, mida saab iseloomustada vaid samasugusel viisil, mida nemad meie suhtumise kirjeldamiseks kasutavad. Seega ei ole Euroopa Parlamendis midagi uut, kui välja arvata, et meie aruteludesse on siiski imbunud ärevuse märke, kui viisakalt väljenduda. See on tingitud finants- ja majanduskriisist, millega me praegu silmitsi seisame.

Siin tahaksin mitmele sõnavõtjale vastuseks öelda kaht asja. Eelarve ülemäärast konsolideerimist ei nõua Euroopas radikaalselt keegi. Mitte keegi. Meil on uuendatud stabiilsuse ja kasvu pakt. Mõned Euroopa Parlamendi liikmed ei olnud selle pakti uuendustega nõus. Nemad olid täna esimesed, kes tunnistasid, et otsused, mis langetati 2005. aasta märtsis, mil me hakkasime stabiilsuse ja kasvu pakti tõlgendama majanduskesksest vaatenurgast, olid arukad. See vaatenurk võimaldab liikmesriikidel ja nende eelarvetel nüüd kergemalt hingata, ehkki me hakkame jõudma etappi, mis ei ole küll kurnav, kuid mis muudab riikide rahanduse konsolideerimise keerukamaks.

Viimastel aastatel eelarve konsolideerimisega tõhusalt hakkama saanud liikmesriikide eelarve marginaal on piisav, et võimaldada neil vastata praegusele majanduskriisile, sealhulgas selle struktuursetele tahkudele, millega me nüüd kokku puutume. Liikmesriikidel, kes olid vähem hoolikad, on praegusele kriisile reageerimist võimaldavate eelarvevahendite vabastamisega suuremaid raskusi.

Ent kui tegemist on majanduspoliitikaga, on meie kohus reageerida kogu euroalal. Eelarve stabiilsusest rääkimisest ei piisa. Üksnes finantskriisi leevendamise pingutustest ei piisa. On selge, et euroala peab majanduskriisile jõuliselt ja kooskõlastatult vastu astuma. Seega on meil mõned nädalad, mille jooksul tuleb kokku koguda kõik elemendid, mida me analüüsiks ja tegutsemiseks vajame, nii et saaksime selle praktilise ja jõulise vastuse välja kujundada. Ent kõik need, kes nõuavad majanduspoliitika suuremat kooskõlastamist, peavad muidugi selle nimel töötama ja püüdma hoiduda võtmast enneaegu vastu majanduspoliitilisi otsuseid, millest nad ei ole oma eurorühma kolleege teavitanud.

Euroopa Parlamendis on lihtne nõuda majanduspoliitika kooskõlastamist. Ma teen teile kodukorra alusel ettepaneku koostada fraktsioonidevaheline dokument, milles suuremad fraktsioonid paluksid Euroopa Parlamendi nimel eurorühmal ja enda päritoluriikide valitsustel edaspidi enam mitte kuulutada majanduspoliitilisi meetmeid välja enne, kui neist on teavitatud eurorühmas tegutsevaid kolleege.

Nõudke oma valitsustelt, siin on seda lihtne nõuda, nõudke oma valitsustelt, et nad peaksid kinni majanduspoliitika kooskõlastamise põhimõttest. Koostage fraktsioonidevaheline resolutsioon ja eks siis näis. Kahe, kolme, nelja kuu jooksul on näha, kas valitsused – ja erakonnad, mille liikmed te olete, kuuluvad sageli valitsusse, mille poole teil tuleks pöörduda – on teinud, mida te nõudsite. Selline käitumine oleks usutav, arukas, loogiline, mõistuspärane ja järjekindel.

Seetõttu väidan ma, et meil on vaja tugevaid ja kooskõlastatud majanduslikke meetmeid, et tulla toime olukorraga, mis muutub üha enam majanduskriisiks. Ning palgapoliitika kohta ei ütle me välja kõike, mida tahame öelda, vaid kõike, mis väärib väljaitlemist.

Teil on õigus, kui ütlete, et roheliste juhivad sotsialistlikud valitsused viisid ellu palgapoliitikat, mis vähendas Saksamaa töötajate ostujõudu. Olukord on selle aja võrreldes paranenud. Sama märkus kehtib veelgi enam Prantsusmaa kohta, mida ei juhtinud tollal – 1998. aastast 2002.–2003. aastani – tagurlik valitsus. Nagu ma aru saan, oli olukord täiesti vastupidine. Muidugi tuleks mõne inimese märkuste puhul kasuks veidi enesekriitikat.

Muus osas, mis puudutab hoiuste maksustamist, oleme kolm aastat kokkulepitud ajagraafikust ees. Härra Jonckheer, teil on täiesti õigus, kui nõuate selle direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate finantstodete nimekirja laiendamist. Mis puudutab maksuparadiise, siis kui te oma valitsusega enda emakeeles suhtleksite, siis avastaksite, et teie tööpõld on lai.

Pervenche Berès, *raportöör*. – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, tänan teid selle arutelu eest. Ma usun, et Euroopa Parlament on teinud tõsist tööd, mille tulemuste elluviimist me teilt, lugupeetud volinik ja eurorühma president, tegevuskava kujul ootame.

Härra Juncker, te ütlesite meile: „Kui fraktsioonid ometi kokkuleppele jõuaksid!“ Tegelikult on fraktsioonid kokkuleppele jõudmas – homme hääletavad nad lõike 61 punktide d ja g poolt, milles nõutakse täpselt seda, mida teie palute neil nõuda. Seega võite sellega homme arvestada, kui lähete majandus- ja rahandusministritega kohtuma.

Te ütlesite meile, et ühtki lahknevusi käsitlevat aruannet ei ole. Väga täpselt aruannet ei pruugi olla, ent üks on kindel: euroala riikide majandusolukorra lähenemist, mida me ootasime, pole toimunud, ja proua Ferreira esitas teile selle kohta konkreetse näite.

Lugupeetud eurorühma president, ka teie arvamusega liikmesriikidevahelistest vasturääkivustest ei saa ma nõustuda. Mulle ei meeldi inimesed, kes nõuavad kooskõlastamist siis, kui see neile sobib, ja keelduvad seejärel kooskõlastamisest, propageerides riiklikku suveräänsust, kui see paremini sobib. Majanduspoliitika kooskõlastamise küsimus on ühise huvi küsimus ja praegune olukord on vastuvõetamatu – USAs on nüüdseks olnud võimalik ellu viia juba kaks Paulsoni plaani, samal ajal kui Euroopas ütlete teie meile, et vajame veel paari nädalat, et välja mõelda, mida öelda Euroopa kodanikele, kes ootavad meie vastuseid. Me peame oma jõud ühendama ja praegu on komisjoni käsutuses meetmed, millega Euroopa Parlamendi ettepanekute põhjal edasi liikuda. Ma loodan, et meid kuulatakse ja toetatakse.

Werner Langen, *raportöör*. – (DE) Härra juhataja, ma tahaksin alustada sealt, kus peaminister lõpetas. Ma usun, et euroala ja 27 liikmesriigi poolt viimastel nädalatel üles näidatud paindlikkus on väga hea algus. Siit tuleb nüüd edasi liikuda ja ma ei kahtle, et kui kogemusi, mida te mõlemad siin meiega jagasite, tunnustavad ka liikmesriigid, oleme me õigel teel.

Tahaksin kõiki tehtud töö eest tänada. Härra Hoppenstedt tsiteeris esimest euroteemalist arutelu, milles eurot nimetati enneaegselt sündinud lapseks. Nüüd, kümme aastat hiljem, on temast saanud priske noor poiss – meie keeles on euro poiss, samas kui Saksa mark oli naissoost –, kes on kogu põhikooli õppinud headele hinnetele ja läheb nüüd keskkooli. Tulevikus selgub, kas ta suudab jätkuvalt raskusi ületada, ent ma olen tema edu suhtes mõõdukalt optimistlik. See, et ma kuulen härra Beazleyt ütlemas, et isegi Ühendkuningriigi konservatiivid kaaluvad tõsiselt euroga ühinemist, on midagi üsna uut. Ma võin selle peale muidugi öelda vaid seda, et isegi Ühendkuningriik ei saa niisama euroga ühineda – te peate täitma finantsturgude kooskõlastamise ja reguleerimisega seotud kohustusi ning vastama vajaliku minimaalse ühtlustamise nõuetele.

Selles mõttes oleme õigel teel. Ma tänan komisjoni, eriti härra Almuniat, ja eurorühma presidenti suurepärase koostöö eest. Mis puudutab teie ettepanekuid, siis me võtame neid tõsiselt. Me tahame teiega koos töötada.

(Aplaus)

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval, 18. novembril 2008 kell 12.

22. Soovitused meeste ja naiste võrdse tasustamise põhimõtte rakendamise kohta (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni nimel Edit Baueri koostatud raport soovitustega komisjonile meeste ja naiste võrdse tasustamise põhimõtte rakendamise kohta (2008/2012(INI)) (A6-0389/2008).

Edit Bauer, raportöör. – (SK) Naiste ja meeste palga erinevuses ei ole midagi uut. Rohkem kui viiskümmend aastat on olnud Rooma lepingus artikkel, millega keelatakse sooline diskrimineerimine palgataseme alusel ning alates 1975. aastast on kehtinud direktiiv 117, mille järgi nõutakse liikmesriikidelt võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist. Loomulikult on tõsi, et kõik palgaerinevused ei tulene diskrimineerimisest. Suurte arvude seaduse kohaselt ei ole aga püsivad erinevused brutotunnitasu määraades põhjendatud.

Eurostati andmetel on aastatel 1995–2006 vähenenud tunnitulul põhinev erinevus 17 protsendilt 15 protsendile – ja see toimub praegusel ajal, mil enamik kõrgkooli lõpetajatest on naised.

Nimetatud näitaja võib küll langeda, kuid mitte sirgjooneliselt. Vastavalt Dublini Fondi 2007. aasta uuringule, mis hõlmas nelja Euroopa Liidu liikmesriiki, on see erinevus tegelikult suurenenud. Kui palgaerinevus kahaneks samasuguse kiirusega nagu praegu ega kasvaks enam ajuti, võrdsustuks palk ehk seitsmekümne aasta pärast.

Me võime nõustuda asjaoluga, et selle valdkonna kehtivad õigusaktid ei ole väga tõhusad. Palgaerinevuse põhjused varieeruvad. Need on süsteemsed ja individuaalsed. Nii valdkondlik, vertikaalne ja horisontaalne segregatsioon, kutsealade klassifitseerimine, töö- ja eraelu ühitamise tingimused kui ka stereotüübid mängivad väga tähtsat rolli selles, et palgaerinevus – millest saab hiljem pensionierinevus ning mille lõpptulemus on see, et vaesusel on naise nägu, nagu öeldakse – ei kao kuhugi.

Palgaerinevusel on ka individuaalsed mõõtmed. Komisjoni uuringu kohaselt suurenevad need vanuse, tööstaži ja haridustaseme kasvuga. Lisaks näitab statistika, et noorte puhul on erinevus minimaalne. See tekib pärast esimese lapse sündi, kui naine naaseb sünnitus- ja raseduspuhkuselt.

Seoses praegu meie ees seisva demograafilise kriisiga on see probleem peale majandusliku konkurentsi seotud tugevalt ka moraaliga, mida ei saa samuti tähelepanuta jätta.

Täna on arutusel küsimus, mida Euroopa Parlament saab teha selle olukorra parandamiseks. Ühest küljest on meil püsiv probleem, teisest küljest on meil mõned üsna ebatõhusad õigusaktid. Samal ajal ei tohi me mõistagi unustada, et palgaerinevuse põhjuseks pole kaugeltki mitte ainult õigusaktidega seotud piirid.

Euroopa Parlamendil ongi aga vaid üks vahend – õigusaktid. Iga selles olukorras olija vastutab ise enda eest ja meie kohus on otsustada, kas me suudame selgelt välja öelda, et me soovime tööturu õiglasemate tingimuste loomise huvides paremaid ja tõhusamaid õigusakte.

ISTUNGI JUHATAJA: MAREK SIWIEC

asepresident

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, komisjon avaldab heameelt selle algatusraporti üle, mis käsitleb meeste ja naiste võrdse tasustamise põhimõtet, ja ma kiidan raportööri tema heatasemelise töö eest.

Nagu Euroopa Parlament, nii on ka komisjon seisukohal, et 15% suurune naiste ja meeste palga erinevus on tänapäeval lubamatu. Loomulikult peame olema ettevaatlikud ega tohi unustada asjaolu, et see näitaja kajastab naiste ja meeste brutotunnitasu suhtelist erinevust kogu majandussektoris. Seega ei mõõda see üksnes otsest

diskrimineerimist, vaid näitab kõiki omavahel seotud tegureid ja ebasoodsaid tingimusi, mille käes naised kannatavad enne tööturule tulekut ja ka kogu ametialase karjääri jooksul.

Komisjoni 2007. aasta juuli teatises on nenditud, et ühenduse õigusaktid on olnud tõhusad otsese diskrimineerimise kaotamisel, s.t juhtudel, kus naine on saanud sama töö eest väiksemat tasu kui tema meeskolleeg. Need õigusaktid on olnud aga vähem tõhusad võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte tagamisel.

Üksikasjaliku analüüsi põhjal tegi komisjon järelduse, et ühenduse õigusakte peaks olema võimalik muuta sel viisil, et eeskätt palgamäärade kehtestamise süsteemide abil tagatakse nii otsese kui ka kaudse soolise diskrimineerimise välistamine.

Komisjon teatas, et 2008. aastal hindab ta ühenduse õigusaktide mõju palgaerinevusele ja esitab vajalikud muudatusettepanekud. Eelnimetatud üksikasjalik analüüs on praegu koostamisel, kuid ma ei oska ennustada selle tulemusi. Kvaliteedi tagamiseks konsulteerib komisjon välisspetsialistidega ja kasutab ka liikmesriikide soolise võrdõiguslikkuse küsimusega tegelevate organite ulatuslikke ja põhjalikke kogemusi ja teadmisi.

Uuringu esialgseid tulemusi arutatakse seminaril, mis toimub 2009. aasta esimesel veerandil ja millest peaksid osa võtma kõik sidusrühmad, sealhulgas liikmesriigid, õiguseksperdid, liikmesriikide soolise võrdõiguslikkuse küsimusega tegelevad organid, sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskond.

Parlamendi hoiak on selles protsessis otsustava tähtsusega. On tähelepanuväärne, et üks õigusloomes osalevaid institutsioone on väljendanud selget arvamust kõnealuste õigusaktide kiire muutmise vajaduse kohta. Oluline on ka see, et Euroopa Parlamendi praktilised soovitusel muudatusettepanekute kohta seonduvad valdkondadega, mida peamised huvipooled on pidanud probleemseks; muu hulgas hõlmavad need tasustamise ja töö hindamise läbipaistvust ning karistusi.

Kokkuvõttes jagame me Euroopa Parlamendi seisukohta, et naiste ja meeste palga nii suur erinevus Euroopas on lubamatu. Komisjon leiab, et praegu on õige aeg viia analüüs ja hindamine lõpule ning kavandada järgmisi samme, mis aitavad saavutada konkreetsemaid tulemusi.

Donata Gottardi, *tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamuse koostaja*. – (IT) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, ma olen tõesti uhke siin Euroopa Parlamendis tehtud töö üle ning selle üle, et parlament on suutnud rakendada juba tunnustust leidnud pädevust esitada õigusakti ettepanek.

Hääletusele pandud raport käsitleb üht olulist küsimust, Euroopa õiguse aluspõhimõtet – meeste ja naiste võrdse tasustamise põhimõtet töökohal. See ei ole mitte ainult aluspõhimõte, vaid vähemalt ajaliselt on see ka esimene võrdsuspõhimõte. Me teame, et see lisati juba Rooma lepingusse, me teame, et seda on kohaldatud alates Euroopa Kohtu esimestest otsustest, et seda reguleeriti juba aastast 1975 pärineva direktiiviga ja seda kohandati, kui kõnealune direktiiv 2006. aastal uuesti sõnastati, et see on pidev uuringute ja uurimuste teema, nagu volinik ütles, ja jätkuvalt selle kohaldamise kohta esitatud hagide alus.

Miks me aga käsitleme siis seda küsimust täna jälle nii pikalt ja laialt? Sellel on mitu põhjust: esiteks keeldume me nõustumast selle ulatusliku kohaldamata jätmisega, mida tõestab igasugune statistika, teiseks usume, et sellele äärmisele ebaõiglusele, mille tõttu kannatavad naised kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides kõikidel kutsealadel igal tasandil ja igas sektoris, tuleb lõpuks leida lahendus; on ilmselge, et meie kasutuses olevatest vahenditest selleks ei piisa, muidu oleks meil õnnestunud selle aja jooksul see tendents kindlasti vastupidisesse suunda pöörata.

Ja viimaks me usume, et kätte on jõudnud aeg hakata võtma palgaerinevust tõsiselt ja eelkõige mitte näha selles naiste tööelu puhast juhuslikkust. Mida me siis soovime? Me palume komisjonilt konkreetset asjakohast palgaerinevuste ülddirektiivi, kuid me ei piirdu üksnes sellega; me mitte üksnes ei palu direktiivi, vaid esitame komisjonile ka täpsed soovitusel. Me oleme rajanud silla, mille abil jõuda tõeliste muutusteni, ning me usume, et see sild võib olla tugev, kui see toetub kaheksale sambale.

Eelkõige soovime me kehtestada palga alusel diskrimineerimise määratluse; üksnes brutotunnitasa käsitlemisest ei piisa, sest see viitaks otsesele diskrimineerimisele ja nimetatud otsese diskrimineerimise probleemi oleme me tegelikult juba lahendanud. Seega ei ole juhus, et kui uuringutes räägitakse kogupildist, siis rõhutatakse osalise tööajaga töötamist, julgustatakse meid võtma arvesse otsesest ja kaudset segregatsiooni, diskrimineerimist ning horisontaalset ja vertikaalset segregatsiooni.

Me nõuame võrreldavaid, tõeseid, järjepidevaid ja täielikke andmeid. Liiga sageli puutume me kokku andmete moonutamise või varjamisega, mida soodustavad stereotüüpidel põhineva tagurliku töökorralduse alusel

loodud personali klassifitseerimise süsteemid. Usume, et võrdõiguslikkuse organisatsioonid võivad võtta diskrimineerimise vastu võitlemisel enda peale tähtsa topeltrolli, suurendades teadlikkust ja pakkudes koolitust kohtunikele ja sotsiaalpartneritele.

Me oleme võtnud endale eesmärgiks kehtestada erikaristused, võttes siiski arvesse, et nõutavad on ka ennetavad toimingud ja meetmed; me vajame õiget tegutsemist ja lõimimist, s.t soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist. Ma loodan, et parlament võtab selle teksti tervikuna vastu, sest mida täpsema ja põhjalikuma teksti me komisjonile esitame, seda kiiremini saavutame soovitud tulemust. Seda me tegelikult loodamegi – võrdsest tasustamisest rääkimine või kirjutamine ei ole piisav, me tahame selle tegelikkuseks muuta.

Anna Záborská, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (SK) Tahaksin siiralt kiita proua Bauerit esitatud teksti eest. Nagu proua Bauer ütles, on arutelu all olev teema sama vana kui Rooma leping. Viiekümne aasta jooksul on vähe muutunud.

Naistele ja meestele võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise küsimus kerkib esile imekspandava korrapärasusega, eriti valimiste ajal. Kui naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon teeb ettepaneku kehtestada sanktsioonid ettevõtetele, kes ei järgi tasustamise aluspõhimõtet, tullakse välja vastuväidetega, mis viitavad lähimuspõhimõttele, justkui see õigustaks ebavõrdsust.

Eelmisel nädalal osalesime Lille'es ministrite konverentsil. Mul oli hea meel eesistujariigi Prantsusmaa katse üle arutada seda teemat, kuid liikmesriikidelt tuli väga vähe sisukaid vastuseid, mis oleksid pakkunud lahendusi kõnealusele küsimusele. Statistika näitab, et ebavõrdsus naiste palga suhtes ilmneb peamiselt pärast esimese lapse sündi.

Liikmesriikide ja Euroopa poliitika, millega tahetakse saavutada perekondlike kohustuste ja tööalaste sihtide tasakaal, ei tohiks lasta tekkida uutel erinevustel perekondlike kohustustega töötajate ja nende vahel, kes ei ole abielus, kellel ei ole lapsi ja kellel ei ole sedalaadi kohustusi. Küsimus on siin eeskätt ühiskondlikus mudelis, mille poole me püüdleme.

Ma teen ettepaneku astuda liitu tööstusettevõtetele. Kui nende ettevõtete juhid ei ole valmis tegema meiega tihedat koostööd võrdse tasustamise edendamise nimel, hakkab meie raport lihtsalt tolmu koguma.

Lissy Gröner, *fraktsiooni PSE nimel.* – (DE) Härra juhataja, mind paneb imestama, et naised on meiega ikka veel nii kannatlikud. Me oleme rääkinud tasustamise ebavõrdsusest 50 aastat, kuid midagi ei ole eriti muutunud. Arvud räägivad enda eest: sama töö eest makstakse 15% vähem. See jätab naised ilma õiglasest palgast, sest teise nurga alt vaadates tähendab see, et naised peavad töötama 1,25 korda kauem, et teenida sama summa. Kuidas on lood Euroopa Liidus?

Liikmesriigid peavad selles vallas midagi rohkem ära tegema ja ma olen tänulik härra Špidlale, et ta kuulab siin parlamendis meie ettepanekuid ja näitab üles tahet võtta õiguslikke meetmeid. Muud võimalust ilmselgelt ei olegi. Euroopa Liidu ühes suurimas liikmesriigis Saksamaal on erasektoris palgaerinevus 23%. See on vastuvõetamatu ja tähendab seda, et me oleme ELis viimaste seas.

Me teame väga hästi, et Prantsusmaa ja Skandinaavia on võtnud häid meetmeid. Just selles ongi küsimus. Me kutsume sotsiaalpartnereid üles tegutsema; Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon nõuab ettevõtluses läbipaivust, et tulemused oleksid selgelt näha ja et need saaks kaasata ametlikku hindamisse, siis saame asja kontrolli alla. Korrapärased palgaauditid võivad näidata edusamme või puudusi palga alusel diskrimineerimise vastu võitlemisel.

Minu arvates ei pääse Saksamaa erasektori jaoks vajaliku õigusakti kehtestamisest. Meil tuleb liikmesriikidele rohkem survet avaldada, et nad kehtestaksid kohustusliku miinimumpalga; see, et naised saavad äraelamiseks vajalikul tasemel palka, on endastmõistetav, sest see on parim tagatis vaesuse vastu vanemas eas.

Et säilitada selgus proua Baueri raportis, palun ma igatahes Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioonil võtta tagasi oma kahjulikud muudatusettepanekud, mis nõrgendaksid raportit. Jäägem praeguse selge sõnastuse juurde.

Siiri Oviir, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (ET) Lugupeetud volinik, president, kolleegid. Raportöör proua Bauer ütles, et vaesusel on naise nägu. Ka mina pean kordama, et juba aastal 1957 sisaldas Rooma lepingu artikkel 119 põhimõtet, et naised ja mehed peaksid saama võrdse töö eest võrdset tasu. Täna, aastal 2008, aga teenivad naised Euroopa Liidus keskmiselt 15 protsenti vähem kui mehed, minu koduriigis Eestis lausa 25 protsenti vähem.

Palgaerinevus mõjutab oluliselt naiste olukorda majanduslikus ja ühiskondlikus elus nii aktiivse tööea jooksul kui ka pärast seda. Samuti süvendab see naiste sattumist vaesusrisiki, eelkõige üksikvanemaga peredes. Tihti muutub palgaerinevus pärast aktiivse tööea lõppu naiste ja meeste pensioni erinevuseks. Üksik naispensionär elab sageli vaesusrisikis.

Sellest tulenevalt tervitan raportis väljakäidut, et Euroopa Komisjonil tuleks 31. detsembriks 2009 esitada õigusakti ettepanek meeste ja naiste võrdse tasustamise põhimõtete seonduvate kehtivate õigusaktide läbivaatamise kohta. Liiga palju ja liiga pikka aega olemine vastu võtnud õigusakte, aga tulemused ei ole kiita.

Nagu on näidanud aeg, siis pelgalt Euroopa Liidu õigusaktidega me seda probleemi ei lahenda. Oluline väljund probleemi lahendamisel on teema tähtsustamine poliitilistes tegevuskavades. Ainult tõhus poliitika segu, mis hõlmab paremate ja tõhusamate õigusaktide kõrval ka vastutaja määratlemist, annab võimaluse see probleem ükskord ka positiivselt lahendada.

Täna raportööri väga õigete aspektide väljatoomise eest raportis ja täna teid mind kuulamast.

Hiltrud Breyer, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (DE) Härra juhataja, on tõepoolest tõsi, et 50 aasta jooksul pärast Rooma lepingute sõlmimist oleme saavutanud vähe edusamme naiste võrdõiguslikkuse tagamisel tööturul. Arvud on murettekitavad: 80% osalise tööajaga töötajatest on naised ja tööhõives osaleb vaid 57% naistest, samal ajal kui meestest osaleb 72%. Palgaerinevus on püsinud samasugune alates 2003. aastast, see on alates 2000. aastast muutunud üksnes 1% võrra. Need on ärevakstegevad näitajad, mille üle me kõik siin kurdame. Me oleme samuti osutanud asjaolule, et naisi karistatakse kahekordselt, sest see palgaerinevus kajastub hiljem pensioniõiguste ja sotsiaalsete standardite erinevustes; samuti on meil maksu- ja sotsiaalsüsteem, millega samuti naisi nuheldakse – näiteks on paljude riikide, sealhulgas Saksamaa maksusüsteemi järgi vabaabielus paarid ja kahekordse sissetulekuga perekonnad ikka veel ebasoodsas olukorras.

Komisjon on öelnud, et esitab õigusakti ettepanekud, kuid miks tehakse seda nii hilja? Miks on möödunud selle parlamendikoosseisu ametiajal nii mitu aastat ilma ühegi ettepanekuta kõnealusel teemal? Meie parlamendis oleme juba ettepanekuid nõudnud. Kvootidega seoses oleme öelnud, et kehtestada tuleks õigusnõuded. Meil on ka liikmesriike, näiteks Rootsi, kes on seadnud eesmärgid kindla ajalise raamistikuga. Miks ei kasuta me ära asjaolu, et meil on olemas soospetsiifilised nõuded, mille abil innustada liikmesriike tegema jõupingutusi selle häbiväärse palgaerinevuse kaotamiseks? Nagu juba öeldud, on Saksamaa tagantpoolt kolmas oma häbiväärse 23% palgaerinevusega. Meil tuleb ka selgeks teha, et kohustusliku miinimumpalga kehtestamine toob kaasa muutused iseäranis sektorites, kus töötavad peamiselt naised. Samas peab meil olema julgust ka selleks, et teha selgeks ...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Ilda Figueiredo, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (PT) Töö väärtuse vähendamine madala palga kehtestamise kaudu on jätkuvalt üks tavapärasemaid viise, mida kasutatakse kapitalistlikus ühiskonnas töötajate ekspluateerimise süvendamiseks. See puudutab iseäranis naistöötajaid, mis tähendab ka emaduse väärtuse vähendamist.

On vastuvõetamatu, et rohkem kui 30 aastat pärast naiste ja meeste võrdse tasustamise direktiivi levib endiselt rohke diskrimineerimine, eriti kaudne diskrimineerimine, mis tuleneb eeskätt naiste ja noorte püsiva töökoha puudumisest. Mõnedes riikides, näiteks Portugalis, kus töötuse tase on väga kõrge, on meeste ja naiste keskmise palga erinevus suurenenud – erasektoris on see üle 25%, mis tähendab, et vaesusel on endiselt naise nägu, ka pensionäride hulgas.

Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel tuleb vastu võtta meetmed, mis edendavad töö väärtustamist, ületavad palgaerinevused ja kõrvaldavad stereotüübid seoses töökohtade ja sektoritega, kus naisi on alati diskrimineeritud. Naiste ülekaaluga elukutseid ja sektoreid – näiteks jaekaubandus- ja teenindussektorit ning mõningad tööstusharused – tuleb hinnata kõrgemalt.

Kogemused näitavad, et tööhõive olukorra halvenemine nõrgendab naiste õigusi, suurendab töötajate ekspluateerimist ja diskrimineerimist.

Seetõttu nõuame uut poliitikat, milles peetakse esmatähtsaks töötajate õigusi austavat tööhõivet, võitlust diskrimineerimise vastu ning emaduse ja isaduse kui peamiste sotsiaalväärtuste kaitsmist.

Niisiis toetame seda raportit; esitasime selle kohta mõned muudatusettepanekud, millega rõhutasime, et läbirääkimised ja kollektiivlepingud täidavad tähtsat osa võitluses naiste diskrimineerimise vastu, eelkõige töö saamise, tasu, tööttingimuste, karjääri ja ametialase koolituse valdkonnas.

Urszula Krupa, fraktsiooni IND/DEM nimel. – (PL) Härra juhataja, raporti projekt naiste ja meeste võrdse tasustamise kohta sisaldab mõningaid õiguspäraseid fakte võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise kohta. Võrdse töötasu maksmine on sama vajalik nagu naiste ülekaaluga kutsealade nõuetekohane tasustamine naiste psühholoogilise ja füüsilise eripära tõttu.

Paljudes mõttetult dubleeritud dokumentides kirjapandud eeskirjade mõju sõltub kahtlemata õigusaktide tõhusast rakendamisest üksikutes liikmesriikides. Rakendamine võib aga olla üsna raske ülekaalus oleva erasektori tõttu, kus enamik juhte peab esmatähtsaks oma ettevõtete kasumit ega austa eetilisi ja moraalseid põhimõtteid, takistades samal ajal tegutsemast ametiühinguid, kes kaitseksid töötajaid ja osaleksid palgaläbirääkimistes. Ebavõrdse tasustamise probleem kuulub endast nõrgemate diskrimineerimise juurde.

Meil ei ole vaja teadlasi ega eksperte mõistmaks, et see diskrimineerimine on eelkõige vasakpoolse materialistliku ideoloogia, eetiliste põhimõtete rakendamatajätmise, puuduliku enesearendamise, isekuse, ahnuse ning nõrgemate ja vaeste ärakasutamise tagajärg; see ei puuduta mitte ainult palka, vaid Euroopa Liidus järjest tugevamini kanda kinnitavat tava, mida esineb isegi kõige vaesemates ja nõrgemates riikides, s.o nende katoliiklaste ja isikute diskrimineerimist, kelle vaated erinevad siin nõutavatest poliitiliselt korrektsetest mõtteavaldustest.

Gabriele Stauner (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, meie ühises Euroopas on kurb see tõsiasi, et naistele makstakse sama töö eest ikka veel vähem palka kui meestele.

Sellest on tegelikult raske aru saada, sest juriidiliselt on olukord täiesti selge. Nagu juba mitu korda on nimetatud, on asjaomane põhimõte sätestatud Rooma lepingus otsekohaldatava õigusena juba alates ühenduse loomisest 1957. aastal. Teisiti öeldes võib iga naine minna otse Euroopa Kohtusse, et seda õigust jõustada – kõvemat juriidilist kaitset ei saaks Euroopa Liit anda. Sellest hoolimata ei ole meil õnnestunud seda põhimõtet ellu viia keskmiselt 20 protsendil juhtudest. Seega on täiesti mõeldav, et nagu komisjon siin ette paneb – viia see põhimõte ellu teiste õigusaktide abil.

Igal juhul näitab olukord taas seda, et õiguskorra ja tegelikkuse vahel on vahe. Oma töökohast ja töötasust sõltuvad inimesed, kellest paljud on naised, ei julge sageli lihtsalt nõuda oma põhiõiguste austamist, sest nad kardavad, et jäävad tööst ilma. Seetõttu saame apelleerida jällegi vaid ettevõtjate vastutustundele ja öelda, et ei ole sünnis kohelda naisi tasustamisel halvemini kui mehi. Kes ei taha seda aga kuulda, peab seda tunda saama. Seetõttu pooldan ma karmi ja sobivat karistust neile, kes seadust rikuvad. Lõppude lõpuks peavad liikmesriigid hakkama seda tõsiselt võtma, tooma ettevõtteid, kes seda põhimõtet ei täida, avalikkuse ette ja karistama neid näiteks riigihangete seaduse abil.

Tahaksin veidi kritiseerida ka komisjoni: tundub, et protsess on olnud selles asjas natuke liiga loid ja te olete pööranud liiga palju tähelepanu ettevõtjatele. Ma õnnitlen proua Bauerit raporti puhul.

Teresa Riera Madurell (PSE). - (ES) Härra juhataja, volinik, ka mina soovin avaldada raportöörile kiitust tema töö eest. See on ülimalt oluline raport, kui võtta arvesse, et palgaerinevus Euroopa Liidus on igapäevane nähe, mis tuleks kõrvaldada. On vastuvõetamatu, et naised teenivad 15% vähem kui mehed ja et erasektoris võib see erinevus olla kuni 25%.

Niisuguse palgaerinevuse vastu on raske võidelda, sest see tuleneb kaudsest diskrimineerimisest: enamik juhutööde tegijaid ja osalise tööajaga töötajaid on naised.

Mida me peaksime tegema? Kõigepealt tuleb meil edendada võrdsete võimaluste poliitikat, mille eesmärk on töö- ja perekonnaelu ühitamine, samuti poliitikat, millega saab vähendada madalalpalgaliste töökohtade arvu ja parandada peamiselt naistele omase töö tasustamist.

Seetõttu soovin kõikide väga oluliste raporti soovitude hulgast esile tõsta selle, milles tehakse ettepanek muuta direktiivi meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja kutseala küsimustes selliselt, et lisada sellesse viited palgaerinevusele, samuti selle, kus tehakse ettepanek muuta osalist tööaega käsitlevat raamkokkulepet, milles on erinevused suurimad.

Marco Cappato (ALDE). - (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, soovin öelda volinik Špidlale, et kui meil õnnestub peale proua Baueri raportis esitatud suurepäraste ettepanekute arvessevõtmise kehtestada ka ELi tasandi õigusakt palga alusel diskrimineerimise kohta, siis oleks minu arvates õige lisada sellesse ka

pensionidega seotud diskrimineerimine. Ehkki see võib olla diskrimineerimise varjatud ja kaudsem vorm, on see iseäranis põlastusväärne niisuguses riigis nagu Itaalia.

Siia kuulub ka diskrimineerimine pensioniea alusel – seda teemat on Euroopa Komisjon juba käsitlenud ja seda tuleks minu arvates endale tunnistada. 2004. aastal toonitas Euroopa Komisjon Itaalia valitsusele, et on lubamatu rakendada erinevat pensioniiga: naistel on see 60 ja meestel 65, mida võime pidada enamlevinud seadusjärgseks pensionieaks. Radikaalidena oleme koos Emma Boninoga püüdnud üldsusele, valitsusele, opositsioonile ja erakondadele igal viisil rõhutada, et see struktuur tuleb kõrvaldada. Seda pole tehtud.

Tänu Euroopa Komisjonile otsustas Euroopa Kohus viimaks 13. novembril, et niisugune diskrimineerimine on ebaseaduslik ja vastuolus asutamislepingute ja ühenduse õigusaktidega. Kõige suuremat muret tekitab Itaalia mõttekäik sedalaadi diskrimineerimise põhjendamisel. Itaalia väitel on selle õigustuseks eesmärk kõrvaldada praegune naiste sotsiaal-kultuuriline diskrimineerimine, teiste sõnadega toimubki tööturul diskrimineerimine. Üht liiki diskrimineerimise heastamiseks luuakse teine, mis sunnib naisi minema pensionile enne mehi. Olen seisukohal, et iseäranis see meede vajab sekkumist, sest selle saaks kõrvaldada Euroopa tasandil.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). - (SV) Härra juhataja, ma soovin kõigepealt tänada Edit Bauerit selle tähtsa ja sisuka raporti eest, mida ma toetan täielikult. Teiseks vihjas üks kolleeg asja sellele, et naised on nõrgad. Ma soovin öelda, et naised *ei ole* nõrgad. Ühiskonna patriarhaalsed struktuurid on aga need, mis teevad naised nõrgaks.

ELi võrdse tasustamise direktiiv on kehtinud 30 aastat. Sellest hoolimata ei ole naised ikka veel sama palju väärt kui mehed, ei töötasu ega mõjukuse poolest, ei ühiskonnas ega töökohal. Ehkki naistel on üldiselt kõrgem haridus, teenivad nad sama või sarnase töö eest keskmiselt 15% vähem kui mehed. Seega on selge, et palga alusel diskrimineerimise lõpetamiseks ei piisa kehtivate õigusaktide parandamisest. Naiste ja meeste palga erinevus on lõppude lõpuks veel üks märk naiste jätkuvast diskrimineerimisest erinevates valdkondades. Sellest ei piisa, et me saame võrdväärse töö eest madalamat palka, sageli oleme sunnitud tegema meile mitteomast tööd, töötama osalise tööajaga jne. Selline palga alusel diskrimineerimine tekitab naistele probleeme kogu nende eluajal, sest sageli on meie pensionitingimused halvemad ja vanemaks saades elame kehvemates oludes.

Meil on viimane aeg võtta koos midagi ette niisuguse naiste diskrimineerimise peatamiseks.

Godfrey Bloom (IND/DEM). - Härra juhataja, kahjuks on enamik poliitikuid täiesti valesti mõistnud põhjusi, miks on palga maksmisel sugude vahel erinevus. Põhieeldus – ehkki see on ekslik – on müüt, et töö põhineb nõudlusel ja tööandja saab seda juhtida. Sellist asja ei ole olemas. Need, kes väidavad, et naistele tuleks maksta sama suurt töötasu kui meestele, sest nende ametikirjeldused tunduvad olevat sarnased, on asja olemusest täiesti valesti aru saanud – ükski isik ei ole majanduslik üksus.

Hoolimata juba niigi üle koormatud tööhõiveseadustest, mille on tavaliselt koostanud vähese või puuduva ettevõtluskogemusega inimesed, jääb palgaerinevus püsima ühel lihtsal põhjusel: tööhõive seisneb nõudluses ja pakkumises, see tähendab elustiili valikut; sageli põhineb see enda eelistustel, eesmärgil minna vara pensionile, soovil elada teatud riigi- või linnaosas, surve, mida avaldavad hobid, spordialad või mõni järeלטulija. Tööandja ja töötaja sõlmivad vastastikuse kokkuleppe samamoodi nagu suvalise kauba ostja ja müüja.

Ühendkuningriigi võrdõiguslikkuse ja inimõiguste komisjonis töötab palju rohkem naisi kui mehi, kuid nende meeste keskmine palk on kõrgem kui sealsetel naistel. Olen nõus, et varasemad õigusaktid on asjade kulgu vähe mõjutanud. Jah, sama hästi võib võtta vastu õigusakti ...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Tänan teid, härra juhataja ja volinik. Mul on hea meel, et seda naisteteemalist arutelu juhite teie.

Ma hindan raportöör Edit Baueri püüdlusi leida tasakaalustatud lahendus, kuidas sõnastada soovitud komisjonile ja parandada ELi õiguslikku raamistikku, eriti selle tulemuslikku jõustamist.

Kuna liikmesriikides on meeste ja naiste võrdse tasustamise põhimõtteid sätestava direktiivi ülevõtmine, rakendamine ja tõlgendamine erinev, ei ole õnnestunud selle direktiiviga kaotada eelkõige tööalase segregatsiooni eri astmetega seotud palgaerinevust naiste ja meeste vahel.

Mul on hea meel raportööri toonitatud asjaolu üle, et emadus ei peaks panema ebasoodsamasse olukorda naisi, kes on otsustanud katkestada karjääri laste kasvatamise eesmärgil. Kõikides liikmesriikides peaksid lapsevanemad saama vähemalt ühe aasta vältel pärast lapse sündi toetust samal tasemel, kui oli nende netosissetulek enne sünnitus- ja raseduspuhkusele minekut; samal ajal tuleks need meetmed siduda palgasüsteemiga, kus töötasu arvutamisel arvestatakse töötatud aastaid. Emadus peaks andma naistele soodustusi, mitte panema neid halvemasse olukorda.

Sama oluline on haridus, mis võib aidata kõrvaldada soolisi stereotüüpe ning parandada madalalpalgalise ja peamiselt naistele omase töö tasustamist.

Liikmesriikidel tuleb korraldada järjepidevalt teavituskampaaniaid, millega suurendatakse tööandjate ja töötajate teadlikkust olemasolevast või võimalikust palgaerinevusest ELi tööturul. Samal ajal tuleb neid teavitada vastu võetud olulistest meetmetest, mis aitavad tagada, et tööandjaid karistatakse, kui nad rikuvad võrdväärse töö eest võrdse palga maksmise põhimõtet.

Tänu Euroopa Parlamendi soovitusel selles raportis, mille eest ma avaldan tunnustust raportöör Edit Bauerile, usun ma, et Euroopa Komisjon koostab koostöös Euroopa Parlamendi ja liikmesriikidega õigusaktid, mis tagavad tõepoolest meeste ja naistele võrdse töötasu.

Gabriela Crețu (PSE). – (RO) Kolleegid, see raport on vahest kõige põhjalikum dokument, mille me oleme palgaerinevuse kohta koostanud. Eeskätt selles sisalduvad soovitused kujutavad endast sammu edasi selle suunas, et võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtet hakataks lõpuks kohaldama. Ma pean avaldama heakskiitu neile, kes aitasid raporti valmimisele kaasa. Seni on töö hindamisel võetud aluseks traditsioonid ja läbirääkimiste pidamise võime. Kui ma kõnelen läbirääkimistest, siis pean silmas selliste võimsate ametiühingute kaasamist, kes suudavad panna valitsusi ja tööandjaid nõustuma sobivate töötasudega. Need mõlemad kriteeriumid on asetanud naised ebasoodsasse olukorda.

Me vajame mittediskrimineerivat töö hindamise süsteemi ja uut kutsealade klassifitseerimise moodust. Kutsume liikmesriiki ja komisjoni üles, et nad asuksid lõpuks võtma vastu soolist võrdõiguslikkust edendavaid konkreetseid meetmeid. Loodame, et nad avalikustavad need meetmed, toetades selle kuu lõpus Pariisis sätet, mis on Euroopa naistele kõige soodsam. Ärgem loogem aga endale illusioone. Isegi kui uus süsteem on välja töötatud ja ellu viidud, on see siiski seotud vaid tasustatud tööga. Koduseid ja varimajanduse töid teevad eriti naised edasi ilma igasuguse palgaerinevusega, sest nad ei saa mitte mingit palka selle töö eest.

Věra Flasarová (GUE/NGL). – (CS) Volinik, daamid ja härrad, minu arvates on Edit Baueri raport suur edusamm. Meeste ja naiste ebavõrdne tasustamine on üks visamaid naiste diskrimineerimise vorme. Nagu proua Bauer ütles, puudub nõuetekohane töökohtade statistika nii liikmesriikide kui ka ELi tasandil. Ma olen seda teemat käsitlenud mitmes raamatus ja artiklis, mis ma olen viimaste aastate jooksul avaldanud. Madalama palga maksmine naistele, kes teevad sama tööd ja kellel on sama kutseoskus ja tööviljakus, tuleneb kahjuks ammusest stereotüüpsusest arusaamast selle kohta, kes peaks olema perekonna toitja.

See kohustus omistatakse traditsiooniliselt meestele ja kuni praeguseni on kõik tööhõivestruktuurid nii era- kui ka riigisektoris sellele rohkem või vähem läbi sõrmede vaadanud. Sügavalt on juurdunud seisukoht, et mees peab oma palgast lisaks endale üleval ka oma perekonda, kuid naise palk on lihtsalt mingisugune lisaraha perekonna eelarves.

Nii uskumatu kui see ka ei näi, on see illusioon nii kindlalt paigas, et isegi võrdsete õiguste tagamisel töökohal ei saa me loota kultuuriteadlikkusele, vaid selle asemel tuleb meil kahjuks leida viise, kuidas kehtestada võrdõiguslikkus õigusaktide kaudu. Seetõttu toetan ma täielikult mõtet, et direktiivi 2006/54/EÜ artiklit 29 tuleks täiendada täpsete juhistega võrdõiguslikkuse põhimõtte kohaldamise kohta.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Härra juhataja, volinik, proua Baueri raport ei vaja enam meie lisamärkusi, näitamaks teed, mida tuleb käia, et kaotada nähtus, mida ühiskond peaks häbenema ja mis loob ebaõigluse korduvtsükli, kui lapsed näevad peres, et isaga sama tööd tegev ema saab vähem palka ning naiskolleegid näevad oma meeskolleege töötamas nagu nemad, kuid suurema palga eest.

Kuna ühiskond sallib seda nähtust ja taastoodab seda, peaksid naistel olema õiguslikud vahendid, mis laseksid neil parandada vajaduse korral oma olukorda, ning riigivõim peaks kehtestama sobivad meetmed, kus võetakse arvesse perekonnale pühendatud hetki, töötuse kestust ja haiguslehel viibimise aega ning mis tagaksid õiglase maksustamise, et korvata naiste ebavõrdne töötasu tehtud töö eest, mille puhul ei tohiks hinnata mitte üksnes tööle kulunud aega, vaid ka kvaliteeti ja lisaelemente, millega naine oma tööd täiendab.

Volinik, ma kordan härra Cappato esitatud palvet vaadata läbi teie kui komisjoni seisukoht vaidlustes, mida mõned liikmesriigid peavad meeste ja naiste pensioniea teemal, samuti seisukoht riigi suhtes, kes neid vaidlusi pidas ja kes kaevati Euroopa Kohtusse. Need vaidlused tegid korrektiivse kõikide naiste olukorras olenemata sellest, kas nad on emad või mitte, ning mõistagi on emade jaoks veelgi olulisem, et võetaks arvesse kogu aega, eriti kuna te toetate tööaja arvestamisel kogu elueast lähtumist.

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE). - (PL) Härra juhataja, Euroopa Liidus teenivad naised keskmiselt 15–25% vähem kui mehed. Lisaks seab palgasüsteem, kus töötasu määramisel arvestatakse töötatud aastaid, ebasoodsasse olukorda naised, kes on sageli pidanud perekondlikel põhjustel karjääri katkestama. Laste kasvatamine, elukutse muutmine või tööaja vähenemine sunnivad naisi olema pidevalt struktuuraalselt mahajäänud. Võrdväärse töö eest võrdse palga maksmise põhimõtet ei saa moonutada stereotüüpe suhtumisega soosse ja ühiskondlikesse rollidesse – mis mõjutasid varem märkimisväärselt inimeste kutse- ja haridusalaseid valikuid –, sest sünnitus- ja raseduspuhkus või lapsehoolduspuhkus ei tohi põhjustada naiste diskrimineerimist tööturul.

Direktiiv, milles käsitletakse meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamist tööhõives ja töökohal, on ühenduse õigustiku muutumatu osa ning liikmesriigid peavad hakkama seda rakendama võimalikult kiiresti. Palgaerinevuse vähendamise eesmärki tuleb tööseadustes täielikult rakendada ning korrapärased võrdse tasustamise auditid ja sanktsioonide oht peaksid lõpetama igasuguse diskrimineerimise, eriti soolise diskrimineerimise.

Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE). - (NL) Härra juhataja, ma tänan proua Bauerit tema suurepärase raporti eest. On uskumatu, et me arutame täna teemat, mis on olnud päevakorras koguni 1957. aastast, kui meeste ja naiste võrdse kohtlemise ning neile võrdväärse palga maksmise põhimõtte pandi kirja asutamislepingutesse. Euroopa eeskirjad ja õigusaktid on meil olnud 30 aastat. Meil on Euroopa Komisjoni tegevuskava ajavahemikuks 2006–2010 ning üks põhieesmärke, mis on lisatud ka Lissaboni strateegiasse, on kahandada meeste ja naiste palga erinevust.

Vaatamata sellele ei muutu palgaerinevus väiksemaks. Tegelikult lugesin ma eelmisel laupäeval ajalehest The Times, et Ühendkuningriigis on meeste ja naiste palga erinevus tõusnud erasektoris 21,7%ni ja avalikus sektoris 13,8%ni. Paranemismärgid puuduvad ka teistes liikmesriikides, kasvõi näiteks minu kodumaal. Maailma Majandusfoorumisooliste erinevuste aruanne Hollandi kohta näitab, et see maa asub võrdväärse töö eest võrdse palga maksmise nimekirjas alles 88. kohal.

Seetõttu tuleb hakata tegutsema. Reedel võtsid Prantsusmaa, Tšehhi ja Rootsi minister vastu tegevuskava. Kui palju tegevuskavasid me õigupoolest veel vajame? Proua Bauer esitab oma resolutsioonis palju soovitusi, mis on väga hea, kuid minu arvates on esmatähtsad siiski kaks asja. Esiteks tuleb meil tagada võrdne kohtlemine ja selle suhtes tuleb kehtestada tunduvalt rangem kontroll – meestele ja naistele võrdne palk, millele tuginevad kõik meie sotsiaalkindlustussüsteemid. Teiseks – ja ma usun tõepoolest, et sellele tuleks teie tähelepanu juhtida – valitseb erinevus ka naiste ja meeste pensionides. Me seisame vastamisi rahvastiku vananemisega ja kui naised ei saa pensioni, siis oleme väga kurvas olukorras. Just sellele tuleb meil tulevikus keskenduda.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). - (BG) Ma avaldan heameelt selle raporti arutelu üle. On lubamatu, et naiste ja meeste palga erinevus püsib. Me ei tohiks aga arutelu piirduda üksnes võrdväärse tasuga võrdse töö eest. Me peame vaatama seda teemat laiemalt. Igasuguse tegevuse aluseks on töö individuaalne eripära ning selle väärtuse hindamiseks tuleb leida objektiivne viis – ühemõttelised eeskirjad, kriteeriumid ja näitajad, mis aitavad saavutada suurema objektiivsuse ja lõpetavad selgete õiguslike meetmete abil diskrimineerimise. Oluline vahend selleks on kutseala ja ametikoha väärtustamine ja neile õige hinna määramine. Mõnedel kutsealadel makstav väike palk muudab need ebaatraktiivseks, seepärast mehed väldivad neid üldiselt ja naised asuvad nendel tööle. Olukorra parandamine parandaks naiste majanduslikku sõltumatust. Näiteks õdede või õpetajate teenuste eest makstav madal hind on vastuvõetamatu, sest see ei ole absoluutselt vastavuses nende olulisusega ühiskonna arengus. See on valdkond, kus nii komisjonil kui ka liikmesriikidel on oma kohustused täita.

Romana Jordan Cizelj (PPE-DE). - (SL) Daamid ja härrad! Ma soovin alustuseks öelda, et minu arvates on täiesti sobimatu olukord, kus naised teenivad keskmiselt 15% vähem kui mehed, ja erasektoris on see erinevus isegi 25%. Lubage mul sellega seoses rõhutada, et minu kodumaal Sloveenias ei jää naiste haridustase meeste omast maha – seega tuleb midagi ette võtta. Paljud inimesed küsivad tõenäoliselt, miks on vaja võtta meetmeid Euroopa tasandil ja miks ei saa jätta seda probleemi liikmesriikide lahendada. Üks põhjus on see, et erinevuste

vähenedamine võtab liiga kaua aega, teine põhjus seisneb selles, et enamikus liikmesriikides osaleb poliitikas liiga vähe naisi, et sooprobleemile pöörataks piisavat tähelepanu.

Vähemus saab oma probleemid usaldusväärselt esile tuua vaid siis, kui ta moodustab mingis institutsioonis, näiteks parlamendis või valitsuses, vähemalt 30%. On palju Euroopa riike, kus naiste esindatus poliitikas on alla 30%. Naiste keskmine osakaal liikmesriikide valitsustes ja parlamentides on väiksem kui 30%. Meie esindatus Euroopa Parlamendis on 31%, mis on vaid veidi kõrgem kui kriitiline mass, mida meil on vaja, et valgustada sooga seotud küsimusi tõhusalt. Seetõttu tulebki meil seda siin teha.

Teine küsimus, mida ma endalt küsisin, oli see, et kas väljapakutud meetmed ei ole liiga murrangulised ja kas nad ei ole vastuolus lähimuspõhimõttega. Siin nõustun ma raportööri, kui ta ütleb, et õigusaktid ei ole piisavalt tõhusad ja et neid võiks ja tuleks tugevdada. Meie ettepanekud peavad olema jõulised ja kujutama endast arvestatavat lähtealust, millelt hakata tõelisi põhimõtteid looma. Ma toetan raportööri ettepanekut, et komisjonil tuleks koostada uus õigusakti ettepanek meeste ja naiste võrdse tasustamise kehtivate seaduste kohta hiljemalt järgmise aasta 31. detsembriks, ning ma õnnitlen teda hästi koostatud raporti puhul.

Iratxe García Pérez (PSE). – (ES) Härra juhataja, kaks kuud tagasi arutlesime siin parlamendis soolise võrdõiguslikkuse aastaaruande üle. Üks murettekitavamaid aspekte, mis selles arutelus esile toodi, on tänase aruande teema: see on meeste ja naiste palga erinevus.

On mõtlemapanev, et alates 2003. aastast ei ole meil õnnestunud seda 15-protsendilist palgavahet vähendada. See tähendab, et naine peab töötama aastas 52 päeva rohkem kui mees, et saada sama töötasu.

See on Euroopa Liidus täiesti vastuvõetamatu olukord ja seetõttu tuleb meil ilma vähimagi kahtluseta võtta vastu rangemad õigusaktid ja saavutada karmimad kokkulepped tööandjatega, et püüda seda palgaerinevust kõrvaldada.

Me käsitleme selles vallas peagi teist vaidlusalust teemat. Järgmisel kuul arutame tööaja direktiivi, mis võib samuti osutuda keerukaks, kui mõelda naiste perekonna- ja tööelu ühitamisele. See on kahtlemata üks väga tundlik teema töövaldkonnas. Seetõttu oleme me ka selle suhtes ootusrikkad.

Rumiana Jeleva (PPE-DE). – (BG) Avaldan tunnustust Edit Bauerile suurepärase töö eest seoses soovitud meeste ja naiste võrdse tasustamise kohta. Ma tean, et ta on andnud märkimisväärse panuse selle dokumendi koostamisse, milles võetakse nii palju kui võimalik arvesse tegelikku olukorda; ning ma loodan, et selles esitatud soovitud viiakse ellu.

Minu kodumaal Bulgaarias jääb meeste ja naiste palga erinevus 25 ja 30% vahele ning ehkki Euroopa Liidus näitab üldpilt väiksemat erinevust, on tõsiasi siiski see, et naistele makstakse vähem kui meestele. Miks see nii on? Üks tegureid mõnede suure naistöötajate osakaaluga kutsealade palgastruktuur. Teine põhjus peitub asjaolus, et keegi ei loe ennast olukorra eest vastutavaks ja seega ei pea keegi selle lahendamist oma kohustuseks. Praegu sügavalt juurdunud stereotüübid ja eelarvamused meeste ja naiste tööjaotuse kohta ei lase olukorda lahendada ja leiavad sageli kasutust hoopis probleemi eiramiseks mõeldud ettekäändena.

Mida me saame niisuguses olukorras ette võtta? Nagu raportis öeldud, on esmane kohustuslik tingimus see, et liikmesriikidel tuleb kehtivatest õigusaktidest kinni pidada. Liikmesriigi poliitika peab soodustama võrdsete õiguste rakendamist ja võrdse töötasu maksmist. Teiseks peab töö hindamise ja palga arvestamise läbipaistvus muutuma ettevõtetes töö lahutamatuks, mitte vormiliseks osaks. Ja lõpuks, juhatuse ja töötajate ettevõttesisesel dialoogi ja tõhusa suhtlemise pooldamine eriti väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes peab muutuma nii Euroopa ühiskondades kui ka kogu Euroopa Liidus uue kultuuri tõeliseks osaks.

Ma soovin veel kord kiita proua Bauerit probleemide oskusliku esitamise ja väljapakutud lahenduste eest. Täna teid tähelepanu eest.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Härra juhataja, soovin teid selle arutelu eest tänada. Ma soovin tõstatada ühe küsimuse ja võib-olla saab komisjon sellele vastata. Me räägime võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmisest ja me kõik soovime, et see ka nii läheks. Missugune on komisjoni seisukoht praeguse töökohtade olukorra suhtes? Mulle valmistab muret see, et praegu, kui Euroopa Liidu liikmesriikides kaob palju töökohti, võib olukord muutuda pigem halvemaks kui paremaks, sest inimesed soovivad teenida raha isegi juhul, kui nad saavad seda oma tegelikust väärtusest vähem. Ma soovin, et komisjon seda teemat kommenteeriks.

Tahaksin tõstatada küsimuse diskrimineerimise kohta, mis puudutab kindlasti nii mehi kui ka naisi: teemaks on avalik sektor versus erasektor, kus tingimused on väga erinevad. Neil on erisugused pensionõigused ja tagatised ning mõnikord ei ole lahknevused vaid soolised, ehkki mul on hea meel, et see raport käsitleb soolisi

erinevusi; kindlasti aga seisneb minu mure selles, et praeguses olukorras võib see probleem veelgi süveneda, mitte laheneda.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Härra juhataja, volinik, sama töö eest saadud palga erinevus naiste ja meeste vahel on 15%. Naisjuhtide puhul on see erinevus kuni 20% ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete naisjuhtide puhul isegi kuni 30%.

Rohkem kui üks laps on 28%-l tööstuses hõivatud naisteadlastest ja vaid 34%-l seal töötavatest naistest.

Volinik, kui naised on sünnitus- ja raseduspuhkusel, siis selle ajaga seotud toetuste arvutamiseks kasutatav aasta keskmine protsent tekitab kahjumi hoolimata selle ajavahemiku olulisusest sotsiaalhoolekande jaoks. Emasid ei tohi karistada selle eest, et nad on lapsed sünnitanud ja hoolitsevad nende eest nende esimestel elukuudel.

Samuti olen seisukohal, et lapsehooldustasu ei tuleks maksta mitte ainult nendele naistele, kes on enne sünnitust viimase 12 kuu jooksul töötanud. Ma arvan, et laps ei ole süüdi selles, kas ema on töötanud selle aja jooksul või mitte. Eelkõige usun aga, et ei tohi olla mitte mingisugust diskrimineerimist seoses laste õigusega sündida.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Ma võin ainult korrata seda, et juba 1974. aastal võeti vastu dokumendid, millega kohustatakse liikmesriike maksma meestele ja naistele sama töö eest võrdset tasu. Ehkki möödunud on rohkem kui 30 aastat, ei ole olukord muutunud. Lisaks on minu kodumaal Leedus alustatud pensionisüsteemi reformimist. Osa summast, mida töötajad maksavad riiklikku pensionikindlustusfondi, kantakse üle erasektori pensionikogumise fondi. Mõne aastaga on selgeks saanud, et kui tahta saada nendest fondidest võrdväärset annuiteeti, tuleb naistel tasuda osamakseid 35% rohkem kui meestel, sest naised elavad kauem. Lisaks on nendest fondidest lahkumisega sama lugu nagu orjusest vabanemisega – see on võimatu; juba see iseenesest on inimõiguste ja valikuvabaduse rikkumine. Peale Leedu kasutab samasugust sool põhinevat süsteemi vaid Bulgaaria.

Pärast nende juhtumite uurimist palun komisjonil näidata üles initsiatiivi ja pakkuda välja lahendused.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Volinik, daamid ja härrad, ärevusttekitav on asjaolu, et Euroopa Liidus peavad naised töötama peaaegu kaks kuud kauem kui mehed, et teenida sama palju. Ehkki Euroopa on välja suremas, ei jää meil muud üle kui tõdeda, et naiste ja lastega perede diskrimineerimine püsib kuni 25% tasemel, kuigi naiste õppetulemuste paremus meeste ees on suhtes 60 : 40. Proua Bauer on märkinud, et nn meeste kutsealadel alahinnatakse naiste tööd harjumuspäraselt ilma ühegi objektiivse põhjusega. Kui aga põhjus on selles, et naistel puudub tööstaaž, kuna nad on pühendanud selle aja oma perekonnale, tuleb küsimust põhjalikult käsitleda. Perekonda ei tohiks puudeks pidada.

Proua Baueri raport on muljetavaldav ja tema põhjendused diskrimineerimisvastaste õigusaktide läbivaatamise alustamiseks on veenvad. Toetan ka ettepanekut, et juurdepääs ELi fondidest rahastatavatele riigihankepakkumistele ja projektidele tuleks teha tingimuslikuks, s.t kõnealune ettevõtte peab suutma näidata, et tema palgapoliitika ei ole diskrimineeriv. Usun, et see on viis, kuidas muuta tööandjate arusaama soolistest stereotüüpidest, eriti erasektoris. Ma soovin tänada raportööri väga professionaalse raporti eest.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Härra juhataja, seda olulist küsimust arutades on tavapärane, et sellel teemal on sõna võtnud vaid kaks meest. Härra Bloomi sõnavõtt oli nii mehine, et raske oli temaga nõustuda.

Me käsitleme aga väga olulist raportit. Meil on arutusel raport, mille põhjal me teame, et töö on suur väärtus, et seda tuleb küllaldaselt määral tasustada ning et see tasustamine peab olema diferentsitud niisuguste kriteeriumide alusel nagu töö iseloom, töö tegemise tulemuslikkus ja võime luua lisandväärtust, kuid mitte soolistel alustel. Liikmesriikides on toimumas siiski ka muutused. Lubage mul nimetada oma kodumaad, kus me kehtestasime alles hiljuti soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte, mis võimaldab isal võtta lapsehoolduspuhkust; see näitab, et me liigume õiges suunas ja mööda õiget teed.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Härra, juhataja, naised ei saa meestega võrdväärse töö eest võrdset palka. Nende tasu on aga väiksem ka selle pärast, et nad töötavad madalamalt tasustatud sektorites ning teevad halvema kvaliteediga ajutisemat laadi tööd. Tasu ebavõrdsus toob kaasa ka ebavõrdsuse sotsiaalsetes tingimustes, eriti pensionides. Ühest küljest makstakse neile sama töö eest vähem palka ja teisest küljest on nende tööstaaž emadusest tulenevate kohustuste tõttu väiksem; need on mõlemad naiste vaesuse põhjused pensioneas. Seetõttu on ebavõrdne tasustamine naistele kahekordselt kahjulik.

Ma soovin märkida, et õigusaktid keelustavad tavaliselt diskrimineerimise, kuid tegelikkuses jätkub see endiselt. Põhiküsimus seisneb seega õiguse praktilises jõustamises.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). - (PL) Puudub põhjus naiste selliseks diskrimineerimiseks ja see ei ole teema, mille üle arutleda. Kolm kiiret mõtet: majanduslikust seisukohast peaks tasu vastama töö tulemustele olenevalt osutatud teenusest, ükskõik kes seda teeb. Teiseks, Euroopa vananeb, meeldigu see meile või mitte. Võib-olla peaksime kaaluma soodustuse kehtestamist naistele, kes teevad meestega ühesugust tööd, kuid kes on otsustanud saada samal ajal lapsed ja need üles kasvatada, aidates säilitada rahvastikku. Kolmandaks, hea näide selles küsimuses on akadeemilised institutsioonid – või vähemalt need, mida mina tean –, kus antakse võrdsed võimalused ja tasu põhineb tulemustel. Võib-olla saaks seda mudelit laiendada ka teistesse sektoritesse.

Andrzej Jan Szejna (PSE). – (PL) Härra juhataja, ma soovin ühineda nende meeshäältega, mida on tänases arutelus kahjuks väga vähe kuulda olnud ja mis väljendavad arusaama, et avaliku arutelu korraldamine niisugusel olulisel teemal nagu palk, naiste ja meeste võrdne tasustamine ning selle poliitilisse päevakorda võtmine on üks olulisemaid küsimusi ja õigusi, mis on tagatud liikmesriikide ja Euroopa Liidu õigusaktides.

Ma võin öelda nagu kõik teised, et ei ole nõus palgamäära sõltumisega soost. See võib sõltuda haridusest ja kogemustest, kui mitte mingil juhul soost. Ma olen aru saanud, et liikmesriikide ja ELi õigusaktid on selles küsimuses üsna põhjalikud ja paljudel juhtudel võib öelda, et isegi väga põhjalikud, kuid mulle valmistab muret see, et neid ei jõustata, neid ei rakendata tegelikkuses, sest niisugune tava puudub. Euroopa Kohus on sageli toonitanud, et neid ei jõustata. Seega pole asi mitte õigusaktide juurdetegemises, vaid nende järgimises.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Härra juhataja, siin parlamendis sarjatavat palgaerinevust on seda raskem mõista, et kõikides liikmesriikides paistavad noored naised tänapäeval koolis silma palju paremate tulemustega kui mehed ning nende osakaal koolilõpetajate seas on suurem.

Samal ajal soovin ma rõhutada nagu teisedki, et meil on alates 1975. ja eriti alates 2006. aastast olnud tugev õiguslik alus, mis on lubanud mul aastatel 1975–1980 julgustada minu kodumaal diskrimineeritud naisi alustama õigusmenetlust oma tööandja vastu eelkõige avalikus sektoris. Neile maksti tagasiulatuvalt sadu miljoneid Luksemburgi frankides – vääringus, mis oli tollal kasutusel.

Seega peaksime võtma kasutusele need usaldusväärsed kehtivad õigusaktid – isegi kui see tähendab nende täiustamist –, kiites heaks meie raportööri suurepäraseid soovitusi.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Daamid ja härrad, ma soovin tänada arutelu eest, milles käsitleti probleemi, mis on lihtsalt vastuvõetamatu. Puuduvad tegelikud või õigustatud põhjused, miks peaks jätkuma olukord, kus naiste keskmine palk on endiselt väiksem kui meestel. Arutelus tõite te esile palju lähenemisi ja küsimusi, mis on seotud palgaerinevusega, ning ma arvan, et sellest oli võimalik selgelt näha, kui keeruline see teema on.

Ma soovin öelda, et kõnealune küsimus on Euroopa poliitikas päevakorral sellepärast, et komisjon on käsitletud seda teemat asja paljudes oma dokumentides, samuti sellepärast, et komisjon valmistab praegu ette kehtivate õigusaktide võimalikku üksikasjalikku läbivaatamist, ja mõistagi sellepärast, et Euroopa Parlament on tõstatanud selle teema tänu proua Baueri raportile, mille eest ma avaldan veel kord kiitust. Samas on põhjus aga ka selles, et Lille'is eesistujakolmik mitte ainult ei avaldanud, vaid ka võttis vastu tegevuskava, mille kohaselt on see teema aktuaalne kolmel üksteisele järgneval eesistumisperioodil ehk Prantsusmaa, Tšehhi ja Rootsi eesistumise ajal.

Daamid ja härrad, ma soovin veel öelda, et lisaks tegevuskavale esitasid üksikud liikmesriigid Lille'is toimunud arutelus palju konkreetseid meetmeid nimetatud valdkonnas, millest mõned, peab ütlema, olid väga pöördelised ja minu arvates paljutootavad.

Daamid ja härrad, soovin teid veel kord tänada mulle antud sõna ja arutelu eest; tahaksin öelda, et komisjon on täiesti valmis tegema parlamendiga kõnealuses küsimuses koostööd, et alustada selle ebaõiglase ja lubamatu olukorra järkjärgulist kõrvaldamist.

Edít Bauer, raportöör. – (SK) Daamid ja härrad, soovin teid tänada väga huvitava arutelu eest. Lubage mul teha mõned märkused. Esiteks, õigusaktid üksi ei lahenda seda probleemi. Nagu juba öeldud, on reguleerimiseks palju põhjusi, kuid loomulikult ei ole mõningaid majanduslikke probleeme võimalik õigusaktide kaudu lahendada.

Samuti nõustun ma, et kahtlemata tuleks meil kehtivaid õigusakte paremini kasutada. Nende õigusaktide pikk ajalugu näitab aga selgelt, et need ei ole praegusel kujul väga tõhusad. Peale õigusaktide ei ole meie

käsituses ühtegi teist vahendit. Seega on meie ilmselge ülesanne tagada, et olemasolevad õigusaktid aitavad selle pikaajalise probleemi lahendamisele kaasa, nii et tööturg muutub õiglasemaks.

Ma soovin teha teema kokkuvõtteks viimase märkuse. Paljud kolleegid on toonitanud, et niisuguse vahetegemise jätkumine on võrdõiguslikkuse seisukohalt vastuvõetamatu. Mina aga soovin rõhutada teist vaatenurka, kõnealuse teema teist aspekti – selleks on majanduslikule konkurentsivõimele kohaldatavad nõuded, sest võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõte on sätestatud Rooma lepingus õiglase majandusliku konkurentsivõime nõudena. Ma arvan, et see on vastus nendele kolleegidele, kes on rõhutanud, et tööturg toimib erinevate nõuete alusel.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval, 18. novembril 2008.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

John Attard-Montalto (PSE), kirjalikult. – ELis on ulatuslik meeste ja naiste võrdse tasustamise õiguslik raamistik. Probleem seisneb jõustamises.

Üldiselt ollakse nõus, et sooline diskrimineerimine palga alusel on kehtivate õigusaktide tulemusel vähenenud. Kaudne diskrimineerimine on aga endiselt probleem. See tuleneb enamasti majanduslikust segregatsioonist ja niisuguste juhtumite korral on õigusaktide kohaldamine piiratud. Õigusliku raamistiku hindamine näitab, et õigusaktides käsitletakse naiste ja meeste palga erinevust eri moodi.

Ehkki kehtivatel õigusaktidel on rangelt võttes sama kohaldamisala, on praegustes direktiivides märgatavad erinevused:

- a) 1975. aastal peeti naiste ja meeste palga erinevust majandusliku konkurentsivõimega seotud teemaks, ühisturu rajamise ja toimimise lahutamatuks osaks, samal ajal kui
- b) 2006. aasta direktiiv põhineb võrdse kohtlemise ja võrdse võimaluse põhimõttel.

Andmed näitavad püsivat erinevust meeste ja naiste töötasu vahel. Viimaste näitajate kohaselt erineb meeste ja naiste keskmine brutopalk tunnis 15%. Erasektoris esineb palgavahet sagedamini ja erinevuse määr ulatub 25%ni.

Naiste ja meeste palga erinevust tavatsetakse selgitada individuaalsete erinevustega, näiteks vanuse, hariduse ja kogemusega. Tõendid viitavad siiski sellele, et need on naiste ja meeste palga erinevuse püsimises üsnagi väikse tähtsusega.

Petru Filip (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Naiste ja meeste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõte on teema, millel on hiljuti ühinenud Ida-Euroopa riikides teatud kõrvaltähendus. Töötulemusi võrreldakse endiselt peamiselt meeste saavutuste põhjal. Seda väljavaadet ei ole lihtne muuta endistes kommunistlikes riikides, kus režiimi propagandapüüdluste tõttu on kollektiivses teadvuses võetud omaks täiesti kunstlik võrdõiguslikkuse mudel. Järjepidevuse puudumine ja kommunistliku korra ajal propageeritud primitiivne võrdõiguslikkus õhnestavad praegusi taotlusi, mille eesmärk on edendada naiste ja meeste võrdset kohtlemist.

Nimetatud aspektidele tuginedes arvan, et tänapäeval peavad kõik soolise võrdõiguslikkuse edendamise nimel tehtud jõupingutused rajanema ulatuslikumal hariduslikul alusel, mis laseb pakkuda ühenduse kodanikele mittediskrimineeriva kohtlemise kohta realistlikke süsteemimudeleid. Selle põhimõtte rakendamiseks kogu ühenduses tuleb Euroopa institutsioonidel teha rohkem, kui vaid korraldada Euroopa võrdse palga päeva.

Zita Gurmai (PSE), kirjalikult. (HU) Ei ole juhus, et üks põhielemente meeste ja naiste võrdõiguslikkuse juhistes 2006–2010 on püüie kõrvaldada sugude vaheline palgaerinevus. Meeste ja naiste palga erinevuse probleem on tõsisem kui võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõte. Selline palgavahe kajastab tööturul täheldatud suurt ebavõrdsust, mis puudutab eelkõige naisi. See näitab Euroopa demokraatia suurt defitsiiti.

Probleemi lahendamine eeldab keerulisi korraldusi, mida ei saa ellu viia ilma poliitilise otsustavuseta. Kehtivaid õigusakte tuleb täiustada ning nende tegelikku jõustamist edendada ja jälgida.

Võrdse võimaluse põhimõtte saab tõeliselt ellu viia üksnes siis, kui iga liikmesriik näitab üles kindlat poliitilist tahet ning võtab konstruktiivseid meetmeid, et kõrvaldada naiste ja meeste palga erinevus. See on

vastuvõetamatu, et paljudel liikmesriikidel ei õnnestu palgaerinevust ikka veel eritähelpanu alla võtta – ei avalikes aruteludes ega poliitilistes programmides.

Ühiskondliku arutelu algatamine ja harivate kampaaniate korraldamine on möödapääsmatu. Ma palun tungivalt koostada probleemi lahendamiseks poliitiliste meetmete pakett, milles võetaks igapidi arvesse riikide erinevusi ning õigeid, järeleproovitud tavasid.

Me vajame täpsemat ja üksikasjalikumat teavet, et määrata kindlaks asjade tegelik seis ja jälgida hoolikalt edasist arengut. Palgaerinevuse põhjuseid tuleb uurida ja saadud teavet tuleb seejärel kasutada selleks, et heita diskrimineerimise probleemile valgust, lahendada see ja edaspidi sellest hoiduda.

Livia Járóka (PPE-DE), kirjalikult. – Ma soovin kiita proua Bauerit tubli töö eest Euroopa Komisjonile võrdse tasustamise põhimõtte kohaldamist käsitlevate oluliste soovitude koostamisel. Palgaerinevus mõjutab suurel määral naiste staatust majanduslikus ja sotsiaalses elus ning kujutab endast takistust võrdse majandusliku sõltumatus saavutamisel.

Euroopas on palju valdkondi, kus naised mõjutab ainult sool põhinev palgaerinevus. Naised saavad erinevat tunnitasu nii uutes kui ka vanades liikmesriikides. Erinevusi võib näha sissetuleku jagunemises meeste ja naiste vahel: 20% naistest ja 40% meestest Euroopas saab sarnast kõrgetasemelist palka. Teine silmatorkav palgaerinevus seisneb sektoripõhises soolises segregatsioonis, sest kolmes sektoris on pooltel ametikohtadel ülekaalus mehed.

Ja lõpetuseks, naiste liigne esindatus – 30% – osalise tööajaga töökohtadel mõjutab tööturu osamakseid. Need arvud on isegi hullemad, kui rääkida teatava etnilise taustaga naistest, näiteks romidest. Ehkki ELi õiguslik raamistik võrdse tasustamise kohta on põhjalik, makstakse Euroopa Liidus naistele ikkagi vähem palka kui meestele – isegi kui neil on ühesugused oskused ja sama haridus –, mis näitab, et õigusaktide täiustamine nende tõhususe suurendamise kaudu on põhieesmärk, mis vajab saavutamist.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), kirjalikult. – Naiste ja meeste palga erinevus Euroopa Liidus on murettekitavalt suur. Selle vähendamiseks on tehtud mõned algatused, kuid erinevuse kahanemise kiirus on siiski liiga väike. Parlament on korduvalt palunud komisjonil midagi ette võtta. Palgaerinevuste raportis on esitatud palju konkreetseid viise, kuidas EL saaks probleemi käsitleda.

Oluline on määratleda selgemalt ja üksikasjalikumalt niisugused mõisted nagu pensionierinevus, otsene palga alusel diskrimineerimine ja kaudne palga alusel diskrimineerimine, et meil oleks naiste ja meeste palga erinevuse käsitlemiseks paremad vahendid.

Praegu puuduvad meil täpsed statistilised andmed, mille abil olukorda hinnata. Liikmesriigid ja komisjon peaksid oma statistikat parandama, sama peaksid tegema ka eraettevõtted. Ettevõtetelt tuleks nõuda korrapärase palgaauditite korraldamist ja nende tulemuste avalikult kättesaadavaks tegemist.

Teine võimalus, kuidas me saame aidata seda probleemi lahendada, on lisada direktiivi 2006/54/EÜ artiklisse 26 (diskrimineerimise vältimine) eraldi viide diskrimineerimisele palga alusel.

See on lihtsalt lubamatu, et naised teenivad Euroopa Liidus keskmiselt 15% vähem kui mehed. Juhtorganina peame selle ebaõigluse parandamiseks midagi ette võtma.

23. Aktsiisimaksu üldine kord (arutelu)

Juhataja. Järgmine päevakorrapunkt on majandus- ja rahanduskomisjoni nimel Astrid Lullingi koostatud raport (A6-0417/2008) ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, mis käsitleb aktsiisimaksu üldist korda (KOM(2008)0078 – C6-0099/2008 – 2008/0051(CNS)).

Astrid Lulling, raportöör. – (FR) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, see direktiivi ettepanek, millega tahetakse asendada 1992. aasta direktiivi, on ette nähtud eelkõige selleks, et viia õigusaktidega vastavusse 1. aprillist 2009 kasutusele võetav aktsiisiga maksustatud toodete liikumise elektrooniline kontrollsüsteem – seesama kuulus aktsiisiga maksustatud toodete ringluse ja kontrolli süsteem (EMCS).

See on seetõttu tehniline meede, kuid samal ajal on see samm bürokraatia ja pettuse vähendamise ning menetluse kiirenemise suunas.

Kui jätta kõrvale üksikud muudatusettepanekud, mis ma esitasin, mis heaks kiideti ja mille eesmärk on tagada uue süsteemi toimimises suurem järjepidevus, nõustume me üldiselt selle Euroopa Komisjoni ettepaneku põhimõtetega.

Oma vaatenurka tutvustades on tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon muutnud majandus- ja rahanduskomisjoni raporti palju kohmakamaks, lisades sellesse palju nõukogus arutusel olnud muudatusettepanekuid. Meie jaoks ei saavutatud selle sammuga midagi märkimisväärset.

Poliitilise arutelu mõte seisneb milleski muus. See seondub aktsiisiga maksustatavate kaupade liikumis- ja maksustamistingimustega, eriti mis puudutab eratarbijate ostetud alkoholi- ja tubakatooteid. Euroopa Komisjonil on olnud üks kordki taipu esitada tekst, mis tugineb hiljutisele kohtupraktikale – nimetatud kohtuasja kohaselt on lubatud eurooplastel vedada aktsiisiga maksustatavaid kaupu, mis on ostetud nende elukohaliikmesriigist väljapoole jäävast liikmesriigist, ilma koguseliste piiranguteta, kui need on ostetud eratarbimiseks.

Minu ettepanek ja seisukoht raportöörina on ühemõtteline: ma pooldan täielikult seda komisjoni teksti, mis on selge, täpne ja rajaneb siseturgu reguleerivatel põhimõtetel. Mõned minu kolleegid aga, eriti sotsiaaldemokraadid ja liberaalid, on pidanud vajalikuks esitada soovituslikke piirmäärasid taaskehtestavad muudatusettepanekud, mis taastaksid samasugused maksupiirid kui enne 1992. aastat.

Teoreetilised soovituslikud piirmäärad tähendavad tegelikkuses koguselisi piiranguid. Kuna paljud kolleegid puudusid ja teatavate kolleegide teadmatust kasutati ära, saavutasid nad parlamendikomisjonis enamuse. Minu fraktsioon võttis ühehäälselt vastu otsuse esitada muudatusettepanekud, mille eesmärk on taastada Euroopa Komisjoni esialgsed ettepanekud. Niimoodi käituda oleks ainuõige. Me ei soovi pöörduda tagasi piiride ja tavade juurde, mis kehtisid enne ühtset turgu.

Vastupidi, me soovime meie aega sobivaid lahendusi muu hulgas elektroonilise kaubanduse vallas. Meie sõnum nõukogule peab olema üheselt mõistetav: ärge tehke meie kaaskodanikele ettepanekut astuda ühenduse õigustikus vähikäik.

Sama mõistetamatu näib olevat hoiak, mille on võtnud teatavad sotsiaaldemokraadid ja liberaalid, kes soovivad kaotada viimased allesjäänud maksuvabad kauplused Euroopa Liidu maismaapiiridel. Kahjuks soovib seda ka komisjon, ehkki need kauplused ei häiri ühtset turgu mitte mingil viisil. Nende sulgemine toob aga kaasa tuhandete töökohtade kadumise, eriti Kreeka piiril. Me oleme valinud tõesti hea aja niisuguste ettepanekute tegemiseks!

Halvem on aga alles ees. Majandus- ja rahanduskomisjonis lükkas tolle hetke enamus tagasi isegi minu selle muudatusettepaneku, millega oleks jäetud alles võimalus osta vahemaandumisega reisidel tekkivas olukorras maksuvabalt kaupu nendel reisijatel, kelle lõppsihtpunkt on kolmas riik.

Kui ma lähen Frankfurdi või Pariisi kaudu Luksemburgist Singapuri, siis miks ei saa ma teha maksuvabasid oste lennujaamas, kust lennuk väljub? Pean ütlema, et see on üsna masendav, härra juhataja; ma soovin teile öelda, et mul on sõnavõtuks aega kuus minutit, kuid ma ei kasuta kogu seda aega. Olen kindel, et nüüd, tuginedes enamiku meie kolleegide kainele mõistusele – kahju, et neid kolleegide pole siin –, saame vastu võtta lahenduse, mis on ka tarbijate huvides ning millega ei leiuatataks uusi maksu- ja bürokraatlikke tõkkeid.

Neil, kes hääletavad homme meie mõistlike ettepanekute vastu, on raske selgitada meie kaasmaalastele seda tagasiastatud sammu. Viimased võivad loota minule ja minu kolleegidele, et mõista hukka nende tagurlikud vaated.

ISTUNGI JUHATAJA: ALEJO VIDAL-QUADRAS

asepresident

László Kovács, komisjoni liige. – Härra juhataja, lubage mul kõigepealt tänada raportöör Lullingit ning majandus- ja rahanduskomisjoni raporti eest ning kiiruse eest, millega käsitleti ettepanekut, mis tagab õigusliku aluse aktsiisimenetluse arvutipõhiseks muutmiseks alates 2010. aasta aprillist.

Nii liikmesriigid kui ka komisjon on investeerinud palju aktsiisiga maksustatud toodete ringluse ja kontrolli süsteemi (EMCS). See süsteem asendab praeguse paberkanaljapõhise ringluse järelevalvesüsteemi uue, arvutipõhise süsteemiga.

Üleeuroopaliste võrkude sagedasem kasutamine ettevõtjate ja aktsiiasutuste vaheliseks ning erinevate aktsiiasutuste vaheliseks suhtluseks vähendab aega, mis on vajalik aktsiisikauba liikumise maksustamistoimingu lõpuleviimiseks.

See annab aktsiiasutustele olulise vahendi, mille abil tegeleda tõhusalt pettusega ja seega kaitsta seaduslikku kaubandust. Samal ajal parandab see teenuseid, mida osutatakse maksumaksjale, kes saab kasu nii paranenud õiguskindlusest kui ka reaajas toimuvast teabevahetusest maksuametiga.

Peale nende uute sätete uuendatakse ja täiendatakse esitatud direktiiviga kindlasti vana, 1992. aasta horisontaalset aktsiisidirektiivi. See lihtsustab ja ajakohastab aktsiisimenetlust – vähendades eriti nende ettevõtjate aktsiisikohustusi, kes tegelevad piiriülese kaubavahetusega –, seadmata sealjuures ohtu aktsiisikaupade kontrollimist.

Kuna komisjon esitas aktsiisi kohta uue ja ajakohase õigusliku raamistiku, siis tuli mõningaid õigusaktis sisalduvaid poliitilisi küsimusi loomulikult uuesti arutada.

Nende hulka kuuluvad punktid, mis on seotud maismaal asuvate maksuvabade kauplustega, transiitlennujaamade staatusega ning suunistasemete säilitamisega, tänu millele saab eristada, kas aktsiisikaup on mõeldud isiklikuks kasutuseks või leiab tarvitust kaubanduslikel eesmärkidel.

Paljud Euroopa Parlamendi esitatud muudatusettepanekud on vastavuses teksti üldiste põhimõtetega, mis lepidi kokku ECOFINi 4. novembri 2008. aasta koosolekul, või on sama eesmärgiga. Need on ka komisjonile vastuvõetavad.

Seetõttu olen veendunud, et ettepaneku saab peagi vastu võtta ja et EMCSi saab õigel ajal kohaldama hakata.

Manuel António dos Santos, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamuse koostaja. – (PT) Ma kasutan kahest minutist esimest selleks, et nimetada kiiresti peamised põhimõtted minu koostatud arvamuses, mille tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon võttis vastu ühehäälselt.

Need põhimõtted on järgmised: suurendada kaupade ja teenuste tootmise ning levitamise tõhusust, peamiselt bürokraatia vähendamise teel; täiustada kehtivaid eeskirju ja kohandada neid praeguste tingimustega, eelkõige selleks, et hõlbustada riskipõhiste järelevalvemenetluste kasutuselevõttu riiklikes ametiasutustes; lihtsustada menetluskorda ja muuta ühendusesisene kaubandus läbipaistvamaks, suurendades õiguskindlust ja õiglasi eeskirju, ja viimaseks, maksu kogumise ja tagastamise süsteem ei tohiks tekitada diskrimineerivaid tingimusi ja selles tuleks vältida topeltmaksustamist.

Need olid tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni nimel koostatud ning majandus- ja rahanduskomisjonile esitatud arvamuse juhtpõhimõtted. Ma kordan, et tööstuskomisjonis valitses arvamuse osas suur üksmeel.

Seetõttu pean ma Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni liikmena ütleva – kasutades selleks oma teist minutit –, et ma ei mõista proua Lullingi tähelepanekut, mille kohaselt kehtestasid koguselised piirangud sotsiaaldemokraatide fraktsioon ja Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon – ja ainuüksi nemad. Nendeks ei olnud üksnes sotsiaaldemokraatide fraktsioon ja ALDE fraktsioon, sest vähemasti tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonis tegid seda kõik, kui võtta arvesse, et minu arvamus võeti vastu ühehäälselt, nagu ma ütlesin.

Ma leian, et koguseliste piirangute väljajätmine on tõepoolest erakordne, sest nagu me teame, on niisugust tüüpi kohustusel mitmesugused eesmärgid. Ilmselgelt on esimene neist maksutulu, kuid eesmärgiks on ka kaitsta rahvatervist. Mõistagi peab iga riik kumbagi neist eesmärkidest erineval määral oluliseks.

Seetõttu arvan, et lahendus, milleni me jõudsime (koguseliste piirangute määratlemine), on õiglane ja tasakaalukas ega ole ülemäära soodne ühelegi konkreetsele riigile. Samuti ei kahjusta see selliseid riike, kellel on selles küsimuses selgelt teistsugune arusaam kui riigil, mida proua Lulling esindab ja mida loomulikult mina esindan. Tema riigi soov ei saa ilmselgelt seada ettepoole Euroopa Liidu teiste liikmesriikide üldistest soovidest.

Ütlen kümne sekundi sisse mahtuva lõppmärkusena, et sotsiaaldemokraatide fraktsioon toetab ilmselgelt siseturgu ja selle laiendamist ega arva, et tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonis või majandus- ja rahanduskomisjonis vastuvõetud ettepanekud võiksid siseturule kahjulikult mõjuda.

Bill Newton Dunn, siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni arvamuse koostaja. – Härra juhataja, Euroopa Parlament kaitseb üksikisikuid ning väikseid organisatsioone ja ettevõtteid – vastupidiselt valitsustele, kes soovivad

neile ebamugavad asjad ära kaotada – ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon on sügavalt veendunud, et maismaa-välispiiridel asuvatel kauplustel tuleks lubada alles jääda. Neid tuleb paremini kontrollida, nii nagu mis tahes kontroll kuritegevuse üle peaks olema Euroopa piiridel tõhusam, kuid see pole põhjus nende kaotamiseks.

Teiseks, õhu- või merereisidest rääkides on siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon kindlal seisukohal, et reisijatel – pidades silmas nende lõppsihtpunkti, mitte vahemaandumise kohta – tuleks lubada osta kaupu maksuvabalt, sest see aitaks väikestel piirkondlikel lennujaamadel tulu suurendada. See võib olla valitsustele ebamugav, kuid me kaitseme seda väga kindlalt.

Kolmanda ja viimase punktina, millel ma soovin peatuda ja mida komisjon ei käsitlenud kahjuks 2006. aastal asjaomase õigusakti konsultatsioonidel, soovin öelda, et komisjoni pakutavad aktsiisivabastused tuleks välja jätta. Miks ta neid ei käsitlenud? Miks ei korraldanud ta enne asjaomase ettepaneku tegemist mõjuhindamist selle kohta, mida need kaasa tooks?

Zsolt László Becsey, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (HU) Aitäh, härra juhataja. Ma soovin avaldada kiitust nii komisjonile kui ka raportööridele nende töö eest ning usun, et see elektrooniline ajakohastamise süsteem on õigeaegne ja toob suurt kasu.

Ma soovin teha kaks märkust. Esiteks laskem siseturul toimida. Kui maksuregistri töö ja teabevahetus sujuvad, siis usun, et üksikisiku poolne kaubavedu isiklikuks otstarbeks ei tekita suurt kahju. Kui keegi maksab kusagil pärast kaupade isiklikuks otstarbeks ostmist aktsiisimaksu, siis hakkavad hulгимүүгihinnad ja osaliselt erinevad käibemaksumäärad niikuinii omavahel konkureerima.

Kõigele ei ole vaja piiranguid seada ja täiesti mõttetu on levitada halbu uudiseid kõrgete hindadega riikide riigikassa kaitsmise ettekäändel. See oleks iseäranis Schengeni ruumis väga kummaline, kui me näeksime vaeva politsei- või tollikontrolliga, sest me teame, et on olemas mitmed teistsugused meetodid veokite lasti uurimiseks. Seega ei näe ma suunaval nimekirjal mõtet.

Minu teine märkus puudutab asjaolu, et ka mina toetan siseturult lahkuvate kodanike õigust osta maksuvabasid kaupu, kui nad sellelt turult lahkuvad. Mis puudutab reisimist mööda maismaad, siis ma ei usu, et see põhjustaks ulatuslikku salakaubavedu või et naaberliikmesriigid kannataks suurt kahju selle tõttu, et hinnad on naabruses olevates kolmandates riikides tunduvalt madalamad kui Euroopa Liidu liikmesriikides. Seega ma ei arva, et tekiks tööstusliku mahuga võrreldav kaupade väljavedu.

Leian, et sama kehtib ka lennujaamade kohta, sest ei registreeritud ega kaasaskantavas pagasis ei ole võimalik kaasa võtta nii suures koguses kaupu, et meil tuleks keelustada nende viimine väljaspool tolliliitu asuvatesse kolmandatesse riikidesse. Täna, härra juhataja, võimaluse eest kõneleda.

Elisa Ferreira, *fraktsiooni PSE nimel.* – (PT) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, ma soovin kõigepealt tunnustada põhiraportööri Lullingit ja variraportööri Benoît Hamoni ja Olle Schmidti. Möödapäasmatutel põhjustel ei saa minu kolleeg Benoît Hamon täna siin olla, seega püüan edasi anda tema seisukoha – mis on ka meie fraktsiooni seisukoht – küsimuses, mis väärrib kogu meie tähelepanu. Tegelikult on aktsiisimaksuga maksustamine väga õrn teema.

Aktsiisimaksust rääkides tuleb meil meeles pidada, et see kehtib selgelt määratletud tarbekaupade ja teenuste – tubakatoodete, alkoholi ja energiatoodete – kohta.

Komisjoni ettepanekuga muudetakse 1992. aastast pärit teksti. Nende toodete siseturg on alates sellest ajast märkimisväärselt muutunud. Täheldada tuleb ka seda, et uus tehingute juhtimise ja kontrollimise elektrooniline süsteem on väga teretulnud muutus ning see peaks lihtsustama süsteemi toimimist nii ettevõtjate kui ka maksuasutuste hulgas, nagu volinik äsja ütles.

Mis puudutab vormilisemaid aspekte – sealhulgas dokumentide edastamise tähtaegu, ettevõtjate eeskirju finantstagatiste seadmise kohta jne –, siis väärivad komisjoni ettepanek ja raportööride raport kiitust ja toetust, sest need kujutavad endast tõelist ja kasutoovat edasiminekut.

Kui rääkida aga aktsiisimaksudest, siis poliitiline sisu ei tohiks piirduda üksnes vormiliste aspektidega, nagu ütles juba kolleeg Manuel António dos Santos. Selle ettepanekuga hõlmatud kaubad on tundlikud kaubad, mille müüki ei tohiks mõjutada pelgalt konkurentsijõud. Seda silmas pidades soovin ma seepärast keskenduda kahele ilmekale näitele. Esimene neist puudutab nende kaupade isikliku veo suunistasemeid ja teine eeskirju, mis kehtivad Interneti-müügi kohta.

Nendes küsimustes me kindlasti raportööriga ei nõustu.

Alkoholi, tubakatoodete ja ka kütuse maksustamise erinevused on liikmesriigiti väga suured ja seetõttu lahknivad ka jaemüügihinnad. Selle näiteks võib nimetada kasvõi sigaretipakki, mille hind liidu sees võib maksumäära märkimisväärsest varieerumisest tulenevalt ulatuda ühest kuni seitsme euroni.

Tavaliselt makstakse aktsiisimaks riigis, kus kaubad on ostetud, välja arvatud kaubad, mida on transporditud Euroopa Liidu sees. Praeguste eeskirjade kohaselt tuleb järgida teatavaid koguselisi piiranguid, muidu võidakse eeldada, et kaupu veetakse kaubanduslikel eesmärkidel.

Komisjoni ettepanekuga tahetakse need koguselised piirangud kaotada ja selle konkreetse aspektiga on raportöör Lulling nõus. Majandus- ja rahanduskomisjon aga seda seisukohta ei jaganud. Variraportööride Benoît Hamoni ja Olle Schmidt ja ka minu enda initsiatiivi tulemusel nõustusime nende piirangute leevendamiseks.

Liberaliseerimine võimaldab mõnedel tarbijatel osta neid kaupu odavamalt. See on aga põhjendamatu juhtudel, kui see võib ohustada liikmesriigi rahandust või rahvatervise eesmärke, mida liikmesriikidel on õigus kaitsta. See on põhjendamatu ka siis, kui see võib toetada halli turgu, millest me kõik peaksime hoiduma.

Seetõttu jõudis komisjon lõpuks otsusele säilitada piirangud mõistlikul tasemel, milleks on 400 sigaretti ja 45 liitrit veini inimese kohta. Need on kogused, mis on ette nähtud isiklikuks tarbimiseks. Selle tulemusena ei mõjuta ettepanek reisijaid, kes ostavad kaupu nimetatud piiridesse jäävas koguses.

Samal põhjusel ei toeta me Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni esitatud muudatusettepanekut 68, milles soovitakse maksustada kaugmüük müüja riigis, mitte tarbija riigis, eriti kui tehing on sooritatud Interneti vahendusel. See kujutab endast maksustamise üldpõhimõtete (põhjendamatu) muutmist. See muudatusettepanek annaks võimaluse hallil turul märkimisväärselt laieneda ja seetõttu tuleb see kindlasti tagasi lükata.

Lõpetuseks pean ma rääkima maksuvabadest kauplustest. Rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtte kohaselt võivad maksuvabad kauplused olla üksnes sadamates ja lennujaamades, et neid oleks võimalik parimal viisil kontrollida ning vältida pettuse ja kuritegude riski. Seetõttu peame andma inimestele piisavalt aega harjuda ja sel põhjusel teeme me Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni nimel ettepaneku kehtestada üleminekuperiood liikmesriikides, kus on veel maksuvabad müügikohad, võimaldades neil samm-sammult uue olukorraga kohaneda. Niisiis soovitame kehtestada selleks kuupäevaks 1. jaanuari 2017, et ühisele korrale saaks läheneda järk-järgult.

Usume, et see on sobiv lähenemisviis. See on saavutatud üksmeeles. Selleni ei jõutud küll ühehäälselt, kuid majandus- ja rahanduskomisjoni enamus võttis selle vastu ja ma loodan, et see võetakse vastu ka homsel täiskogu hääletusel.

Olle Schmidt, fraktsiooni ALDE nimel. – (SV) Härra juhataja, volinik ja Astrid Lulling, me kohtusime taas selles küsimuses. Mõistagi ei ole see esimene kord, kus proua Lulling ja mina ei nõustu üksteisega selles osas, missugune peaks olema aktsiisimaksu vorm Euroopas. See on aga tõenäoliselt esimene kord, kus ma tunnen, et enamus on minu poolel. Asjadest ette rutata on ohtlik, kuid me näeme peagi, kuidas need lähevad.

Uue tehnilise süsteemi EMCSi suhtes oleme täielikult üksmeelel. Kuid meie seisukohad lahknivad suuresti sellises tundlikus valdkonnas nagu impordikvoodid.

Kui parlamendikomisjoni seisukoht kiidetakse heaks, on Euroopa Parlament näidanud selgelt, et ta võtab tõsiselt nii liikumisvabadust kui ka kohustust edendada mõistlikku rahvatervisega seotud poliitikat. Nagu maksuteema puhul alati, tuleb leida tasakaal liikmesriikide pädevusse jäävate küsimuste ning selle vahel, mida peetakse meie ühiseks kohustuseks. Kui me toetame hääletusel parlamendikomisjoni ettepanekut, siis see tähendab, et Euroopa Parlament kehtestab põhimõtte, mille kohaselt on tubakatooted ja alkohol teistest kaupadest erinevad kaubad, nagu me enne siin parlamendis kuulsime, ning seega tuleb neid käsitada teistmoodi. Selles ei ole muidugi midagi pöördelist, sest paljud inimesed on rääkinud seda juba pikka aega.

Kui me otsustame impordi soovituslikke tasemeid poole võrra vähendada, kuid säilitame samas piirmäära põhimõtte, jätame me liikmesriikidele küllaldaselt ruumi, et nad saaksid töötada välja oma põhimõtted; samal ajal muudab ühine õigusakt piiriülese kaubavahetuse ettevõtjatele ja üksikisikutele hõlpsamaks. Lihtsamalt öeldes jäetakse Rootsile ruumi selleks, et seada esikohale rahvatervisega seotud küsimused, sel ajal kui Lullingi Luksemburg võib jätkata oma madalate maksude poliitika paketiga. Siseturgu ei saa ehitada, kui selle eeskujuks on alkoholiturism.

Alkoholism ja selle tagajärjed ei ole Rootsi probleem, nagu ma mõnikord kuulen inimesi rääkimas. Hiljuti kuulsime me nõuet võtta jõulisi meetmeid, et võidelda alkoholismiprobleemiga Ühendkuningriigis – sellele peaksid võib-olla mõtlema ka brittidest parlamendiliikmed. Ma arvan, et kätte on jõudnud viimane aeg, et Euroopa Parlament võtaks nendes küsimustes mõistlikuma seisukoha ja annaks liikmesriikidele võimaluse võtta midagi rahvatervise nimel ette.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Härra juhataja, volinik, esindades fraktsiooni Liit Rahvusriikide Euroopa eest, soovin ma juhtida teie tähelepanu kolmele punktile. Esiteks peaksid muutused aktsiisimaksus Euroopa Liidu tasandil andma julgust suurendada kaupade ja teenuste tootmist ja levitamist peamiselt bürokraatia vähendamise teel, kuid samuti lihtsustama riskianalüüsil põhinevate järelevalvemenetluste kohaldamist riiklikes ametiasutustes.

Teiseks on direktiivis väljapakutud lahendused kooskõlas nende nõuetega. Haldusmenetluse lihtsustamine ning teabevahetuse elektrooniline süsteem pakuvad liikmesriikide maksuametitele võimalust kontrollida kõike tõhusamalt ja paremini. Kolmandaks peame toetama raportööri esitatud lahendusi, mis puudutavad aktsiisikaupade kaugmüügi lisamist direktiivi kohaldamisalasse, samuti aktsiisi peatamise korda, mille järgi kohaldatakse vähendatud määraga tagatise kasutajatele, kes vastavad hea tava tingimustele ja kasutavad süsteemi korrapäraselt.

Trevor Colman, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – Härra juhataja, menetluse 2008/0051 (CNS) kohta tehtud komisjoni ettepaneku artiklis 10 on öeldud: „[...] võib liikmesriik [...] otsustada, et tarbimiseks ringlusse lubatud aktsiisikauba pealt makstud aktsiis tagastatakse”. Sellest tulenevalt on proua Lullingi sõnul ettepanekus üldpõhimõttena sätestatud, et aktsiisimaksu tagastamise tingimused määravad kindlaks liikmesriigid.

Artikkel 10 aga jätkub: „[...] tingimusel, et aktsiisi tagastamine [...] ei too kaasa muid aktsiisivabastusi, kui need, mida on nimetatud artiklis 11.” Artiklis 11 osutatakse aktsiisivabastusele diplomaatilistel eesmärkidel, rahvusvaheliste organisatsioonide toetamiseks, NATO relvajõudude toetamiseks, samuti vabastustele, mis sisalduvad erikokkulepetes mitte-ELi riikidega; need aktsiisivabastused on kõik – ma usun, et te nõustuste – üsna spetsiifilised ega toeta vastupidiselt proua Lullingi kinnitusele üldist põhimõtet, et tagastamise tingimused määravad liikmesriigid.

Ettepanekus ei ole aktsiisivabastust liikmesriikide jaoks ning seetõttu avaldan ma heakskiitu parlamendiliikmete muudatusettepanekule 54, millega püütakse parandada silmatorkavat viga selles ettepanekus.

Margaritis Schinas (PPE-DE). - (EL) Härra juhataja, meie ees on järjekordne Euroopa Komisjoni ekstsentriline ettepanek, mis ei kujuta endast midagi muud kui buldooseripoliitikat; selles tehakse ettepanek kaotada kõik maksuvabad kauplused Euroopa Liidu ja kolmandate riikide maismaapiiridel.

Tekib küsimus, miks. Miks te, volinik, sellele mõttele tulite, ja kui juba tulite, siis miks ei esitanud te seda 2006. aastal enda korraldatud konsultatsioonides ega kaasanud seda mõjuhindamisse, mis teil tuli läbi viia uue, parema õigusliku reguleerimise põhimõtte raames?

Seetõttu tuleb teil selgitada, miks peaksime me ütleva sadadele töötajatele, et nad kaotavad oma töökoha, eriti praegusel raskel ajal; teil tuleb selgitada, missugune on siis see siseturule avalduv mõju, mis on nii suur, et te peate kaotama ühe hävitava hoobiga kõik kauplused, mis asuvad maismaapiiridel kolmandate riikidega ja mis vähemasti minu kodumaal Kreekas tegutsevad ülimalt edukalt ilma pettuseta, avaldamata mõju siseturule. Parlament ja fraktsioonid, kes jagavad seda arvamust, peavad kandma poliitilist vastutust ning selgitama töötajatele, miks me tahame need hästi toimivad kauplused ära kaotada.

Mis minusse puutub – nagu ütles proua Lulling üsna selgesti ja nagu ütles siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon üsna selgesti oma raportis –, siis leian, et meile ei ole antud usutatavat vastust, mistõttu me järeldame, et see on mingisugune komisjoni uitmõte. Meile ei ole antud veenvat vastust.

Seetõttu esitan ma nüüd, viimasel minutil palve, et me hääletaksime homme muudatusettepanekute 63, 64 ja 65 poolt, et mitte lasta sellel buldooseripoliitikal teha taas maatasa kõike, mis Euroopa Liidus toimib.

Katerina Batzeli (PSE). - (EL) Härra juhataja, volinik, ma teen konkreetse ettepaneku maismaal asuvate kaupluste aktsiisivabastuse süsteemi kohta.

Volinik, te kehtestate üldise aktsiisivabastuse maismaal asuvatele kauplustele, mis on nende ettevõtete diskrimineerimine ja millel on oluline mõju nendele muidu hästi toimivatele kauplustele, mis täidavad märkimisväärset osa ühiskonnas ja kohalikus tööhõives.

Niisugustes liikmesriikides nagu Kreeka, millel on pikk maismaapiir kolmandate riikidega, on need kauplused tegutsenud sujuvalt ja edukalt pikka aega; sealjuures kontrollivad riiklikud asutused kindlameelselt, kas esineb isiklikuks tarbeks ostmise tingimuste süstemaatilisi rikkumisi, süstemaatilisi väärtegusid ja maksudest kõrvalehoidmise juhtumeid. Ma arvan, et kui võimaldada maksuvabadel kauplustel jätkata tegevust maismaapiiridel, oleks see lahendus, mis oleks kooskõlas ka komisjoni enda ettepanekuga, sest nagu kõikide teistegi poodide puhul, on ka nende kaupluste töökorralduse kontrollimine ja maksude tasumisest kõrvalehoidmise juhtumite tuvastamine sadamate ja lennujaamade kohustus.

Seetõttu olen seisukohal, et eesootaval hääletusel peaksime toetama muudatusettepanekuid 57, 63, 64 ja 65 ja halvimal juhul muudatusettepanekut 69, mille kohaselt pikendatakse nende kaupluste tegutsemise aega aastani 2012.

Colm Burke (PPE-DE). - Härra juhataja, ma tunnen rõõmu aktsiisimaksu üldist korda käsitleva raporti üle. Soovin tuua esile aktsiisimaksu valdkonnas saavutatud edusammud. Kui algne ettepanek oleks ellu viidud, oleks see seadnud reisijatele piirangud, mille kohaselt saaksid nad osta maksuvabu kaupu vaid viimasest lähtelennujaamast enne EList lahkumist. Tegelikult oleks see tähendanud seda, et kui inimene reisib lirmaalt Corkist Pariisi kaudu Dubaisse, saaks ta osta maksuvabu kaupu vaid Pariisist. See oleks hävitanud suure osa liri piirkondlike lennujaamade kasumist, sest kaubandustegevus on paljudes neist peamine sissetulekuallikas. Kahtlemata oleks see kaasa toonud töökohtade kadumise. Selle küsimusega on aga nüüd tegeletud ja seepärast soovin ma kiita raportööri selle eest, et ta on püüdnud meie muresid lahendada.

See on väga tänuväärne edasimineku ajal, mil liri valitsus on kehtestanud uue lennujaamamaksu, millega diskrimineeritakse raskustes olevaid väiksemaid piirkondlikke lennujaamu niigi juba ülekoormatud Dublini lennujaama kasuks. Sellega seoses kutsun ma komisjoni üles uurima selle meetme õiguspärasust ELi konkurentsieeskirjade valguses. Ma avaldan tunnustust proua Lullingi raportile ja komisjonile.

Peter Skinner (PSE). - Härra juhataja, kui mina oleksin proua Lulling ja elaksin Luksemburgis, oleksin ma sama kindlameelselt soovituslike piirmäärade vastu.

Kahjuks elan ma aga saarel, kus levib salakaubandus ning suur osa alkoholist ja tubakatoodetest, mida inimesed ostavad esialgu enda tarbeks, müüakse tegelikult hiljem vaheltkasuga teistele edasi. Ma kardan, et ükskõik mida me ka ei teeks, et need soovituslikud piirmäärad kaotada, saadaks see sõnumi ja märguande salakaubavedajatele, kes tegelevad alkoholi ja sigarettide edasimüüjiga.

Soovituslikud piirmäärad ei pruugi ehk tarbijat kaitsta, kuid need kaitsevad kindlasti lapsi, kes tarbivad sageli alkoholi ja tõmbavad sigarette, mida müüvad neile salaviinamüüjad ja salakaubitsejad, kes on toonud need meie kaguosa piirkonda ning müüvad neid tänavatel, mustal turul ja elamurajoonides peenraha eest, korraga võib-olla üks kuni kaks sigaretti, millest piisab, et lapsed teeksid asjaga algust.

Just nimelt niisugust kaubandust tuleb kontrollida, aga seda saab teha vaid soovituslike piirmäärade kehtestamisega, mille abil me jõuaksime inimesteni, kes üritavad sellise kaubandusega tegeleda ja püüavad neid tooteid politsei ja tolliametnike seljataga salakaubana sisse tuua.

Seetõttu ma usungi, et soovituslikud piirmäärad peavad jääma. Nagu ma ütlesin, ei ole see üksikute turgude lõimimise lõpp, kuid kindlasti loob see parema ettekujutuse sotsiaalsest ühtekuuluvusest ja ühiskondlikust käitumisest; Ühendkuningriigis on palunud seda tolli-, aktsiisi- ja politseiametnikud. Nad on palunud piirmäärad alles jätta, sest need annavad head juhised selle kohta, mida inimesed võivad enda tarbeks sisse tuua.

Tubaka säilivusaeg on vaid kuus kuud, niisiis kui pidada kinni veok, mis on maast laeni täis sigarette, tuleb küsida, kas need on tõesti mõeldud enda tarbeks või müüakse neid kusagil edasi, sealjuures sageli lastele.

Gabriela Crețu (PSE). - (RO) Kolleegid, aktsiisimaksu ja elektroonilise kontrollsüsteemi puhul näib üldiselt olevat tegemist tehnilise küsimusega, kuid neil on ka kindel jõuline poliitiline eesmärk. Et me saaksime neid aga kasutada, tuleb meil võtta arvesse liikmesriikide tegelikku olukorda ja abstraktseid teooriaid. Samal ajal tuleb meil säilitada järjepidevus üldisemates põhimõtetes, mida me oma poliitikas rakendame. Näiteks võib tuua võrdse kohtlemise põhimõtte.

Kõnealune raport täidaks mõlemad tingimused, kui see ettepanek võetakse vastu. See kehtib eriti muudatusettepaneku 69 kohta, milles soovitatakse kuni aastani 2017 säilitada maksuvabad kauplused liidu piiriületuskohtadel väljaspool sadamaid ja lennujaamu. See muudatusettepanek kõrvaldaks erisused õhu- ja merereisijate ning maismaareisijate vahel, sest selline vahetegemine see on täiesti põhjendamatu – mitte ainult majanduslikust ja teoreetilisest, vaid ka praktilisest küljest. Aga nagu juba öeldud, annab see samal

ajal teatavad võimalused piiriäärsete alade elanikele. Need inimesed on oma perifeerse staatuse tõttu üldiselt majanduslikult kehvemas seisus ning kui nende töökohad kaoks, avaldaks see neile veelgi halvemat mõju.

Kolleegid, on mõjuvaid põhjusi, miks te peaksite selle muudatusettepaneku homsel hääletusel heaks kiitma. Võrreldes tohutute kuludega, mida me oleme valmis suurettevõtete päästmise nimel vastuvaidlemata kandma, on selle aktsiisivabastuse finantsiline tagasilöökk tühine.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Härra juhataja, inimeste ja kaupade vaba liikumine on Euroopa Liidu üks suuremaid saavutusi, kuid see ei toimi hästi kaupade puhul, millele liikmesriigid kohaldavad erinevaid tarbimismaksu määrasid. Komisjoni, parlamendikomisjoni, Euroopa Kohtu ja raportööride lahknevad seisukohad kogustega seotud põhimõtete suhtes on näidanud, et senikaua, kuni need maksuerinevused püsivad, ei leia me head lahendust. Mulle valmistab muret see, et komisjon ei ole korraldanud mõjuhindamist, mis laseks meil hinnata halli turu – mis kahjustab meie kodanikke ja mida me ehk kõik tunnistame – majanduslikku ja ühiskondlikku tähtsust. Ma soovin, et selle arutelu tulemusel hakataks alkoholi ja tubakatoodete tarbimismaksu põhimõtteid kooskõlastama; muu hulgas peaks seda tegema terviseriskide pärast. On selge, et kõrge maksumääraga riigid ei saa kiidelda mingisuguste nähtavate edusammudega võitluses alkoholismi vastu.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Härra juhataja, volinik, peatükis IV sätestatakse põhitingimused ja -menetlused, mida kohaldatakse aktsiisiga maksustatud kaupade ringluse ja kontrolli süsteemi raames. Asja uuenduslik külg on elektroonilisel kujul süsteemi ja haldusdokumentide kasutuselevõtmine.

Arvutipõhise süsteemi tõhusa toimimise tagamiseks peavad liikmesriigid kehtestama oma riigi tasandil rakendussüsteemi raames ühtse kataloogi ja andmete struktuuri, et anda ettevõtjatele usaldusväärne kasutajaliides.

Aktiisi peatamise korra alusel toimuva aktsiisiga maksustatud toodete ringluse ja kontrolli süsteemi vastuvõtmiseks tuleks liikmesriikidele määrata üleminekuperiood, mille juures tuleb arvesse võtta iga liikmesriigi reaalselt suutlikkust elektrooniline süsteem tegelikult juurutada. Selleks võtavad liikmesriigid ja komisjon asjakohaseid meetmeid, mis võimaldavad riigi tasandil juurutada avaliku infrastruktuuri ja tagada süsteemide koostalitlusvõime.

Volinik, kui pidada silmas eelnimetatud toidukriisi ning Euroopa põllumajanduse ühiskondlikku ja majanduslikku tähtsust, siis ma usun, et meil tuleks kaaluda hoolikalt võimalust kaotada aktsiisimaks nii põllumajandustegevuses kasutatavatele kütustele kui ka elektrile, mida tarvatakse niisutusvee pumpamiseks.

László Kovács, komisjoni liige. – Härra juhataja, ma näen arutelu põhjal, et üldiselt toetatakse komisjoni ettepaneku põhieesmärki tagada aktsiisimenetluse arvutipõhiseks muutmise õiguslik alus 2010. aasta aprilliks.

Ma soovin rõhutada ja kinnitada, et ettepanekuga tahetakse lihtsustada ja ajakohastada aktsiisimenetlust, parandada aktsiisikaupade liikumise kontrolli ning samal ajal vähendada ettevõtjate bürokratilikke aktsiisikohustusi ning erasisikutest reisijate koormat. Need olid ettepaneku juhtpõhimõtted.

Ma soovin esitada mõned tähelepanekud seoses muudatusettepanekutega, mis puudutavad ettepanekus mõningaid õrnu teemasid.

Kui kõnelda suunistasemetest, siis võiks komisjon nõustuda suunistasemete kui vahendi säilitamisega, ehkki me nende kehtestamist ei soovinud ega teinud ka sellesisulist ettepanekut. Praegused soovituslikud koguselised piirmäärad tuleb aga alles jätta. Me ei saa nõustuda nende piirmäärade alandamisega, sest see oleks võrreldes 1993. aasta direktiiviga samm tagasi.

Maksuvabade kaupluste kaotamine maismaapiiridel on teine tundlik teema, mille puhul soovin teile meelde tuletada, et see idee pärineb lausa 1960. aastatest, mil Maailma Tolliorganisatsioon soovitas kaotada maksuvabad kauplused maismaapiiridel; samuti tahaksin teile meelde tuletada, et 2002. aastal, kui lõpetati liitumisläbirääkimised kümne uue riigiga, pidid niisugused riigid nagu Sloveenia ja Ungari ning ka mõned teised riigid oma maismaal asuvad maksuvabad kauplused sulgema; seega usun, et esitatud lahendus, milles nähakse Kreekale ja Rumeeniale ette väga pikk üleminekuperiood, on üsna õiglane võrreldes seisukohaga, mis võeti teiste endiste uute riikide suhtes.

Kui rääkida aktsiisimaksu tagastamisest väikestele kütuseturustajatele, siis komisjon jääb põhimõtte juurde, et lõpptarbija maksejõuetus ei saa olla aktsiisimaksu sissenõudmisest loobumise põhjus. Kui aga samal ajal pidada silmas jätkuvat majanduskriisi ja mõnikord kõrgete kütusehindade püsimist ning selleks, et tagada

kütusemüük lõpptarbijale, peab liikmesriikidel olema võimalik kaitsta väiketurustajate huve muul viisil, mis ei moonuta konkurentsi.

Mõjuhindamine on teema, mille tõstatasid paljud sõnavõtjad, ja sellega seoses soovin teile meelde tuletada, et mõjuhindamine korraldati juba 2004. aastal, seega ei pidanud me vajalikuks seda kaks aastat hiljem korrata.

Lõpetuseks soovin tänada Euroopa Parlamenti toetuse ja konstruktiivse hoiaku eest. *Aktiisiga maksustatud toodete ringluse ja kontrolli süsteemi* õigusliku aluse tagamine võimaldab liikmesriikidel kiirendada ettevalmistusi süsteemi kasutuselevõtmiseks, mis peaks toimuma 2010. aasta aprillis. Komisjon võtab kõik vajalikud meetmed, et kesksed süsteemid oleksid selleks ajaks töökorras, ning pakub abi, et uuele dokumendivabale keskkonnale sujuvalt üle minna.

Astrid Lulling, raportöör. – (FR) Volinik, me soovime väga, et aktiisiga maksustatud toodete ringluse ja kontrolli süsteem asendaks paberipõhise süsteemi 2009. aasta aprillis, ning loodame, et kogu see kahetsusväärne arutelu soovituslike piirmäärade teemal ei lükka direktiivi vastuvõtmist edasi.

Soovin öelda härra dos Santosele, et nendel soovituslikel piirmääradel ei ole midagi pistmist tervise ega Luksemburgiga. Ma tahan rõhutada proua Ferreirale, et 2005. aastal võtsime siin parlamendis vastu Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni liikme härra Rosati raporti, millega me juba toetasime soovituslike piirmäärade kaotamist. Lisaks soovitas härra Hamon, kellel nüüd on teised mureküsimumused, oma muudatusettepanekus kehtestada tunduvalt kõrgemad piirmäärad kui need, mis esitati minu seljataga sepiõeldatud kurikuulsas sotsiaaldemokraatide ja liberaalide kompromissis. Olle Schmidtile tahaksin öelda, et me ei peaks tõepoolest asju segamini ajama ning rääkima samal ajal maksustamisest ja tervisest. Peale selle on alkoholismiprobleem kahjuks otseses seoses aktiisimaksu tasemega – mida kõrgem on aktiisimaksu määr, seda suurem on riikides alkoholismiprobleem. Loomulikult võivad riigid kehtestada nii kõrge aktiisimaksu määra, kui soovivad, sest meil on paikapandud üksnes miinimum-, mitte maksimummäär, kuid palun ärge rääkige meile tervishoiupoliitikast, kui teil kehtib niisugune maksimummäär.

Tahaksin öelda härra Skinnerile, et tegelikult ei hooli salakaubavedajad karvavõrdki tasemetest ega soovituslikest piirmääradest. Lisaks on komisjoni ettepanekus enda tarbeks omandatud kauba määramise kriteeriumid, mis kaitsevad paremini kui soovituslikud piirmäärad muu hulgas ka salakaubitsemise eest. Loodan, et homme suudame jõuda õige lahenduseni – nimelt selleni, mille ma olen välja pakkunud.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme kell 12.

24. Euroopa Liidu solidaarsusfond: reformimist takistavad asjaolud (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu suuliselt vastatava küsimuse üle, mille esitas komisjonile regionaalarengukomisjoni esimees Gerardo Galeote Quecedo ja mis käsitleb Euroopa Liidu solidaarsusfondi: reformimist takistavaid asjaolusid (O-0092/2008 – B6-0472/2008).

Gerardo Galeote, esitaja. – (ES) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, taas kord pühendame täiskogus toimuva arutelu Euroopa Liidu solidaarsusfondi reformimisele, millega püütakse teatavasti leevendada Euroopa Liidu territooriumil toimuvate suurte looduskatastroofide kahjusid.

Solidaarsusfond osutus oma eesmärkide täitmisel väga ruttu ebatõhusaks ning selle tulemusel esitas Euroopa Komisjon 2005. aastal ettepaneku muuta määrust, mis reguleerib seda solidaarsuse tagamise vahendit. Selle sammuga sooviti parandada lisaks fondi toimimisvõimele ka selle ligipääsetavust ja haardeulatust suure looduskatastroofi korral.

On kerge kontrollida, et Euroopa Parlament käsitles seda ettepanekut viivitamatult ja aktiivselt ning 2006. aasta mais lõpetas meie asutus selle esimese lugemise. Toona arvasime ja uskusime nõukogu tegevat sedasama, sest selle määruse suhtes tuli kohaldada kaasotsustamismenetlust. Nagu me kõik teame, läks paraku teisiti. Vastupidiselt ootustele peatas nõukogu selle protsessi oma tegevusetusega.

Selle aja vältel on Euroopa Liidus lisaks ränkadele üleujutustele aset leidnud rasked tulekahjud, millest mõned on lõppenud ka surmajuhtumitega, ning suured põuad. Nõukogu on aga endiselt ükskõikne. Hoolimata Euroopa institutsioonide ja sotsiaaljõudude nõuetest pole nõukogu kõnealuse määruse reguleerimise ettepanekuga veel tegelema hakanud.

Täna tahame jällegi kutsuda nõukogu üles tegutsema ja meenutada talle, et määruse muutmine ei nõua ühenduse eelarvest mitte ühtegi lisaeurot: meie nõudmistel ei ole mingeid finantstagajärgi ning nende eesmärk on üksnes parandada toimivusprobleeme, mis on selle solidaarsuse tagamise vahendi loomisest alates esile kerkinud.

Tahame lihtsalt parandada selle vahendi toimimisvõimet ja paindlikkust järjekindlalt kooskõlas lähimuspõhimõttega. Me teame, et praegusel kujul toimiva sotsiaalfondi vahendite kättesaadavus on väga keeruline, piiratud ja jäikades raamides, nagu oleme selle ligi seitsmeaastase tööaja jooksul paraku korduvalt pidanud täheldama.

Seepärast tahan küsida, kas on olemas mingi tõsiseltvõetav selgitus, miks ei suuda nõukogu moodustavad delegatsioonid jõuda ühisele seisukohale, ning kas keegi oskab meile öelda, kes ja millised põhjused takistavad selle määruse reformimist. Me tahaksime, et Euroopa Komisjon viiks solidaarsusfondi reformi edasi, räägiks meile, milliseid meetmeid ta kavatses võtta, ning annaks selge ülevaate võimalikest alternatiividest, mida ta kaalub, et aidata see küsimus surnud punktist välja. Kui volinikul on tõepoolest alternatiivid olemas, sooviksime loomulikult nendest ja nende elluviimise ajast täpsemalt teada saada.

Minu arvates on asjakohane tuletada kohalolijatele ja eesistujariigile Prantsusmaale meelde, et see vahend võeti kasutusele kiiduväärt eesmärgiga: näidata kiiresti, küllaldaselt ja nähtavalt Euroopa Liidu solidaarsust oma kodanikega.

Lõpetuseks, härra juhataja, tahaksin esitada veel ühe üleskutse – sedakorda konkreetselt eesistujariigile Prantsusmaale – teomal, mis on eelmisega tihedalt seotud: selleks on Euroopa kodanikukaitseüksuse loomine, mille kohta esitas Euroopa Ülemkogule 2006. aastal aruande Michel Barnier, kes on teatavasti endine volinik.

Ma hakkan lõpetama. See fond loodi eelkõige Euroopa Liidu ja tema kodanike vahelise solidaarsuse sümbolse väljendusena. Esitan oma viimase palve – kui meil õnnestub pärast nii pikka aega ja nii suuri jõupingutusi muuta see fond mingilgi moel toimivaks, siis peaks meie esimesed mõtted ja teod olema seotud nendega, kes on Euroopa Liidus nendes katastroofides hukkunud.

Danuta Hübner, komisjoni liige. – Härra juhataja, ma tahaksin tänada Euroopa Parlamenti ja eelkõige regionaalarengukomisjoni liikmeid nende jätkuva huvi eest solidaarsusfondi vastu ja selle toetamise eest.

See on tähtis vahend, mille abil saab edendada Euroopa Liidu strateegiliseks eesmärgiks seatud solidaarsust; alates fondi loomisest 2002. aastal on vastu võetud 61 taotlust ning fond on sekkunud 33 juhul 20 riigis. Seni eraldatud summa on kokku 1 523 000 000 eurot. Euroopa Kontrollikoja hiljutise eriaruande kohaselt hallatakse fondi hästi ning see annab kiiret, tõhusat ja paindlikku abi.

Sellel fondil on aga oma piirangud. Piirmäär, mille puhul võib Euroopa Liidu solidaarsusfondi vahendeid kasutusele võtta, on väga kõrge. Seetõttu ei sobi fond väga hästi teatud liiki looduskatastroofide, näiteks metsatulekahjude puhul, mis nõuavad tavaliselt väiksemaid abikõlblikke kulutusi; enam kui kahes kolmandikus kõikidest fondist abi saamiseks esitatud taotlustest on seni tuginetud nn erakorralise piirkondliku katastroofi erandile.

Lisaks on meil kõigi olemasolevate ühenduse vahendite abil ülimalt keeruline või isegi võimatu reageerida inimese põhjustatud katastroofidele; seda tõendavad tööstusõnnetused, näiteks laeva Prestige naftareostus, või terrorismiaktid, näiteks pommirünnak Madridis 2004. aasta märtsis. Samuti ei ole praegu võimalik anda Euroopa Liidu solidaarsusfondist abi rahvatervist ohustavates tõsistes kriisides.

Neil põhjustel võttis komisjon 2005. aasta aprillis vastu ettepaneku vaadata määrus läbi. 2005. aastast saadik järjestikuste eesistujariikidega tehtud ühistest jõupingutustest hoolimata ei ole nõukogu seni suutnud selle ettepaneku osas kokkuleppele jõuda. Selle üheks põhjuseks on enamiku liikmesriikide seisukoht, et fond töötab praeguse süsteemi alusel hästi ning pole tarvidust ega mõtet avardada selle haardeulatust, sest sellise avardumise mõju eelkõige eelarvele on hirmutav.

Nõukogu ei ole ametlikult täpsustanud kõigi liikmesriikide seisukohti, kuigi tema arvamusi toetatakse peaaegu ühehäälselt. Lisaks ei ole nimetatud, millistes valdkondades on võimalik leida kompromisse, et saavutada komisjoni ettepaneku teomal kokkulepe.

Komisjon on endiselt veendunud, et solidaarsusfondi määruse läbivaatamine on vajalik, et suurendada liidu suutlikkust reageerida kiiresti suurte katastroofide korral, mille tekitatud kahju fondist ei hüvitata. Seetõttu asub komisjon koostama aruannet, et hinnata fondi rakendamist kuue aasta vältel ning määratleda selle piirangud ja parandusvõimalused. Me loodame, et aruanne tõstatab nõukogus ja Euroopa Parlamendis taas

arutelu praeguse solidaarsusfondi määruse läbivaatamise üle. Aruanne peaks valmima 2009. aasta esimese kvartali lõpus.

Mis puutub kodanikukaitse, siis komisjon on suurte katastroofide stsenaariumide toel hakanud välja selgitama kodanikukaitse vahendite puudusi ning kaaluma võimalusi, kuidas tuvastatud vigu parandada. Seepärast uurib komisjon koos liikmesriikidega uuenduslikke lahendusi, et suurendada Euroopa Liidu üldist katastroofidele reageerimise võimet ühe katseprojekti abil ja 2008. aasta eelarves sisalduvate ettevalmistavate toimingute teel.

Tehtud tööle tuginedes võib komisjon teha ettepaneku luua nende puuduste kõrvaldamiseks kodanikukaitseüksused, mida on igal ajal võimalik kasutada, või täiendav reserv, mille kaudu aidata liikmesriike suurte katastroofide korral, sealhulgas metsatulekahjude kustutamisel.

Rolf Berend, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (DE) Härra juhataja, proua volinik, daamid ja härrad, ma räägin sotsiaalfondi, 2002. aasta solidaarsusfondi määrust ning selle 2006. aasta laiendatud ja parandatud versiooni käsitleva raportööri.

Aruannet, mille Euroopa Parlament võttis suure häälteenamusega vastu, on edasi lükatud üle kahe aasta, sest nõukogu eirab seda, kuigi kodanikud nõuavad järjest sagedamini aset leidvate loodusõnnetuste tõttu aina valjemal häälel Euroopa solidaarsust. Solidaarsusfond, mis klopsiti kiiruga kokku pärast 2002. aasta laastavaid üleujutusi, et pakkuda hädavajalikku toetust, oli rahastamisvahend, millega lubati katastroofi korral viivitamatut abi. Aja jooksul on siiski ilmnunud – nagu te, proua volinik, väga õigesti ütlesite – et praegu kasutatav vahend muudab Euroopa Liidu tasandil suureulatuslikele kriisidele asjakohase reageerimise väga keeruliseks, kui mitte lausa võimatuks.

Pealegi on praegune fondi kasutuselevõtmise piirmäär, nagu te, proua volinik, ütlesite, äärmiselt kõrge ning see tähendab, et erandid hakkavad kontrolli alt väljuma. Katastroofifondi määruse läbivaadatud versioon pakub aga selles vallas välja konkreetse vastuse. Euroopa Parlament leiab seega, et selle tõhusa rahastamisvahendi ulatumine katastroofi kätte jäänud inimesteni on isegi veelgi olulisem, mis omakorda paneb taas konkreetselt küsima: miks ei suuda nõukogu võtta ühist seisukohta valdkonnas, mis on nii elutähtis Euroopa Liidu kannatavate kodanike jaoks? Millised liikmesriigid toetavad parandatud asutamislepingut ja millised lükkavad selle tagasi? Te olete komisjonis öelnud, et 2009. aasta alguses võib tekkida mingeid väljavaateid. Me loodame seda, kuid soovime samas siin veel kord seda nõuda, sest Euroopa Parlamendi otsust ei saa lihtsalt eirata, nagu mitmed eesistujariigid on seda varem teinud.

Iratxe García Pérez, *fraktsiooni PSE nimel*. – (ES) Härra juhataja, proua volinik, nagu mu kolleegid märkisid, arutlesime 2006. aastal siin Euroopa Parlamendis sotsiaalfondi määruse muutmise üle eesmärgiga kohandada seda nõnda, et sellest saaks kiire ja tõhus reageerimisvahend. Täna on see küsimus aga ikka veel lahenduseta.

Siin Euroopa Parlamendis saavutatud väga ulatusliku kokkuleppeni ei jõutud kergelt, sest erinevad fraktsioonid ja teatud riigid esitasid väga lahknevaid mõtteid selle kohta, kuidas seda määrust muuta.

Siiski leian, et me kõik pingutasime kõvasti kokkuleppe sõlmimise ja selle määruse muutmise nimel. Ma arvan, et Euroopa Parlament näitas tookord, kuidas me peame pingutama, et saavutada määruse üksmeelne muutmine.

Euroopa Komisjon peab tegema kõik võimaliku, et seda kokkulepet toetada ja püstitatud eesmärk saavutada. Mul on hea meel voliniku tänase vastuse üle, kus ta rääkis korraldatavast uuringust, mille põhjal saame seada määruse muutmiseiga seotud eesmärgid – eeskätt selleks, et tagada tulevikus nõukogus kokkuleppele jõudmine.

Me peame veenduma, et selle määruse muutmiseega on kiiresti ja tõhusalt võimalik reageerida nendele katastroofidele, millega liikmesriigid ei suuda ise toime tulla; selleks tuleb kohaldada praegust abikõlblikkuse piirmäära ka tööstusõnnetuste, terroriaktide ning rahvatervist ohustavate hädaolukordade jaoks, unustamata sealjuures järjest sagnevaid ränkaid põudasid eriti teatavates Vahemere-piirkondades.

Lisaks peame jääma kindlaks ettepanekule langetada tekitatud kahju eest fondi vahendite kasutuselevõtmise piirmäär kolmelt miljardilt eurolt miljardi euroni, jätmata seejuures kõrvale piirkondlikku komponenti. Selle vahendiga peab olema võimalik anda rahalist abi suurte põudade, tulekahjude ja üleujutuste korral, unustamata mitte mingil juhul ohvreid, kes vajavad viivitamatut abi ja toetust.

Solidaarsusfond on poliitiline probleemide lahendamise vahend ja seetõttu pean veel kord rõhutama vajadust pingutada igati selle olulise valdkonna edendamisel – me peame seda aga tegema koos vajalike muudatustega, mis vastavad praegusele olukorrale.

Jean Marie Beaupuy, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (FR) Härra juhataja, proua volinik, mu kolleegid on juba toonud paar näidet. Sooviksin selle teema sissejuhatuseks samuti mõnele neist viidata, sest meil on vaja võidelda looduskatastroofidega. Kellel on meeles, mis toimus vaid sajand tagasi, 1908. aastal Messinas, kus surma sai 100 000 inimest? Nähtavasti mäletavad kõik Tšernobõli, kuid kui me mõtleme viimasele aastakümnele, siis meenuvad 1999. aasta tormid ja laevaõnnetused, üleujutusi Kesk-Euroopas on juba mainitud, rääkimata 11. septembrist New Yorgis, terrorirünnakutest 2004. aasta märtsis, problemaatilisest *chikungunya* viirushaigusest jne.

Me ei tea, millal juhtub järgmine katastroof või milline on selle ulatus, kuid ühes asjas saame oleme kindlad – peagi leiab see aset.

Kui see aeg saabub, siis vaatavad meile otsa meie kaaskodanikud, kes on 50 aasta vältel harjunud nägema väidetavalt ühte Euroopa loomist – selle tõestuseks on ka mitmed raportid, mis on meie ette sel nädalal hääletusele pandud –, ja küsivad meilt sellesama küsimuse, mille nad esitasid meie praeguse finantskriisi kohta: „Aga mida teie olete teinud?”

Viimased paar nädalat on mõned teist kuulnud Rahvusvahelise Valuutafondi endist juhti kolme-nelja taguse aruande toel selgitamas: „Me rääkisime IMF-is, et kriis on lähenemas, ja selgitasime, kuidas seda vältida.”

Niisiis, proua volinik, te olete täna õhtul tulnud meid kuulama ja loodetavasti te ka kuulete meid ja tagate, et kui mõni katastroof saabub, ei jää Euroopa hiljaks – mitte nii, nagu juhtus praeguse finantskriisi puhul.

Mina omalt poolt tahaksin teha ühe topeltettepaneku. Kõigepealt ettepanek võetavate meetmete laadi kohta. Proua volinik, te nimetasite seda oma lõppmärkustes ja viitasite Michel Barnier' aruandele.

Meil ei saa olla kahtesid erinevaid meetmeid, liiatigi kuna te ise ja nagu me kõik – eeskätt regionaalarengukomisjonis – räägime pidevalt, et me vajame terviklikku arusaama. Me ei saa ühelt poolt arendada solidaarsusfondi ja teisalt ajada ennetuspoliitikat. Need kaks peaksid olema seotud, et vähemalt veenda neid teada-tuntud rahandusministreid, kes väidavad meile, et isegi kui kohandada solidaarsusfondi kriteeriume – ja sellest te ka rääkisite – läheks see rohkem maksma. Nad peaksid ammutama inspiratsiooni Barnier' aruandest ja nad mõistaksid, et kui me ühendame ennetuspoliitikas oma vahendid ning õnnetuste ja looduskatastroofide ennetamise, siis me säästaksime raha.

Kuid on selge, et küsimus ei ole mitte ainult raha säästmises ja katastroofide ärahoidmises, vaid ennekõike inimeste päästmises – see on tõeline prioriteet.

Sellepärast, proua volinik, palun ma koos oma kolleegidega anda teil oma parim, et saada Prantsusmaa eesistumisaja lõpuks ja Tšehhi eesistumisaja vältel eesistujariigilt Rootsilt kindla sõna, et tegevuskava mitte ainult ei uurita, vaid sellega tehakse ka algust.

Me arvestame teie otsusekindlusega. Me vajame seda. Te teate, et parlament toetab teid – täna õhtul on see kõva ja selge häälega välja öeldud. Me jääme järgneva aasta jooksul pikisilmi tulemusi ootama.

Elisabeth Schroedter, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Härra juhataja, austatud proua volinik, daamid ja härrad, nõukogu ei ole siin esindatud, kuid just see institutsioon on selle ümmikseisu põhjustaja ja praegune arutelu peaks olema mõeldud just nõukogule. Kes on lõppude lõpuks see, kes esitab tulekahjude või tulvavete levides abitaotlusi? Need on liikmesriigid – ning nemad lisavad igasuguseid erinõudeid. Nad soovivad heldet abi, mida ei kasutata alati asjakohaselt – kogesime seda just Ühendkuningriigi näite varal.

Sellegipoolest tahaksin kasutada võimalust teavitada komisjoni veel ühest mureküsimusest. Alguses võttis komisjon volinik Bernier' juhtimisel ennetustööd väga tõsiselt, mõistes, et looduskatastroofide vastu on reaalset võimalik võidelda üksnes ennetamise kaudu. Praegu ei pöörata sellele aspektile piisavalt tähelepanu. Mul oleks hea meel, kui komisjon saaks koostada suunised ennetusele tõeliselt pühendunud solidaarsusfondi rakendamiseks.

Juhin veel kord tähelepanu sellele, et komisjonil on juba olemas võimalused asetada suuremat rõhku ennetusele näiteks Euroopa Regionaalarengu Fondi programmi raames, kuid mida ta selleks teeb? Seni pole jõutud kuigi kaugemale ja looduskatastroofide ennetamisele on investeeritud vähe. Mitte mingisuguseid investeeringuid poollooduslikesse jõgedesse ei ole tehtud, ning liiga vähe on nõutud, et metsa uuendamisel võetaks arvesse ka loomulikku metsakooslust – näiteks Kreekas, kus männimetsad süttivad väga kergesti.

Ootan, et komisjon pühenduks rohkem praegustele rakendustele ja hoiaks kulutustel silma peal – sellega saab vältida katastroofide kordumist ja teha selliseid investeeringuid, mis arvestaksid looduskeskonda. Ma ei ole sellisest pühendumisest mitte mingisugust märki näinud ja siin peab komisjon osa süüist enda kanda

võtma. Ehkki me räägime loodusõnnetustest, on valdav osa neist suurel määral inimese tingitud – esiteks meie suutmatuse tõttu võidelda kliimamuutuste vastu, teiseks luhtadele ehitamise ja ainukultuuridest koosnevate metsade istutamise tõttu. Selles küsimuses peab komisjon kohe oma panuse andma, mitte ootama jääma.

Pedro Guerreiro, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (PT) 18. mail 2006. aastal toimunud solidaarsusfondi määruse muutmist käsitleva arutelu ajal, kus me esitasime innukalt erinevaid ettepanekuid, rõhutasime, et me ei ole Euroopa Parlamendi enamuse seisukohaga nõus. Me ei olnud nõus eeskätt sellega, et piirkondlike katastroofide – mis on kõige sagedasemad – abikõlblikkust ei suudetud säilitada praeguses määrukses oleval kujul. Samuti ei olnud me nõus sellega, et tagasi lükati võimalus anda suuremat rahalist abi ühtekuuluvusriikidele ja lähenemiskiirkondadele, ning me ei pooldanud fondi kasutuselevõtu piirmäära alandamist, sest muidu oleks sellest kõige enam kasu saanud suurima SKTga Euroopa Liidu riigid.

Kooskõlas kõige sellega, mida oleme siiaani teinud – lisaks eelnimetatud muudatusettepanekutele –, jätkame võitlust muu hulgas järgmiste asjade eest: Vahemere-piirkonna looduskatastroofide eripära tunnustamine, solidaarsusfondiga seotud ajaliste piirangute kohandamine (oleme olnud tunnistajaks põhjendamatuks ja lubamatuteks viivitustele fondi kasutuselevõtmises ja ühenduse vahendite jõudmises ohvriteni); solidaarsusfondiga seotud abikõlblike meetmete kohandamine vastavalt eelkõige erinevate loodusõnnetuste – põua ja tulekahju – eripärale; abikõlblike meetmete täiendamine sellise tegevusega, mille abil saab taastada tootmise katastroofipiirkondades, ning metsatulekahjude kustutamiseks kasutatavate erakorraliste maismaa- ja õhuseadmete hankimine.

Mis puutub kõikidesse kodanikukaitse algatustesse, siis leiame, et kõige tähtsam peaks olema ennetustöö ja iga liikmesriigi kodanikukaitsevahendite tõhustamine ja koordineerimine.

Lambert van Nistelrooij (PPE-DE). – (NL) Härra juhataja, proua volinik, Euroopalt oodatakse ettevaatavat tegevust. Mõjutatud piirkondades elavad kodanikud ei suuda mõista, miks kulub kuid, enne kui omaenda menetlustesse takerdunud Euroopa suudab tuua asjadesse selgust.

Kuidas see käib? Kusagil juhtub midagi, mõni tund hiljem kuulete seda kõike televiisorist ja avastate end mõttelt, et see piirkond vajab meie abi ja solidaarsust. Järgneb kõrvulukustav vaikus. Me jääme liikmesriikide ja Euroopa ametiasutuste vahele kõlkuma. Masendav on see, et selles etapis ei toimu mitte mingisugust teabe liikumist. See jääb toppama nõukogusse ning on seisnud seal viimased kaks aastat – kindlasti peaks meil olema võimalik teada saada tekkinud takistuste põhjused ja kuulata ära alternatiivid. See on tähtis teema. Peagi, kuue kuu pärast lõpeb Euroopa Parlamendi praeguse koosseisu töö. Uus parlamendikoosseis ootab, et anname neile pooleliolevad materjalid üle koos mõistlike ettepanekutega.

Eesistujariik on olnud hõivatud kõige muuga peale nende materjalide. Sellega ei ole mitte midagi tehtud ja me tahaksime väga teada saada, miks see nii on. Sooviksin siiski Euroopa Komisjoni kiita. Proua Hübner ja tema kolleegid on kindlasti selles vallas edasi liikunud ja kõigi takistuste kõrvaldamine peaks olema võimalik jõudude ühendamise kaudu. Kui siin juba süüdlaste otsimiseks läks, siis peame välja ütleva, et nõukogu ja eesistujariigi Prantsusmaa töö on selles vallas ebaõnnestunud.

Wolfgang Bulfon (PSE). – (DE) Härra juhataja, millal on kodanikel vaja Euroopa solidaarsust? Millal on liikmesriikidel vaja Euroopa Liidu solidaarsust? Eeskätt loomulikult katastroofide korral. Täpselt sellesama küsimuse esitasin sel kevadel seoses hääletusega ühtekuuluvuspoliitika neljanda aruande üle.

Härra juhataja, täna on meil arutamisel solidaarsusfondi määruse läbivaatamine, et kaitsta end paremini tulevaste katsumuste eest ning anda kiiret ja tõhusat abi. Komisjon ja Euroopa Parlament on vastavalt oma resolutsioonidele ühel meelel õigusloomealase algatuse eesmärgi osas. Selle aasta juulis esitasin nõukogule küsimuse selle menetluse käigu kohta. Nõukogu vastas mulle, et erinevalt Euroopa Parlamendist ei näe ta praegu mingit vajadust algatuse järele. Võttes arvesse, et endine Prantsusmaa volinik ja minister on rõhutanud oma aruandes määruse läbivaatamise vajadust, leian nõukogu suhtumise olevat mõistetamatu. Seetõttu ei saakski ma tahta paremat regionaalarengukomisjoni esimeest kui härra Galeote, kes ei ole valmis nõustuma parlamendi otsuste eiramisega. Ma tahaksin teda selle eest eriliselt tänada. Kutsun eesistujariiki Prantsusmaad üles muutma kiiremas korras oma suhtumist Euroopa kodanikesse.

Agnes Schierhuber (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, oleme asjaga kaua viivitanud ja ma tahaksin edastada raportööri oma kõige soojemad tervitused.

Ma leian, et siin on tegu ühega põhivaldkondadest, mis hoiab Euroopat koos; samuti on siin kõne all solidaarsusküsimus. On viimane aeg, et liikmesriigid võtaksid selles vallas meetmeid. Euroopa Liit peab

andma rahalist toetust organisatsioonidele, kes aitavad meid kriisiolukordades. Paljusid liikmesriike on viimastel aastatel tabanud laastavad loodusõnnetused. Ma pean siinkohal silmas korduvaid metsatulekahjusid Kreekas, muu hulgas eelmisel aastal, ning Kesk-Euroopa 2002. aasta üleujutusi, mis tõid kahju ka Austriale.

Selliste katastroofide tõttu kaob inimestel majanduslikus mõttes pind jalge alt. Härra juhataja, niisugustes olukordades on vaja erakorralisi ressursse, sest tegemist ei ole üksnes hädaabi osutamisega, vaid sajaneid kestnud infrastruktuuride taastamisega. Ühelgi liikmesriigil endal ei ole selliseid ressursse. Samuti tuleks arvesse võtta, et kahjuks on teatud liikmesriigid selliste katastroofide suhtes kaitsetumad ja ka siin pean ma silmas Austriat. Austria inimesed räägivad siiaamaani suure tänutundega sellest, kui kiiresti Euroopa Liit neid aitas. Euroopa solidaarsusfond ei peaks osalema mitte üksnes taastustööde rahastamises, vaid toetama ka hädaabiorganisatsioone. Vabatahtlike tuletõrjehingute, Punase Risti ja teiste vabatahtlike organisatsioonide töö on hindamatu – on täiesti kujuteldamatu, kui suured oleksid kulutused siis, kui selliseid teenuseid ei osutataks vabatahtlikkuse alusel. Need organisatsioonid tulevad hädaolukorras alati appi ja täidavad asendamatu rolli maapiirkondade sotsiaalse struktuuri ülesehitamisel.

Seetõttu peame astuma ruttu samme, et neid abi pakkuvaid struktuure säilitada ja nende haaret laiendada. Loodetavasti jõuame siin kiiresti kokkuleppele, et me ei peaks tundma kahetsust, kui toimub uus katastroof ja meil ei ole võimalik piisavalt kiiresti reageerida.

Evgeni Kirilov (PSE). - (BG) Nagu raportöör Galeote ja mitmed teised kolleegid on toonitanud, on solidaarsusfond vajalik abivahend, mis juba oma nime ja ülesannete kaudu kannab üht tähtsat Euroopa Liidu põhimõtet – liikmesriikide vahelise solidaarsuse põhimõtet. Selle aja jooksul, mil fondi on kasutatud, on ilmsiks tulnud lüngad ja puudused ning nende kõrvaldamiseks ja meie ees olevatele ohtudele reageerimiseks ongi vaja reformi. Nagu öeldud, on reformimehhanism olemas ja Euroopa Parlament on oma seisukohta väljendanud. Et fondist võiks saada tõeliselt kasulik vahend ja et inimesed tunneksid, et midagi tehakse ka tegelikult ära, tuleb võtta arvesse kõiki võimalikke probleeme, millega fond võib kokku puutuda. Mitte keegi ei vaja kasutatud abivahendit, millel on olemas küll potentsiaal, kuid mis praktikas vaevu toimib. Samas peaksime selgelt välja ütleva, et parima tulemuseni jõuab kiire reageerimise abil. Me oleme tõhusa süsteemi saavutamisest ikka veel väga kaugel. Väiksematel liikmesriikidel puuduvad suuremate ressursid ning Euroopa tasandi koostöö ja koordineeritus on midagi, millest võime vaid unistada. Ja nagu juba märgitud, ei tähenda see alati rohkemat raha.

Sel suvel laastas tohutu tulekahju minu kodumaal Bulgaarias Rila mäestikku – kogu riigi kõige maalilisemat ja juurdepääsmatumat mäestikku, kus me suutsime olukorra kontrolli alla saada üksnes Prantsusmaa tuletõrjehelikopterite abil; oleme selle eest neile ääretult tänulikud. Selle operatsiooni korraldamine ja koordineerimine läks aga maksma liiga palju väärtuslikku aega. Euroopa Liidu kodanikud ootavad kannatamatult tulemuslikke otsuseid, mitte ilmingimata suuri rahasummasid. Tulemuslikud otsused, nagu härra Beaupuy ütles, võivad meil aidata isegi raha säästa.

James Nicholson (PPE-DE). - Härra juhataja, me kõik teame, et Euroopa solidaarsusfondi tagamaa ja juured on seotud 2002. aasta laastavate üleujutustega Kesk-Euroopas; fondi vajalikkust on tõestanud ka teised looduskatastroofid, näiteks Kreeka metsatulekahjud. Hiljuti pani mind fondi olulisuses veenduma minu enda valimisringkonnas Põhja-Iirimaa toimunud üleujutus.

Euroopa Parlamendi, komisjoni ja Euroopa Liidu kodanike laialdasest toetusest ja entusiasmist hoolimata takistab fondi täielikku rakendamist nõukogu vastumeelsus koostöö suhtes. Otse loomulikult soovib Euroopa Liit anda abi looduskatastroofidest tabatud liikmesriikidele. Abi andmist tuleb juhtida kiirelt ja vajadust mõõda, et see oleks mingilgi määral tõhus. Ent praegu seab nõukogu sellele teele takistusi, mis ei lase fondil sujuvalt toimida. Mul on seetõttu hea meel selle suulise küsimuse esitamise üle ja selle pakilisust on rõhutanud ka regionaalarengukomisjon.

Lisaks soovin juhtida tähelepanu regionaalarengukomisjoni küsimuse sellele osale, kus taheti teada, millised liikmesriigid on fondile vastu; palun öelge meile, miks see nii on. Solidaarsusfond on ülimalt oluline Euroopa Liidu käsutuses olev mehhanism. Selle rakendamisprobleemid on aga liiga kauaks venima jäänud ja minu arvates tuleks lahenduseni jõuda nii ruttu kui võimalik.

Ei ole üldse tähtis, kas tegemist on üleujutuste või metsatulekahjudega; kui inimesed on hädas, vajavad nad abi ja tuge ning eelkõige rahalist toetust – ettemaksena ja kiiresti, mitte nii, nagu praeguses süsteemis, mida lämmatab täielik bürokraatia ja kus kõik võtab aega kuid ja aastaid. Kui te tõepoolest tahate midagi head teha, siis just see on õige tegu, mis suurendaks Euroopas teie usaldusväärsust rohkem kui ükski teine ettepanek või kõik ettepanekud kokku.

Ma tahan teha selle nõukogule täiesti selgeks. Minu arvates – ja see on vaid minu arvamus – on nõukogu reformi vastu sellepärast, et ta ei taha Euroopa Parlamenti ja mis veelgi olulisem, selle liikmeid lasta kohalikku piirkonda, kus meie oleme olulisemad kui teie Euroopa Komisjonis või nemad nõukogus. Kui midagi juhtub, siis vaatavad inimesed ikka parlamendiliikmete poole. Nad ei vaata komisjoni ega nõukogu poole ega tea, kes te olete. Teie asute Brüsselis kättesaamatus, isikupäratus ja bürookraatlikus asutuses. Seega – ja ärge üritagegi seda tähelepanuta jätta – on parlamendiliikmed, s.t oleme meie Euroopa Parlamendis need, kes on alati inimeste kõrval, ja me vajame nende toetust. Ma ei ole ealeski kuulnud nii jõuetuid ettekäandeid; aeg on see asi nüüd korda ajada.

Stavros Arnautakis (PSE). - (EL) Härra juhataja, volinik, meil on kombeks öelda, et oleme liit, mille aluspõhimõte on solidaarsus. Praegu vajavad kodanikud liitu, kes seda põhimõtet ka ellu viiks. Nad vajavad tegusid, mitte pelgalt sõnu. Kutsume nüüd nõukogu üles võtma arvesse kodanike ootusi ja näitama, et ta suudab oma solidaarsusfondi puudutavate ülesannetega toime tulla.

Me kõik oleme oma kodumaal kogenud, millised tagajärjed on sagedastel looduskatastroofidel. Me kõik oleme näinud katastroofist tabatud kaaskodanike meeletuid ning me kõik teame ja mõistame, kui oluline on nende kodanike jaoks tunda, et Euroopa Liit neid aitab. 2006. aasta mais võttis Euroopa Parlament vastu Euroopa Komisjoni kava uue solidaarsusfondi jaoks – uue, kiirema, paindlikuma ja tõhusama fondi jaoks, mida ta kavatses hakata rakendama ajavahemikus 2007–2013, kuid mis on seni kogunud nõukogu laual tolmu.

Ma tõepoolest ei suuda mõista, kuidas on võimalik, et meil on selline hea abivahend olemas ja me ikkagi ei kasuta seda. Euroopa Liit vajab uut solidaarsusfondi praegu rohkem kui kunagi varem.

Oldřich Vlasák (PPE-DE). – (CS) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, Regioonide Komitee liikmena oli mul võimalus oma silmaga nähta tormist räsitud metsi Slovakkia Kõrg-Tatra mägedes, tulekahjusid Portugalis ja üleujutusi Tšehhis. Kohalike inimestega vesteldes sain täiel määral aru, kuidas Tatra rahvuspargile tekitatud kahjude kõrvaldamiseks ja rahvuspargi taasloomiseks eraldatud Euroopa vahendite kasutamist peeti väga veendunult Euroopa solidaarsuse tõeliseks väljenduseks. Solidaarsusfond suudab teatud kriisilistes konkreetsetes riikides aidata ja süvendab seeläbi tuntuvalt suuremasse Euroopasse kuulumise tunnet. Kahjuks ei ole selle fondi tegelik haldamine eriti tõhus ja nii jõuab abi selle vajajateni sageli pärast kuudepikkust viivitust. Seetõttu on Euroopa Parlament püüdnud pikka aega muuta õiguslikku raamistikku, et juriidiliselt oleks võimalik nende ressursside kasutamisel arvesse võtta kõige suuremaid vajadusi ning et kiiret ja tõhusat abi saaks anda lühema aja jooksul.

Maailma kliimamuutusi silmas pidades võib eeldada, et üleujutusi, põuda, tormi ja tulekahjusid põhjustavad katastroofid muutuvad meie iidsetel mandritel sagedasemaks. Samuti on tekkinud uued ohud terrorirünnakute ja pandeemiate kujul. Tegelikuses püüavad liikmesriigid kahepoolsete suhete raames koostööd teha ning korraldada ühisõppusi ja üritusi hädaabiteenistuste jaoks. Seega toetavad nad kaudselt mõningaid kodanikukaitse ideid, mille visandas 2006. aastal Michel Barnier. Kahjuks on seda arutelu vaja veel jätkata.

Daamid ja härrad, kiire reageerimine, solidaarsusfondi tõhusam kasutamine ja rahvusvaheline koostöö katastroofide ennetamisel ja püüdlustes nende mõju vastu võidelda on väga päevakohased teemad iseäranis eelolevate Euroopa Parlamendi valimiste taustal. Seetõttu mõistan esitatud küsimusi täielikult ning kutsun Euroopa Komisjoni ja nõukogu üles olukorda kiiresti lahendama.

Gábor Harangozó (PSE) - (HU) Suur aitäh, härra juhataja. Lugupeetud volinik, daamid ja härrad, Euroopa Ühendus lõi solidaarsusfondi eesmärgiga võimaldada sellel kohutavates hädaolukordades kiiresti, tõhusalt ja paindlikult reageerida. Siiski ei saa öelda, et nõukogu tegevust iseloomustaks kiirus ja tõhusus, kui asi puudutab ühise seisukoha sõnastamist.

Paraku ei jää kõige hullemad looduskatastroofid ühise seisukoha sõnastamise järel ootama. Solidaarsusfondi algusaegadest alates kogetud positiivsetest tulemustest hoolimata on vaja täiendavaid parandusi, et anda hädasolijatele kiiremini ja paremini abi. Meie ees seisavad rasked ülesanded ja seepärast on mul keeruline mõista, miks aastad mööduvad, ilma et nõukogu teeks mingitki otsust. Veelgi keerulisem on panna meie kodanikud seda mõistma.

Me ei tohi lubada uusi viivitusi – me peame hoopis püüdlema tulemusliku arutelu poole ja jõudma nii kiiresti kui võimalik kokkuleppele, et tulla toime raskustega, mida üha tihedamini aset leidvad looduskatastroofid meie teele toovad. Täna teid tähelepanu eest.

Rumiana Jeleva (PPE-DE). – (BG) Viimastel aastatel oleme pidanud puutuma kokku järjest rohkemate katastroofidega, mille põhjustajaks on olnud nii loodus kui ka inimene. Nende katastroofide tulemuseks ei ole mitte üksnes suur rahaline kahju, vaid kahjuks ka inimeste kaotus. Viimasel paaril aastal on meid Bulgaarias tabanud üleujutused, põud ja metsatulekahjud. Sel nädalavahetusel oli Bulgaarias maavärin, mis õnneks ei olnud väga tugev. Kuigi see lohutab vähe, kinnitab see vajadust tõhusa Euroopa solidaarsusfondi järele.

Tahaksin rõhutada, et me ei ole ainuke Euroopa riik, kes kannatab selliste katastroofide käes. Meie naaber Kreeka pidi 2007. aastal võitlema laastavate metsatulekahjudega. See tähendab, et me peame rohkem tegelema nende katastroofide tagajärgedega. On selge, et paindlikumate abivahendite olemasoluks tuleb õigusaktidesse teha muudatusi. Nagu härra Berend väga õigesti oma 2006. aasta aruandes jäeldas, peame kiirendama abi andmist ja vähendama bürokraatiat. Me peame kindlustama, et abi jõuaks kodanikeni siis, kui nad seda vajavad, mitte päevi või isegi nädalaid hiljem. Seetõttu tunnen heameelt piirmäära alandamise ja uute otsemaksete üle, mis kujutavad endast tõelist solidaarsusväljendust. Veel üks oluline aspekt on see, et uus, parandatud ettepanek hõlmab ka tööstusõnnetusi. Kui näiteks Bulgaarias toimuks gaasitoru plahvatus või laevaõnnetus, vastaksid ka need katastroofid solidaarsusfondist abi saamise tingimustele.

Lõpetuseks sooviksin tutvustada üht rahastamisideed. Ma võiksime pikas plaanis mõelda sellele, et rakendada selliste rahastamisvahendite nagu solidaarsusfond puhul osa N+2 ja N+3 eeskirjade alusel kasutamata jäänud rahadest. Praegu peame aga keskenduma tõelistele muutustele ning seetõttu kutsun komisjoni ja eelkõige nõukogu üles toetama muutusi Euroopa solidaarsusfondis.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Härra juhataja, volinik, solidaarsusfond on tähtis vahend, millega ajada sotsiaalpoliitikat looduskatastroofist tabatud liikmesriikides. See on praktiline solidaarsusavaldus sellistes katastroofides kannatanud Euroopa kodanikele ja just selle kaudu järgime ideed, et Euroopa Liit toetab innukalt oma kodanikke.

Fondi olulist panust suurte katastroofide leevendamisse näitasid üleujutused Kesk-Euroopas, maavärinad Itaalias ning tulekahjud Portugalis ja minu kodumaal Kreekas 2007. aastal; see tähendab, et väga paljud liikmesriigid on fondi eraldi kasutanud. Samal ajal ei saa Euroopa Liit praeguse määruse ja olemasolevate vahendite abil reageerida teistes sedalaadi kriisides, mis ei ole üksnes looduslikku päritolu, näiteks tööstussaaste, mõne üleeuroopalise pandeemia, põua jne korral.

Määruse väljapakutud reformimine tooks kaasa laiaulatuslikumad tingimused, kiirendaks menetlust, laseks uue võimalusena kehtestada ettemaksud ning võtta üldkokkuvõttes kasutusele praktilised ja kasutoovad meetmed. Seda silmas pidades ja lähtudes asjaolust, et Euroopa Parlament on komisjoni ettepaneku vastu võtnud, ei suuda ma mõista neid põhjusi ja tegureid, mis on tinginud viivituse määruse heakskiitmisel.

Lugupeetud volinik, on rõõmustav, et te toetasite oma tänases sõnavõtus selgelt meie seisukohta. Selline viivitus ei ole kooskõlas solidaarsusvaimuga, millest peaksime oma tegevuses juhinduma. Nõukogul on kanda suur vastutus ja me loodame, et ta vastab Euroopa Parlamendi üleskutsele ja võtab kohe vastutuse, ehkki ta ei ole täna siin esindatud.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Härra juhataja, volinik, parlamendiliikmed, kõigepealt tahaksin väljendada oma suurt rõõmu selle üle, et me lõpuks ometi seda teemat arutame. Loodan, et tänases mõttevahetuses saavutame tulemused, mida volinik on meile juba lubanud. Me kõik teame, et praegu on solidaarsusfondist reaalselt vahendite saamise menetlus väga ajamahukas. Seetõttu teen ettepaneku muuta Euroopa Liidu eelarvet.

Näiteks kui Rumeenia soovis pärast 2005. aasta kevadsuviseid üleujutusi solidaarsusfondist abi, tuli raha oodata umbes aasta. Määruse sätted näevad ette, et taotlus tuleb esitada 10 nädala jooksul pärast katastroofi ja selles tuleb ära märkida kahju koguväärtus, mille abil on võimalik määrata kindlaks katastroofi liik. Nende tingimuste täitmine on üsna keeruline siis, kui tegemist on näiteks üleujutusega. Et kahju saaks korrektselt hinnata, peab vesi olema täielikult ära valgunud. See ei sõltu mitte kuidagi liikmesriikide asutustest ja ametitest. Järgmisena kontrollib komisjon, kas tingimused, eelkõige suurte katastroofide puhul kehtivad tingimused on täidetud. See nõuab väga palju aega, sealhulgas lisateavet ja selgitusi. Lõpuks, kui muudetud eelarve on vastu võetud, valmistab komisjon ette ja kiidab heaks abi andmise otsused. Seejärel kantakse lõpuks üle raha, mis tuleb ära kasutada hiljemalt aasta jooksul. Praktikast katab see raha kulud, mida abi saav riik on pärast katastroofi juba välja maksnud. Neid tingimusi vaadeldes küsime kõik endalt, kas tegemist on ikka erakorralise abiga.

Soovin lõpetuseks öelda, et kuna komisjoni esitatud määruse muutmise ettepanek lükati tagasi pärast selle arutamist finantsnõunike töörühmas ja selle üle ei peetud nõu nn struktuurimeetmete töörühmas, laseb see järeldada, et tegelikult ei olnud rahandusministrid ühel meelel. See järeldus põhjustab meie jaoks arvukaid probleeme, eriti praegustes oludes, mida iseloomustavad rohked raskused ka liikmesriikide tasandil.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Härra juhataja, mõned paremad küsimused esitatakse hilja õhtul ning siinne küsimus on üks neist, kuigi praegusel juhul on tegu jutuga kurtidele kõrvadele, sest nõukogu ei ole siin, et arutelu kuulata.

Meil Euroopas on väga tihti kõne all kaks sõna – üks neist on „subsidiaarsus” ja teine „solidaarsus”. Subsidiaarsus kujutab endast liikmesriikide ja nende õiguste austamist ning solidaarsus väljendab minu arvates Euroopa Liidu ühtsust ja üksteise toetamist. Niisiis – miks ei ole seda fondi kõige selle heaks tööle pandud? Tõepoolest, üks fondi ebaõnnestunud tööga kaasnevatest ohtudest ja kahjustest seisneb selles, et me küll kuulutame avalikult, et rahalised vahendid on olemas, kuid seejärel ei suuda neid eraldada, sest süsteem on kogukondade ja üksikisikute jaoks keeruline, bürokraatlik ja väga mõistetamatu.

Ma eeldan, et küsimus on lõppude lõpuks eelarves ja rahas. Ma kuulasin eelmisel nädalal väga hoolikalt finantsplaneerimise ja eelarve voliniku märkusi paljude asjade kohta, alates ühisest põllumajanduspoliitikast ja lõpetades teiste teemadega, kuid eelkõige panin tähele nõuet saavutada paindlikum eelarve, mille abil saaks Euroopa Liit reageerida maailmasündmustele kiiresti, mitte alles tükk aega pärast nende saabumist

Kahjuks ei kõnelenud ta sellest, et Euroopa Liidus toimuvale tuleb paindlikult reageerida, sest minu arvates just see on meie tänaõhtune teema. Ma olen pärit riigist, kus Lissaboni lepingule öeldi „ei”, kus me räägime aina rohkem püüdest tuua kodanikud Euroopa Liidule lähemale; parim võimalus seda teha on näha Euroopat tegutsemas, mitte sõnu tegemas. Kardan, et liiga palju on kuulutatud, mis kõik Euroopa Liidus olemas on, kuid liiga vähe on tehtud selleks, et inimesed näeksid Euroopa Liitu toimimas.

Kui rääkida positiivsemast küljest, siis täna hommikustes lehtedes kirjutati uuringust, mille kohaselt on lirimaa inimesed tõenäoliselt muutmas oma meelt Lissaboni lepingu osas. Seega ei tahaks ma, et lahkute siit istungisaalist lööduna.

Sérgio Marques (PPE-DE). – (PT) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, Euroopa Komisjonile regionaalarengukomisjoni nimel Gerardo Galeote esitatud suuline küsimus on täiesti põhjendatud ja asjakohane. Põhjuseid, miks nõukogu on solidaarsusfondi reformi eiranud – kuna ta ei suuda jõuda kokkuleppele ühisel seisukohal, mis võimaldaks jätkata õigusloomeprotsessiga –, tuleks üksikasjalikult selgitada.

Raske on mõista, millised asjaolud on nõukogu seisukoha taga, kui jätta kõrvale võib-olla väiklased rahalised kaalutlused. Kas nõukogu ei taha siis looduskatastroofidele kiiremini ja vahetumalt reageerida? Kas nõukogu ei taha, et selline kiire reageerimine oleks võimalik igat laadi katastroofide – näiteks suurte tööstusõnnetuste, terroriaktide või rahvatervist ohustavate hädaolukordade – korral?

On ääretult oluline, et nendele küsimustele antaks selge vastus; täpselt sama oluline selgitada, mida Euroopa Komisjon sellest olukorrast arvab ja kas ta kavatseb astuda samme takerdunud õigusloomeprotsessi lahtisõlmimiseks.

Solidaarsus peab olema selles küsimuses täiesti tagatud. Kodanikud tõepoolest ei mõistaks, kui see oleks teistmoodi.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Härra juhataja, solidaarsusfond on üks abivahendeid, millele tuginedes annavad kodanikud sageli Euroopa Liidule hinnangu. Viimastel aastatel oleme pidanud kokku puutuma aina sagedasemate looduskatastroofidega, mis on oma olemuselt järjest rängemad. Ikka ja jälle kuuleme ülejütustest, põudadest, tulekahjustest või tormidest erinevates liikmesriikides. Need ei ole ainukesed probleemid. Me peame võimaldama abi ka sellistes õnnetustes nagu kemikaalilekked, plahvatused, tootmishoonete põlengud või tuumaelektrijaamade avariid.

Samuti peame olema valmis uuteks katsumusteks, näiteks võitluseks terrorirünnakutega ja nende tagajärgedega. Lisaks ei tohi me unustada meie kodanike tervist mõjutavaid kriisilukordi ega loomataude. Selliste ohtudega silmitsi seistes takistab olukorraga toimetulekut suuresti ravimite, vaktsiinide ja vahendite hind. Sotsiaalfond peab olema paindlik, et ta suudaks reageerida olukorrale sobival viisil ja igakülgselt. Ka abi taotlemise kord peab olema nii lihtne kui võimalik.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). - (PL) Härra juhataja, täna leiab volinik Hübner end väga raskest olukorrast. Ta peab vastama nõukogu nimel, kelle esindajaid ei ole kohal. Taani eesistumise ajal, 2002. aasta äkktulva järel õnnestus nõukogul end kokku võtta ja valmistada ette asjakohased dokumendid vaid nädalatega. Praegu tuleks meil solidaarsusfondi reformi sellises venimises süüdistada nelja eesistujariiki. Me vajame seda fondi. Selle kaudu antav abi ei peaks sümboliseerima pelgalt meie solidaarsust, vaid see peab olema kiire, tõhus ja võimalikult bürokraatiavaba.

Ma usun, et me peame siinkohal vaatlema kaht küsimust. Esiteks, kuidas ja millistes olukordades solidaarsusfondi hallata, ning teiseks, mil viisil kasutada pikaajaliseks katastroofiennetuseks muid ressursse teistest fondidest, näiteks Ühtekuuluvusfondist. Kuid see on juba omaette teema. Sooviksin kasutada võimalust ja esitada volinikule tühe küsimuse. Kunagi arutati kiirreageerimisvahendi loomist ja valmisolekut suurteks katastroofideks, mille eelarveks nähti ette ligikaudu 200 miljonit eurot. Ma ei tea, mis seisus on see projekt, mis on samuti praegu käsitletava teemaga seotud.

Rolf Berend (PPE-DE). - (DE) Härra juhataja, on ebaharilik saada veel kord sõna registreerimata sõnavõtu korras, kuid ma soovisin lihtsalt arutelu lõpus üle korrata, et täna õhtul väljendatud kriitika ei ole valdavas osas suunatud üldsegi mitte komisjoni pihta.

Komisjon on aidanud meil koostada selle määruse muudatusi ja ta on olnud nende muudatuste rakendamisel tehtavates pingutustes alati Euroopa Parlamendi poolel. Süüdi on just nõukogu ja me tahtsime selle küsimuse sõnastada selliselt, et saaksime väljendada oma kriitikat nõukogu aadressil. Tõsiasi, et nõukogu ei ole esindatud, näitab nende põlgust parlamendi vastu ning me ei peaks sellise hanekstõmbamisega leppima.

Proua Hübner, teil on meie täielik toetus kõikides nõukoguga seotud toimingutes, mille eesmärk on panna see uus fond edukalt toimima.

Danuta Hübner, komisjoni liige. - Härra juhataja, selgitan teile kolme asja. Tegemist ei ole hädaabi andva solidaarsusfondiga; see on fond, mille abil korvatakse katastroofijärgsete erakorraliste toimingute erikulud, et oleks võimalik taastada tavapärased elutingimused. Komisjon teeb ettepaneku, Euroopa Parlament ja nõukogu teevad otsuse.

Teiseks, määruse muudatusettepanekus pakume välja nii fondi rakendusala laiendamise, piirmäära alandamise kui ka menetluskorra muutmise, mis laseks eelkõige teha ettemakseid.

Kolmandaks, minu ja president Barroso sekkumistest seitsme eesistumisaja jooksul saame kokku väga pika nimekirja; kohtumiste ja kirjade loetelu on peaaegu kaks lehekülge pikk. Mitte ükski seitsmest eesistujariigist ei suutnud jõuda nõukoguga kokkuleppele määruse muutuse heakskiitmise osas, kuigi mõned neist väljendasid alguses pooldavat suhtumist. Ma keeldusin ettepanekut nõukogust tagasi võtmast, lootes, et koos uue aruandega, mille me koostame ja võtame komisjonis vastu järgmise aasta alguses, alustame uut arutelu, mis laseb meil muudatustega edasi minna; võib-olla on meil nüüd ka uusi ideid, ehk on meil ka selle fondi jaoks avarama kohaldamisalaga muudatusettepanekuid. Seepärast loodan väga, et olete olemas, osalete selles arutelus ja toetate komisjoni ettepanekut.

Lühidalt ka ühel teisel, ennetuse teemal – me kavatseme selle aasta lõpus vastu võtta teatise, mis käsitleb uut kõikehõlmavat arusaama katastroofide ennetamisest. Juba praeguseks oleme lõpule jõudnud kahe tutvumisuuringuga, samuti oleme lõpetanud konsultatsioonid ja hetkel valmistatakse ette mõjuhinnangut. Ja veel – keegi, vist härra Janowski, tegi ettepaneku kaasata ennetustegevusse ka ühtekuuluvuspoliitika – ühtekuuluvuspoliitika üks prioriteet on just ennetustegevus eelkõige keskkonna valdkonnas.

Härra juhataja, see on kõik. Ma loodan, et jätkame ühist tegutsemist selle nimel, et saavutada sotsiaalfondi olemuse muutmine sellisel moel, et see oleks Euroopa kodanike jaoks olulisem ja täidaks paremini nende vajadused.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Margie Sudre (PPE-DE), kirjalikult. - (FR) Euroopa Parlament ja komisjon leppisid enam kui kaks aastat tagasi kokku solidaarsusfondi reguleerimisala laiendamises selliselt, et see ei hõlmaks mitte ainult looduskatastroofe, vaid ka tööstusõnnetusi, terrorirünnakuid ja rahvatervist ohustavaid tõsiseid kriisiolukordi.

Kokkuleppes täpsustatakse, et erilist tähelepanu pööratakse äärepoolseimatele piirkondadele, isegi kui nad ei vasta täielikult abikõlblikkuse tingimustele – et neil oleks ettenägematutes olukordades võimalik erakorralist abi saada.

Sotsiaalfondi reform ei ole aga ikka veel jõustunud, sest nõukogu ei ole suutnud otsusele jõuda – selle tulemuseks on see, et ühise seisukoha vastuvõtmine on veelgi kaugemale edasi lükkunud.

Ehkki fondi kasutati hiljuti, et abistada tsükloni Gamede järel Réunioni ning orkaani Dean ohvreid Martinique'i ja Guadeloupe'i, on iga abitaotluse vastuvõetavus endiselt ebakindel, sest nõukogu ei ole selle reformi kohta kärmet otsust vastu võtnud.

Komisjon peaks samuti oma ettepanekud läbi vaatama eesmärgiga tugevdada Euroopa Liidu kodanikukaitse võimet selleks, et kasutada ära nende äärepoolseimate piirkondade ning ülemeremaade ja -territooriumide asjatundlikkust ja geograafilist asukohta, kes soovivad olla abi saavateks paikadeks Euroopa-välise sekkumise korral.

Mõlemas küsimuses ootavad äärepoolseimad piirkonnad Euroopa Liidult kõikehõlmavat vastust, mis tagaks neile nende turvalisuse.

25. Tarbijakaitse krediidi valdkonnas (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni nimel Iliana Malinova Iotova koostatud raport (A6-0393/2008), mis käsitleb tarbijakaitset: tarbijate hariduse ja teadlikkuse parandamist krediidi ja rahanduse valdkonnas (2007/2288(INI)).

Iliana Malinova Iotova, raportöör. – (BG) Finantsharidust käsitlev raport, mis pannakse hääletusele homsel täiskogu istungjärgul, on olulisem kui kunagi varem. On selge, et praegust finantskriisi on võimalik vältida juhul, kui tarbijad on hästi kursis riskidega, mida erinevad krediidiliigid endaga kaasa toovad. Me võime kindlalt öelda, et kui me oleksime minevikus keskendunud rohkem sellele, et jagada inimestele finantsteadmisi, ei oleks me praeguses olukorras või vähemalt ei oleks kriis omandanud selliseid mõõtmeid nagu nüüd. Tuleviku huvides peame olema kindlad, et meie lastele antakse kõikjal Euroopas võimalus õppida krediitkaarte ja laene kasutama ning nendega õigesti toimima. Me peame pöörama tähelepanu üliõpilaste hüpoteeklaenudele ning pensioni- ja investeerimisfondidele. Need finantstooted mõjutavad tarbijate elu väga suurel määral ja seetõttu tuleb neid arvesse võtta. Me ei tohi unustada, et järjest enam noori satub kaelani võlgadesse, ilma et nad oskaksid isegi arvata, kuidas see nende elu mõjutama hakkab.

Oleme palju kuid väga hoolikalt raporti tekstide kallal tööd teinud. Korraldasime just vahetult enne kriisi väga huvitava avaliku arutelu Euroopa ja Ameerika Ühendriikide pankade ja finantsinstitutsioonide esindajatega. Juba siis olid tähelepanu keskmes ilmselged probleemid ja löödi häirekella. Teisalt oli meil võimalus näha, millised on finantshariduse vallas saadud kogemused ja head tavad riikides, kellel on sellekohased juurdunud traditsioonid ja kes neid pidevalt täiustavad – nende hulgas Ühendkuningriik, Prantsusmaa, Saksamaa –, aga kuulda ka nende arvamusi, kes teevad sellel alal esimesi samme. Mind rõõmustavad raporti hääletustulemused siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonis ning Euroopa Komisjoni otsus eelarve kohta, mis on vajalik projekti toetamiseks.

Samuti saime juhtivatelt finantsinstitutsioonidelt algatusraporti kohta palju julgustavaid vastuseid. Usun, et oleme jõudnud kompromisslahenduseni, mis rahuldab kõiki fraktsioone, ja seepärast loodangi, et homme hääletus raporti üle on edukas. Me saame praeguse finantskriisi ületada üksnes ühendatud jõupingutustega, seetõttu peame koonduma ja tegema selle ühise ettevõtmise kallal tööd. Käes on aeg tegutseda ja tagada, et Euroopa tarbijatel on vajalikud teadmised tarbijakrediidi ja muud liiki krediidi kohta, sest siis ei saa samalaadsed finantskatastroofid enam korduda. Et seda saavutada, peavad liikmesriigid viima võetud meetmed kindlasti ellu ja tegema tihedat koostööd. Lõpetuseks soovin väga tänada Euroopa Komisjoni liikmeid mulle antud abi eest.

Danuta Hübner, komisjoni liige. – Härra juhataja, tegemist on väga ajakohase raportiga. Selles tõstetakse esile paljusid probleeme, millega Euroopa tarbijad praeguses finantskriisis kokku puutuvad. Seepärast tänan proua Iotovat väga tema silmapaistva töö eest.

Oma teatises, mis võeti vastu eelmise aasta detsembris, tunnistas komisjon, et siseturu korralikuks toimimiseks on tähtis roll finantsharidusel. Tarbijatel peab kindlasti olema võimalus teha vastutustundlikke otsused oma isiklike rahaasjade kohta; vaid sel moel võivad nad saada Euroopa Liidu finantslõimumisest tõelist kasu.

Haridus kuulub liikmesriikide pädevusse. Komisjonil on selles vallas peamiselt toetav, kuid sellegipoolest oluline roll.

Tarbijate harimiseks mõeldud programme on kõige parem pakkuda riigi tasandil, mis on kõige tõhusam ja mõjusam. Liikmesriigil on täita väga tähtis osa – näiteks saab ta vastu võtta riiklikud finantshariduse strateegiad, mis tuginevad avaliku sektori ja erasektori partnerlussuhetele.

Me usume, et komisjoni ülesanne on tegutseda kogu Euroopa Liidus finantshariduse edendajana, kajastades selle kasutegurit, koordineerides jõupingutusi ja näidates parimat tava.

Selles vallas oleme viinud ellu mitu praktilist algatusprojekti ja loonud finantshariduse ekspertrühma, mille esimene kohtumine oli oktoobris ning mille eesmärk on arutleda finantshariduse riiklike strateegiate üle.

Samuti oleme edasi liikunud Dolceta võrgupõhiste programmide arendamisel, et õpetajatel oleks lihtsam olemasolevasse õppekavasse finantsteemasid lisada. Peagi avaldame Euroopa finantshariduse andmebaasi, mitmesuguste pakkujate finantshariduskavade elektroonilise raamatukogu. Lõpetuseks tahan märkida, et komisjon spondeerib korrapäraselt teatud üritusi, millega juhitakse tähelepanu finantsharidusele.

Me nõustume täielikult parlamendi raporti üldise sisu ja enamiku selles olevate ettepanekutega. Ülimalt oluline teema on laste ja noorte harimine ning komisjon jagab Euroopa Parlamendi veendumust, et finantsteadmisi tuleks omandada koolis.

Me oleme valmis ja nõus tulema liikmesriikidele appi, et töötada välja algsed haridusprogrammid isiklike rahaasjade korraldamiseks; samuti toetame ideed, et komisjonile tuleb teha ülesandeks viia läbi üleeuroopalised finantshariduse teemalised teavitus- ja meediakampaaniad. Sellised teadmisi suurendavad kampaaniad peaksid lähtuma sihtrühmast ning need on kõige tõhusamad siis, kui need toimuvad riiklikul või isegi kohalikul tasandil. Jällegi oleme valmis siin oma abikäe ulatama.

Ma soovin lõpetuseks öelda Euroopa Parlamendile tänusõnad hea töö eest nende materjalide koostamisel; jääme ootama parlamendi ja komisjoni edasist dialoogi tarbijate finantsharidust puudutavatel olulistel teemadel.

Juhataja. – Sellega on päevakorrapunkti käsitus lõppenud.

Hääletus toimub homme kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Dragoș Florin David (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Nii nagu seaduse mittetundmine ei vabasta meid selle tagajärgedest, nii ei päästa ka finantsmehhanismide mittetundmine meid tekkiva kahju eest.

Finants- ja pangandusametustel ning kindlustusseltsidel oli ja on endiselt kohustus jagada tarbijatele finantsvahendite n-ö kasutusjuhendeid, et nad saaksid teha teadlikke otsuseid. Seetõttu usun, et vajadus harida Euroopa kodanikke finants-, pangandus- ja kindlustusküsimustes valitsusasutuste ja vabaiühenduste poolt on hea lahendus nende jaoks, kes seda tõesti soovivad. Siiski peavad selles vallas teenust pakkuvad asutused olema kohustatud andma teavet niisuguseid vahendeid kasutatavatele kodanikele. Leian, et Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide ülesanne on jagada Euroopa kodanikele hoiatusi ja teavet teatud toodete või teenuste kahjulikkuse kohta ning reguleerida Euroopa turgu selliselt, et need kahjulikud tooted või teenused ei pääseks turule.

Lõpetuseks tahaksin esile tõsta raportöör Iliana Malinova Iotova, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni ning majandus- ja rahanduskomisjoni kolleegide tublidust käesoleva resolutsiooni koostamisel.

Zita Pleštinšá (PPE-DE), kirjalikult. – (SK) Riskantsete hüpoteeklaenude kriis andis kinnitust, et Euroopa Liidu kodanike finantsteadlikkus on väike. Tarbijad ei tunne piisavalt hästi pankroti ja ülemääraste võlgadega seonduvaid riske. Finantsasutustes finantstoodete kohta peamiselt reklaamide kaudu antavat teavet on raske mõista ja see tekitab vahel segadust. Finantsasutused ei anna tarbijatele enne lepingute allkirjastamist piisavalt informatsiooni.

Rahaasjade ja laenude teemaline teavitustöö peaks algama koolis, kus tulevastele tarbijatele tuleks tutvustada pangandussektori tooteid. Eriline rõhk tuleb asetada noortele, pensionäridele ja tundlikele elanikerühmadele mõeldud programmidele.

Usun kindlalt, et komisjon peaks looma eelarvesse kirje, mille abil rahastataks ELi tasandi finantsharidusprogramme, mis võiksid ühendada kõiki asjaomaseid asutusi, näiteks riiki, vabaihendusi, tarbijaorganisatsioone ja finantsasutusi.

Sooviksin eriliselt rõhutada nii ühenduse kui ka liikmesriigi tasandil tarbijaorganisatsioonide rolli, sest nemad teavad kõige paremini sihtrühmade haridusprogrammidega seotud erivajadusi. Paljud liikmesriigid ei suuda oma eelarves määrata piisavalt rahalisi vahendeid tarbijakaitsepoliitika jaoks, panna tähele tarbijaorganisatsioonide tegevust või toetada seda rahaliselt.

Vaid üksikud tarbijad saavad kasutada isikliku finantsnõustaja teenust ja seetõttu usun kindlalt, et tarbijatele tuleks anda asjakohastel koolituskursustel Euroopa Liidu haridusprogrammide kaudu ning tarbijaorganisatsioonide tegevuse raames erapooletut nõu.

Marian Zlotea (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Sooviksin tunnustada proua Iotovat kõnealuses raportis käsitletud teema eest. Minu arvates on finantsharidus väga oluline küsimus. Praegu puutume Rumeenias kokku probleemiga, kus inimesed ei suuda enam oma võlgu maksta seetõttu, et nad on võtnud laenu erinevatest pankadest. Lisaks sellele, et neile on antud halba nõu sellise laenamise tagajärgede kohta, puuduvad neil igasugused finantsteadmised, mis laseks neil otsustada, millised finantsteenused võiksid neile paremini sobida.

Me ei tohi ajada segi finantsharidust ja tarbijatele antavat teavet. Finantsharidusprogrammid tuleb koostada vastavalt vanuserühmadele ja erinevate elanikerühmade vajadustele.

Ma loodan, et Dolceta teenus tõlgitakse võimalikult ruttu rumeenia ja bulgaaria keelde, et kõikide liikmesriikide kodanikud võiksid sellest kasu saada.

26. Tarbijaturgude tulemustabel (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni nimel Anna Hedhi koostatud raport (A6-0392/2008) tarbijaturgude tulemustabeli kohta (2008/2057(INI)).

Anna Hedh, raportöör

– (SV) Härra juhataja, siseturg täidab Euroopa koostöös ääretult olulist osa, kuid paljude tarbijate jaoks on see vaid üks ebamäärane väljend. Sõltumata sellest, kui hästi me mõistame selle tähtsust, eeskirju ja tingimusi, oleme me kõik tarbijad ning meid kõiki mõjutab siseturu toimimise viis. Ma olen alati arvanud, et kui meil on rahulolevad ja usaldavad Euroopa tarbijad, on meil ka siseturg, mis toimib tõhusalt ja edukalt.

Selle usalduse võitmiseks peame muutma siseturgu, et see oleks tulemuslikum ning võtaks kodanike ootusi ja probleeme rohkem arvesse. See ei tähenda tingimata seda, et Euroopa Liit kehtestaks rohkem või rangemaid õigusakte ja eeskirju. Sageli võib teave, haridus ja isereguleerimine olla palju sobivam või tulemuslikum lahendus. Ükskõik kuidas me probleemid lahendame, me peame alati tagama tarbijate õiguste kaitse, et nad saaksid teha häid ja põhjendatud otsuseid. See on loomulikult hea ka turu enda jaoks. Seetõttu tunnen koos siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoniga heameelt tarbijaturgude tulemustabeli üle, mille Euroopa Komisjon meie komisjoni taotlusel esitas. Me leiame, et see võiks olla oluline vahend tarbijapoliitika edasiarendamisel.

Siseturg hõlmab ligikaudu 500 miljonit tarbijat ning suurt valikut kaupu ja teenuseid. Loomulikult on kõiki siseturu aspekte võimatu üksikasjalikult uurida. Seetõttu on oluline kasutada analüüsiresse seal, kus need on tegelikult kõige vajalikumad. Ma tunnen heameelt nende viie valdkonna üle, millele Euroopa Komisjon on keskendunud – nendeks on kaebused, hinnatasemed, rahulolu, ümberorienteerumine ja ohutus. Need viis peamist näitajat on asjakohased ja kohaldatavad, isegi kui neid on aja jooksul vaja edasi arendada ja täiustada ning võib-olla isegi neile mõni uus aspekt lisada.

Ma sooviksin rõhutada ka seda, kui oluline on suurendada tarbijate ja üldsuse teadlikkust tarbijaturgude tulemustabelist. Seetõttu on tähtis, et see oleks kirja pandud lihtsasti mõistetavas keeles. Lisaks peaks tulemustabel olema avaldatud asjassepuutuvatel veebisaitidel.

Lõpetuseks tahaksin märkida, et tulemustabeli väljatöötamine võtab aega – osaliselt seetõttu, et erinevates liikmesriikides on tarbijapoliitika ja tarbijakaitse vallas erineval määral edasi liigutud, osaliselt aga ka seetõttu, et me erinevate üksteisest oma kultuuri ja traditsioonide poolest. Me peame olema kannatlikud ja andma tarbijaturgude tulemustabelile aega.

Samuti tahaksin kasutada võimalust tänada volinik Meglena Kunevat ja tema sekretariaati, aga ka mu enda meeskonda ülimalt sisuka koostöö eest.

Danuta Hübner, komisjoni liige. – Härra juhataja, tulemustabeliga tehti algust vähem kui aasta tagasi ning selle aja jooksul on komisjon Euroopa Parlamendi huvi ja toetust väga hinnanud.

Tulemustabel on olnud siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonis paljude arutelude teemaks ning me oleme nende käigus ja esitatud soovitudest palju õppinud. Ma tänan teid väga kõige selle eest, kuid mu eriline tänu kuulub Anna Hedhile tema suurepärase raporti eest.

Lubage mul lühidalt korrata, miks on tarbijaturgude tulemustabel meie kõigi jaoks nii oluline. Kui me tahame teenindada tarbijaid, peame vastama paremini nende ootustele ja mõistma paremini probleeme, millega nad oma igapäevaelus kokku puutuvad. Selleks aga vajame tõendusmaterjali, mis näitab meile, milline on turgude toimimise majanduslik ja sotsiaalne mõju tarbijatele ning kuidas tarbijad turul käituvad. Usaldusväärseks poliitika ajamiseks on vaja täpseid andmeid ja me jagame selles osas täielikult teie seisukohta.

Tulemustabelisse koondatud andmed aitavad määratleda turgusid, kus valitseb oht, et need ei teeninda tarbijaid hästi, ning mis vajavad seetõttu lisatähelepanu. Samuti võimaldab tulemustabel jälgida jaemüügiturgude lõimumise kulgu ja aitab võrrelda liikmesriikide tarbijate olusid, eelkõige tarbijakaitseaduste järgimist, jõustamist, hüvitusmehhanisme ja tarbijate teadlikkuse suurendamist. Me jagame teie seisukohta selles osas, milliseid näitajaid tulemustabelisse lisada, ja usume, et üleeuroopalise tarbijate kaebuste ühtlustatud andmebaasi loomine on väga suur samm edasi. See võimaldab meil tarbijaturgude probleeme varajases etapis tuvastada ja võtta vajaduse korral asjakohased meetmed.

Komisjon usub kindlalt, et tähtis on kaasata tabelisse ka hinnaandmed, sest hind on üks tarbijate põhilisi mureküsimusi. Praegune poliitiline ja majanduslik kliima kinnitab veelgi vajadust usaldusväärse hinnateabe järele. Me peame oma tarbijatele selgelt teada andma, et me jälgime hindade erinevust siseturul. Komisjon võib teile kinnitada, et on täiesti teadlik selle küsimuse keerukusest; ta tõlgendab neid andmeid loomulikult hoolikalt ja veendub, et neid vaadeldakse õiges kontekstis. Hinnad võivad siseturul erineda mõistlikel majanduslikel põhjustel, kuid ka seetõttu, et turul esineb häireid; meie eesmärk on leida viis, kuidas neil vahet teha.

Me jagame proua Hedhi seisukohta, et liikmesriikide tihe koostöö on oluline. Sel aastal asus komisjon tegema koostööd liikmesriikide seadusandjatega, statistikaametite, täitevasutuste ja tarbijaorganisatsioonidega, et arendada tulemustabeli näitajaid edasi; me jätkame seda koostööd lähiaastatel. Proua Hedh on rõhutanud, et me peaksime muutma tulemustabeli avalikkusele kättesaadavamaks ja süvendama sellealast teadlikkust. Komisjon on sellega nõus ja me suurendame oma jõupingutusi selle saavutamiseks. Ma palun teil tutvuda tulemustabeli teise versiooni saavutustega.

Lõpetuseks tahaks Euroopa Komisjon rõhutada proua Hedhi raportis toodud soovi – kuigi ma võiksin viidata ka paljudele teistele punktidele, kui mul oleks rohkem aega – saavutada paremad näitajad tarbijate teadmiste suurendamise, s.t tarbijateadlikkuse ja oskuste vallas. Eurostati läbivaadatud Euroopa ühiskonnauuringu programmi raames kavatseb komisjon teha algust tarbijate teadlikkuse suurendamise mooduliga, mille abil mõeldakse tarbijate oskusi, neile jagatavat teavet, nende teadlikkust oma õigustest ja nimetatud õiguste tõendamise võimalustest. See võimaldab meil hakata koostama statistilist lühiülevaadet sellest, milline on Euroopa kodanike suutlikkus tegutseda tarbijana. Meie peame seda Euroopa Parlamendis 2009. aastaks väljapakutud katseprojekti põhiteemaks. Lubage mul lõpetuseks tänada taas veel kord proua Hedhi tema huvi ja toetuse eest, eriti rahalises mõttes.

Juhataja. – Sellega on päevakorrapunkti käsitus lõppenud.

Hääletus toimub homme kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Slavi Binev (NI), kirjalikult. – (BG) Mind rõõmustab Anna Hedhi tarbijaturgude tulemustabelit käsitlev raport ja selle eesmärk muuta siseturg kodanike ootuste ja probleemidega rohkem arvestavamaks. Bulgaaria nn demokraatia ülemineku 19 aasta vältel oleme küllalt palju puutunud kokku erinevate erastamislahendustega, mida Bulgaaria valitsusasutused on välja pakkunud. Selle rabavaks näiteks on see, et ČEZ Měření energiaettevõtte varasteks osutunud töötajatel lubati hakata tegutsema Bulgaaria siseturul. Nendele ČEZi härrastele, keda me oma erakonnas ATAKA oleme juba kaua pidanud jõhkrateks gangsteriteks, on oma kodumaal esitatud süüdistus. Energiaettevõtte 32 töötajat on vahistatud selle eest, et nad šantažeerisid kliente, keda nad süüdistasid elektri varastamises. Kuid Bulgaaria kolmik koalitsioon, kes oli korrupsiooniga liiga

hõivatud, ei pidanud seda piisavalt heaks põhjuseks, et neid kurjategijaid ukse taha visata, nagu seda tegid Kanada ja Ungari; seega jätkab ČEZ oma väikeste osavate erastamislepingute varjus Bulgaaria maksumaksjate röövimist ja šantažeerimist.

Usun, et tarbijaturgude tulemustabeli vastuvõtmine võimaldab paremini kontrollida sektoreid, mida on vaja puuduste ja rikkumiste koha pealt uurida; samuti usun, et see paneb liikmesriikide tarbijakaitseasutused osalema ühiskondlike teenuste kvaliteedi hoidmises ning aitab taastada tarbijate usaldust siseturu vastu.

Zita Pleštinšá (PPE-DE), kirjalikult. – (SK) Euroopa Parlamendi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni peamine eesmärk on parandada Euroopa tarbijate positsiooni siseturul. Parlamendikomisjon kutsub järjekindlalt Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles uurima, mida tarbijad arvavad siseturust ja eelkõige – mida nad vajavad. Tarbijate usaldus on tõhusa ja hästitoimiva siseturu peamine eeltingimus.

Tunnustades alates 1997. aastast siseturul kasutatava hindamistabeli eeliseid, on siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon kutsunud Euroopa Komisjoni üles esitama ettepaneku tarbijaturgude hindamistabeli kohta, mis aitaks näha turgu ka tarbijate vaatenurgast.

Kaebused, hinnatasemed, rahulolu, ümberorienteerumine ja ohutus on viis peamist näitajat, mida hindamistabelis kasutatakse. Parlamendikomisjon mõistab, et kuna tegemist on kõige esimese tarbijaturgude hindamistabeliga, tuleb osa nendest näitajatest tulevikus uutega asendada. Eelkõige on ebakindel hinnatase näitaja.

Ma nõustun raportöör Anna Hedhi arvamusel, et tabelit tuleks korralikult meedias tutvustada ja see tuleks panna üles asjassepuutuvatele veebisaitidele. Ma eelistaksin, et Euroopa Komisjon toetaks rahaliselt üldsuse teavitamise kampaaniaid, mida korraldaksid tarbijaorganisatsioonid. Tarbijapoliitika vallas omandatud kogemuste tõttu teavad just tarbijaorganisatsioonid, kuidas tulemustabelit kõige paremini tarbijatele tutvustada.

Olen kindlalt veendunud, et kui me tahame teha tulemustabelist olulise vahendi, millega tarbijapoliitikat edasi arendada, peab see tõmbama endale tarbijate tähelepanu.

27. Fossiilkütustest säästva elektritootmise varase tutvustamise toetamine (lühiettekanne)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni nimel Christian Ehleri koostatud raport (A6-0418/2008) fossiilkütustest säästva elektritootmise varase tutvustamise toetamise kohta (2008/2140(INI)).

Christian Ehler, raportöör. – (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, brandenburglasena tahaksin loomulikult eriti tervitada volinik Danuta Hübnerit. Soovin anda lühiülevaate tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportist, mis käsitleb Euroopa Komisjoni teatist süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise näidisobjektide kohta. Et täita Euroopa Liidus seatud energeetika ja kliimamuutusega seotud eesmärgid, on ilmselgelt üks otsustavamaid tegureid süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamine, milles mängib olulist rolli süsi kui fossiilkütus. Teisalt seisame Euroopas praegu silmitsi ühe dilemmaga. Meil on keskkonnan- ja energiapoliitikas kolm sihti: esimene on keskkonnakaitse, teine on varustuskindlus ja kolmas on hinnastabiilsus, mis käib käsikäes varustuskindlusega ja on eriti oluline majanduslikult keerulistel aegadel, nagu näiteks praegu.

Meie kõigi jaoks Euroopas on selge, et süsi on ainuke fossiilkütus, Euroopa ainuke fossiilne energiakandja, mis on järelikult nende kolme eesmärgi jaoks strateegiliselt oluline. Kuid ilma süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise tehnoloogiata, s.t ilma kahjulike gaaside vaba söepõletustehnoloogiata ei ole sellel kütusel tulevikku. Valdav osa tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni liikmetest rõõmustab seetõttu Euroopa Komisjoni ettepaneku üle toetada näidisprojekte, mille järele on pakiline vajadus. Euroopa Komisjon on tulnud välja väga mõistliku ettepanekuga. Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni enamus nõustub sellega, et me peame võimalikult pakkuma välja stiimulid, mis soodustavad süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise tehnoloogia kasutamist tööstuses. Sealjuures leiab lõviosa Euroopa Parlamendist – ja me oleme seda üsna selgelt väljendanud – et kahjulike gaaside vaba söepõletustehnoloogia rahaline toetamine on Euroopa energia- ja kliimamuutuse alaste eesmärkide saavutamisel absoluutselt hädavajalik.

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ettepanek on seega väga konkreetne – toetada teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi vahenditest ja heitkogustega kauplemise süsteemi sertifikaatide

varasema eraldamise kaudu vähemalt 12 näidisobjekti ehitamist. Nendes objektides tuleb kombineerida mitmesuguseid tehnoloogialdondi ning erinevaid ladustamis- ja vedamisviise; samuti peaksid need olema laiali võimalikult erinevates piirkondades üle Euroopa.

Me näeme ettevaatliku optimismiga esimesi märke Euroopa Komisjoni tegutsemisest praegustel kolmepoolsetel läbirääkimistel süsinikdioksiidi kogumist ja ladustamist ning heitkogustega kauplemise süsteemi käsitlevate direktiivide üle. Samasuguse ettevaatliku optimismiga asume seisukohale, et me ei pea kolmepoolsetel läbirääkimistel mitte ainult selgitama tulevasi süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise raamtingimusi, vaid ka rajama kindla vundamenti esialgsete elutähtsate katseobjektide rahastamiseks.

Danuta Hübner, komisjoni liige. – Härra juhataja, suur tänu härra Ehlerile tema raporti eest, mis käsitleb Euroopa Komisjoni teatist fossiilkütustest säästva elektritootmise varase tutvustamise toetamise kohta. Me hindame asjaolu, et raportis pooldatakse üldiselt meie poliitilisi eesmärke ja arusaama, mille kohaselt võib süsinikdioksiidi kogumine ja ladustamine täita olulist osa üleilmse kliimamuutuse vastases võitluses.

Raportis tunnustatakse ilmselgelt ka vajadust kuni 12 suuremahulise näidisprojekti järele, mis muudaks süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise 2020. aastaks majanduslikult tasuvaks. Meie teatist tuleb võtta kui osa terviklikust ja kõikehõlmavast kliima- ja energiapaketi, mis sisaldab süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise direktiivi, kus on sätestatud õiguslik raamistik süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise tehnoloogia kasutamise võimaldamiseks Euroopas; heitkogustega kauplemise süsteemi, mis näeb süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise jaoks ette majandusliku ja kaubandusliku raamistiku; ning Euroopa Komisjoni ettepanekut, milles pakutakse välja, et 20% oksjoni tuludest eraldatakse liikmesriikidele investeringuteks vähese süsinikdioksiidihetega tehnoloogia, näiteks süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise jaoks. Pole tähtis, milline on lõplik otsus, igal juhul saab oksjonitulust oluline süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise näidisprojektide rahastamisallikas.

Lõpetuseks – meie teatise tehakse ka ettepanek luua 2009. aasta alguses Euroopa koordineerimissüsteem, mis toetab süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise näidisprojekte teadmiste jagamise, ühise teavitustegevuse ja muude ühismeetmete kaudu.

Ma hindan teie üldist toetust kliima- ja energiapaketi ning eriti meie teatisele. Raportis on aga märgitud ka seda, et Euroopa Komisjoni tegevusest ei pruugi piisata, et saavutada nõukogu seatud eesmärk luua kuni 12 näidisprojekti. Ma mõistan seda muret.

Finantseerimisprobleemi lahendamiseks on keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjon vastu võtnud heitkogustega kauplemise süsteemi käsitleva ettepaneku muudatuse, kus soovitakse uuest stardireservist kasutada 500 miljoni euro suurust toetust süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise näidisprojektide rahastamiseks.

Euroopa Komisjon saatis Euroopa Parlamendile poliitiliste lahenduste dokumendi, et saavutada ka nõukogus üksmeel vähese süsinikdioksiidihetega tehnoloogia piisava rahastamise osas.

Raportis on tõstatatud veel kaks küsimust, millega Euroopa Komisjon ei saa praegu täielikult nõustuda. Esiteks kutsutakse raportis komisjoni üles koostama üksikasjaliku hinnangu kõigi 12 näidisobjekti kulude ning kasutatavate era- ja avalike vahendite jagunemise kohta. Lubage mul sellega seoses öelda, et näidisprojektid tehakse kindlaks alles pärast Euroopa või liikmesriigi tasandil korraldatud hankekonkurssi. Kuluhinnangud on praegu ettevalmistamisel, kuid nende põhjal saab koostada vaid esialgsed kuluprognosid, sest iga projekt on ainulaadne.

Teiseks tehakse raportis ettepanek kasutada süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise tehnoloogia toetamiseks riskijagamisrahastu vahendeid. Nagu teate, on selle rahastu vahendid juba täielikult ära paigutatud, seepärast nõuaks nende teistsugune kasutamine seitsmenda raamprogrammi muutmist.

Igal juhul lubage mul lõpetuseks tänada teid suurepärase töö eest raporti kallal ja ma loodan ka, et hääletus Euroopa Parlamendis kajastab raporti põhiideed ja eesmärke.

Juhataja. – Sellega on päevakorrapunkti käsitus lõppenud.

Hääletus toimub homme kell 12.00.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Adam Gierek (PSE), kirjalikult. – (PL) Härra juhataja, volinik, üks Euroopa Liidu sihte on kaugeleulatuv kliimakaitsekava kuni aastani 2020, mida tuntakse kui „3 x 20” eesmärki. Selle rakendamise vahendid on

heitkogustega kauplemise süsteemi oksjonite juurutamine ning süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise tehnoloogia kasutuselevõtt pärast 2015. aastat. Paraku on 2015. aasta järel kehtestatavat heite piirväärtust 500 g CO₂/kWh tehniliselt võimatu saavutada isegi moodsates, sütt kasutavates elektrijaamades. Seetõttu kujutaks see endast omalaadi moratooriumi sütt kasutavate elektrijaamade ehitamisele, mis ohustaks energiajulgeolekut.

Süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise tehnoloogiat oleks samuti võimalik kasutada tööstusharudes, kus tootmisjäätmetena – näiteks toormalmi sulatamisel – tekib suures koguses süsinikdioksiidi. Sel põhjusel peaksid sөөst enim sõltuvad liikmesriigid juba praegu alustama näidistehaste ehitamist, et omandada vajalikke teadmisi. Selleks on vaja viivitamatut rahalist toetust, sest kõik vahendid, mis tekivad heitkogustega kauplemisest pärast 2013. aastat, jäävad liiga hiljaks. Poolas peaksime näiteks juba praegu ehitama kaht-kolme sellist rajatist ja kasutama nende juures erinevaid süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise tehnoloogilisi viise. Pean silmas nüüdisaegseid kivi- ja pruunsütt kasutavaid elektrijaamu, milles rakendatakse erinevaid süsinikdioksiidi ladustamise meetodeid poorsetes geoloogilistes formatsioonides või maa-alustes reservuaarides.

András Gyürk (PPE-DE), kirjalikult. – (HU) Süsinikdioksiidi kogumise ja ladustamise küsimus kuulub praegu lahutamatu kliimamuutusi puudutavate arutelude juurde. Jutt on väga paljutõotavast tehnoloogiast, mis peab aga alles võitma ühiskonna usalduse. Selle kasutamine tulevikus võiks olla omalaadi realistlik kompromiss fossiilkütuste vältimatu kasutamise ja kliimakaitse eesmärkide vahel.

Et süsinikdioksiidi kogumine eeldab märkimisväärsed pikaajalisi investeeringuid, on Euroopa Liidu jaoks väga oluline luua püsiv ja stabiilne õiguslik raamistik. Ma leian, et Euroopa Parlamendi muudetud kliimapakett näitab meile siin parimat võimalikku teed.

On kiiduväärt, et Euroopa Parlamendi asjaomases raportis tehakse ettepanek eraldada heitkoguste tasuta kvoodid 10–12 katseelektrijaamale, selle asemel et anda neile otsest finantsabi. Minu arvates on hädavajalik, et heitkoguste tasuta kvoodi õigusega elektrijaamad määraks kindlaks Euroopa Komisjon piirkondliku tasakaalu põhimõttel. Nõustun raportööriga, et uue tehnoloogia edendamiseks tuleb suurendada märgatavalt uudse teadus- ja arendustegevuse allikaid nii liikmesriikides kui ka Euroopa Liidus.

Euroopa Liidu toetust ei ole võimalik asendada erasektori saavutustega. Kui süsinikdioksiidi kogumine ja ladustamine on tõepoolest elujõuline lahendus, on kindlasti ettevõtteid, kes on kohe valmis vajalikke investeeringuid tegema. Lisaks tuleb märkida, et süsinikdioksiidi kogumise toetamine ei tohiks juhtida rahasid kõrvale säästvatelt energiaallikatelt. Praegu arutatav tehnoloogia võib olla teostatav, kuid ei ole kindlasti mitte ainuke lahendus, mis kahandab kliimamuutuse mõju.

28. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

29. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 23.10.)